

Jaarstukken 2024

Deel A Jaarverslag

Maasgouw, 20 mei 2025; versie definitief

Inhoudsopgave

1. Samenvatting.....	3
2. Inleiding	6
3. Programmaverantwoording	7
3.1. ALGEMEEN BESTUUR EN BEDRIJFSVOERING.....	8
3.2. DIENSTVERLENING	18
3.3. SOCIAAL DOMEIN	22
3.4. BEHEER OPENBARE RUIMTE, INFRA EN VASTGOED	46
3.5. LEEFOMGEVING, WONEN EN ECONOMIE	51
3.6. GEBIEDSONTWIKKELINGEN	66
4. Financiële overzichten	76
4.1. OVERZICHT PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	76
4.2. OVERZICHT PROGRAMMA OVERHEAD.....	78
4.3. OVERZICHT PROGRAMMA VENNOOTSCHAPSBELASTING.....	81
4.4. OVERZICHT PROGRAMMA ONVOORZIEN	82
4.5. OVERZICHT LOON- EN PRIJSINDEXATIES 2024-2027	83
5. Paragrafen inzake de financiële positie	84
5.1. WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING INLEIDING	86
5.2. ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	101
5.3. FINANCIERING	106
5.4. BEDRIJFSVOERING	113
5.5. VERBONDEN PARTIJEN	121
5.6. GRONDBELEID	148
5.7. LOKALE HEFFINGEN	159
5.8. OPENBAARHEID.....	167
5.9. VLUCHTELINGEN	169
5.10. RECHTMATIGHEID	173

1. Samenvatting

Samenvatting uitvoeringsjaar 2024

In de programmabegroting 2024 zijn de gezamenlijke afspraken op hoofdlijnen weergegeven. In deze jaarstukken is per programma aangegeven in hoeverre de ambities, doelen en acties zijn gerealiseerd door beantwoording van de 3 W-vragen.

Op 7 november 2023 is de Programmabegroting 2024 vastgesteld. In het voorjaar van 2023 was gestart met een traject heroverwegen. Het resultaat van deze heroverwegingen was dat we als Maasgouw de bestaande beleidsactiviteiten die nodig zijn met het oog op de wettelijke verplichtingen en maatschappelijk ontwikkelingen konden voorzetten. Ondanks de ruimteveragende claims, de beperkte belastingverhoging en de substantiële prijsstijgingen was er sprake een structureel sluitende begroting 2024.

Net als in 2023 heeft de oorlog in Oekraïne een negatieve impact gehad op een aantal fronten. De oorlog in het Midden-Oosten heeft dit niet beter gemaakt. Verder zijn wij in de 2024 geconfronteerd met handelsconflicten. Dit zorgt voor een onzekere situatie op de markt met effecten op inflatie en renteontwikkeling. Wij zijn geconfronteerd met prijsstijgingen, schaarste aan grondstoffen en producten alsmede duurzaamheidsvraagstukken (extreem weer in 2024). In dit jaarverslag hebben wij bij 4.5 de realisatie van de loon- en prijsindexaties 2024 weergegeven in vergelijking met de tabel die in de begroting 2024 is opgenomen.

Met peildatum 1 april 2024 is de 1^e Prorap 2024 opgesteld, die op 9 juli 2024 is vastgesteld. In deze voortgangsrapportage was sprake van een substantiële negatieve bijstelling van € 2.271.300 in 2024 met negatieve bijstellingen in de navolgende jaar van € 1,6 miljoen in 2025 en € 1,4 miljoen in 2026 en 2027. Deze bijstelling werd met name veroorzaakt door de structurele bijstelling van de begroting SC MER 2024. De negatieve saldo's zijn ten laste van de post onvoorzien structureel gebracht. In de 2^e Prorap 2024 in december 2024 was sprake van een forse positieve bijstelling over 2024 van € 4,2 miljoen. Dit werd met name veroorzaakt door het overschot om de bijdrage die wij ontvangen voor het opvangen van vluchtelingen. Het saldo van de post onvoorzien structureel voor het jaar 2024 ad € 3,3 miljoen is in de algemene reserve gestort. Het jaar 2024 werd daarmee afgesloten met een saldo van € 0.

In de jaarrekening 2024 is sprake van een positief saldo van € 2.170.400. Bij de 2^e Prorap 2024 zijn een aantal budgetoverhevelingen aangekondigd, omdat voorzien werd dat uitgaven (deels) een jaar opschoven. Deze voorziene overhevelingen maken in eerste instantie wel deel uit van het positieve rekeningssaldo (resultaatbepaling) en komen vervolgens aan bod bij de voorgestelde budgetoverheveling (resultaatbestemming). Alle grote afwijkingen (> € 100.000) zijn incidenteel van aard. Een paar kleine afwijkingen hebben waarschijnlijk een structureel karakter. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2026 wordt hierin opnieuw een afweging in gemaakt.

Analyse Saldo 2024

Raming saldo per 17 december 2024	€	-
Verklaring saldo 2024	€	2.170.400
Werkelijk saldo 2024	€	2.170.400

Analyse verschillen boven € 100.000 welke invloed hebben gehad op het exploitatieresultaat:

Programma Algemeen bestuur en bedrijfsvoering		
Toevoeging aan Voorziening gewezen wethouders	€	-507.400
Programma Dienstverlening		
	€	-
Programma Sociaal Domein		
Incidenteel vrijval dekkingsreserve verkoop De Maaskei	€	498.900
Vluchtelingen i.v.m. noodtoestand Oekraïne	€	566.800
Jeugd	€	-250.600
Saldo regionale begroting (saldobestemming)	€	157.800
Participatie	€	118.100
Inhuur tijdelijk personeel Sociaal Domein	€	-242.600
Programma Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed		
Onderhoud wegen (budgetoverheveling naar 2025)	€	106.000
Inhuur tijdelijk personeel t.b.v. beleid Verkeer en beheer Openbare Verlichting	€	-162.200
Programma Leefomgeving, wonen en economie		
Opbrengsten bouwleges	€	-259.800
Opstellen div. verkeersplannen / uitvoeren projecten strategisch verkeersplan (budgetoverheveling naar 2025)	€	139.100
Winstneming Op de Konie (storting in reserve Ontwikkelingsbedrijf)	€	117.400
Waardevol Toerisme Maasgouw (budgetoverheveling naar 2025)	€	100.000
Inhuur tijdelijk personeel Fysiek Domein	€	-147.300
Programma Gebiedsontwikkeling		
	€	-
Programma Algemene dekkingsmiddelen		
Algemene uitkering	€	354.100
Baten toeristenbelasting	€	-119.100
Programma Overhead		
Toevoeging aan voorziening verlofsparen	€	-99.400
Toevoeging aan voorziening overmatige verlofsaldi	€	-124.600
Inhuur tijdelijk personeel	€	687.400
Programma Vennootschapsbelasting		
	€	-
Programma Bedrag voor onvoorzien		
	€	-
Kapitaallasten (overig)	€	-
Verschillen > 100.000 (toelichting jaarverslag)	€	932.600
Verschillen > €25.000 en < € 100.000	€	526.300
Verschillen < € 25.000	€	711.500
Totaal analyse	€	2.170.400

De voorgestelde bestemming van het batig rekeningsaldo van 2024 is als volgt:

- **Saldo-overheveling 2024:**

€ 610.100

Daar waar dit eerder voorzienbaar was, is bij de 2^e Prorap 2024 al gerapporteerd dat budgetten niet (volledig) besteed werden en het voornemen om deze budgetten over te hevelen van 2024 naar 2025. Het voorstel tot feitelijke overheveling vindt nu plaats bij de vaststelling van de jaarstukken 2024. Door uiteenlopende oorzaken worden verschillende activiteiten later uitgevoerd en wordt voorgesteld om onbesteede budgetten over te hevelen van 2024 naar 2025. Redenen voor de overheveling worden bij de individuele onderdelen in de programma's toegelicht, maar hebben hoofdzakelijk betrekking op late ontvangst van rijksbudgetten en gebrek aan grondstoffen en uitvoeringscapaciteit (bij leveranciers, aannemers, eigen organisatie). De bijbehorende budgetten voor uitvoering dienen overgezet te worden en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Programma	Omschrijving	Bedrag
03 Sociaal Domein	Herstel standbeeld Petrus Motke Thorn	€ 15.400
03 Sociaal Domein	Leegstandsbeheer Nieuwbouw Dörpshoes D'n Driehook Wessem	€ 39.500
03 Sociaal Domein	Onderzoek gemeenschapsaccommodatie Thorn-Linne-Stevensweert	€ 29.700
04 Programma Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed	Onderhoud wegen	€ 106.000
04 Programma Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed	Projecten wegen / keerstrook vrachtwagens Oude Maasweg Linne	€ 14.500
04 Programma Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed	Uitbreiden en omvormen bomenbestand	€ 79.000
04 Programma Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed	Klimaatadaptatie Groen	€ 55.000
05 Leefomgeving wonen en economie	Waardevol Toerisme jaarschijf 2024	€ 100.000
05 Leefomgeving wonen en economie	Opstellen div. verkeersplannen / uitvoeren projecten strategisch verkeersplan	€ 139.100
Overhead	Juridische ondersteuning	€ 31.900
Totaal uitgaven 2024 naar 2025		€ 610.100

- **Voorgestelde bestemming resultaat 2024:**

€ 626.000

Een aantal (inkomsten-)posten maken deel uit van het rekeningsaldo, maar zijn gekoppeld aan specifieke opbrengsten waarvoor toevoeging aan bestemmingsreserves plaatsvindt of waarvoor op een andere manier dan bij saldo-overheveling een claim ligt in 2025. In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen.

Programma	Omschrijving	Bedrag
01 Algemeen bestuur en bedrijfsvoering	Rekenkamer	€ 8.200
03 Sociaal Domein	Nieuw te vormen egaliseringsreserve maatwerkvoorzieningen SD	€ 390.000
03 Sociaal Domein	Aanvulling reserve verbetering van de lokale basis en preventie	€ 157.800
08 Overhead	Bijdrage MER BW 2025-1	€ 70.000
Totaal te bestemmen		€ 626.000

- **Restantsaldo**

€ 934.300

Het restantsaldo bedraagt € 934.300. Voor dit bedrag is geen geormerkte besteding voorzien. Voorstel is om dit restantsaldo toe te voegen aan de algemene reserve.

TOTAAL

€ 2.170.400

Bij elk programma is in de jaarstukken bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' een financiële toelichting op hoofdlijnen verstrekt met een tabel met de belangrijkste verschillen tussen begroting na wijziging en de realisatie per einde van het jaar.

2. Inleiding

De jaarstukken zijn het sluitstuk van de planning- en controlcyclus 2024. De jaarstukken bestaan uit een deel A het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) en een deel B de jaarrekening (de balans en de daarbij behorende toelichtingen en de SiSa bijlage).

Leeswijzer

In het jaarverslag, in hoofdstuk 3, wordt allereerst bij bijna ieder programma gerefereerd naar de ambities in de Strategische Visie 2025, die in december 2016 door de raad is vastgesteld. In de strategische visie 2025 is een ordening aangebracht in de strategische thema's. Intentie is om de P&C-documenten zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de onderkende strategische thema's. Toegepast is de programmastructuur op basis van het Coalitieprogramma 2022-2026.

Daarna wordt per programma gerapporteerd over in hoeverre het voorgenomen beleid is gerealiseerd. Dit gebeurt aan de hand van de 3 W-vragen. In de begroting wordt vooruit gekeken. In het jaarverslag leggen we verantwoording af en kijken dus terug.

BEGROTING	JAARVERSLAG
Wat willen we bereiken?	Wat hebben we bereikt?
Wat gaan we daarvoor doen?	Wat hebben we ervoor gedaan?
Wat gaat dat kosten?	Wat heeft het gekost?

Nadat bij ieder programma beleidsmatig is teruggekeken op het gehele jaar, wordt daarna een cijfermatig totaaloverzicht gegeven op taakveldniveau. Daarbij wordt een verklaring op hoofdlijnen gegeven over afwijkingen > € 100.000 conform het controleprotocol 2024.

Op grond van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) voorschriften vanaf 2017 zijn er landelijk 9 hoofdtakvelden onderkend, die vervolgens zijn opgedeeld in 53 sub-takvelden.

Als laatste worden bij een aantal programma's de beleidsindicatoren opgenomen die van toepassing zijn op het betreffende programma.

In hoofdstuk 4 komen nog een aantal conform BBV, verplichte financiële overzichten aan de orde en een overzicht met betrekking tot de loon- en prijsindexatie 2024-2027.

In hoofdstuk 5 zijn de paragrafen opgenomen waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd met betrekking tot de beheersmatige aspecten. Het doel van deze paragrafen is om evaluatie van onderwerpen die verspreid in de jaarstukken staan, gebundeld weer te geven. Het betreft de verplichte paragrafen weerstandsvermogen, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid, lokale heffingen en openbaarheid.

Deel B, de jaarrekening 2024 wordt in een apart boekwerk verwerkt en aangeboden (hoofdstuk 6). Hierin zijn vooral cijfermatige overzichten met toelichtingen opgenomen, die conform de BBV-voorschriften een beeld geven over onze gemeente.

3. Programmaverantwoording

Opbouw van programma's

Deze Programmaverantwoording is de verantwoording op de Programmabegroting 2024. Bij de begroting is de opbouw van Coalitieakkoord 2022-2026 leidend geweest. Dit heeft geleid tot de indeling in zes hoofdprogramma's:

1. **Algemeen bestuur en bedrijfsvoering**
2. **Dienstverlening**
3. **Sociaal domein**
4. **Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed**
5. **Leefomgeving, wonen en economie**
6. **Gebiedsontwikkelingen**

Zoals al vermeld in de inleiding staan bij ieder programma drie vragen centraal:

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we ervoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Wat hebben we bereikt?

Bij het beantwoorden van deze vraag wordt per onderwerp beschreven welke maatschappelijke effecten we als gemeente heeft bereikt. Uit de beschrijving moet blijken welke voordelen we voor burgers, bedrijven of instanties hebben bereikt. Dat wil zeggen dat we niet beschrijven welke "*output*" (diensten, producten of documenten) we opleveren, maar welke "*outcome*" (maatschappelijke effecten) we als gemeente hebben bereikt.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Bij het beantwoorden van deze vraag wordt beschreven welke gemeentelijke activiteiten in 2024 zijn uitgevoerd om de beoogde maatschappelijke effecten te kunnen bereiken. Daarbij zijn de activiteiten zoals verbetering of vernieuwing van diensten of producten die voor burgers, bedrijven of instanties bedoeld meegenomen. Ook is gedacht aan de uitvoering van onderzoeken of het opstellen en uitvoeren van plannen die hebben geleid tot meer effectiviteit bij het bereiken van maatschappelijke effecten of meer efficiëntie in het functioneren van de organisatie.

Wat gaat dat kosten?

Bij het beantwoorden van deze vraag is beschreven met welke uitgaven de geplande activiteit is uitgevoerd. Verder is er per programma een totaaloverzicht van baten en lasten op taakveldniveau opgenomen.

Beleidsindicatoren

Bij ieder programma is een overzicht toegevoegd van enkele beleidsindicatoren die op grond van de BBV-voorschriften verplicht zijn gesteld. Voor het merendeel van deze beleidsindicatoren is de bron Waarstaatjegemeente.nl.

3.1. Algemeen bestuur en bedrijfsvoering

Coalitieakkoord 2022-2026

De schaal en omvang van de gemeente Maasgouw levert belangrijke voordelen op die we ook in de komende jaren willen benutten. De kleine afstand tussen lokaal bestuur en samenleving zorgt ervoor dat bestuurders en ambtenaren goed op de hoogte kunnen blijven van de wensen, opvattingen en zorgen die bij inwoners en ondernemers bestaan. We beschikken als gemeente over een compacte, wendbare en klantgerichte moederorganisatie en zijn in MER-verband ook verantwoordelijk voor drie dochterorganisaties: de Omgevingsdienst, de Sociale dienst en de dienst Bedrijfsvoering. Ook op andere fronten werken we samen met medeoverheden, instellingen en bedrijven om tot een adequate aanpak van opgaven te komen. Daarbij willen wij dat de gemeente Maasgouw zich blijft onderscheiden door een gezonde financiële positie en een laag niveau van belastingen.

Hoofddoelen coalitieakkoord	Onderwerp
Algemene strategie en samenwerking	3.1.1 ▪ Strategische visie ▪ Regiodeal Midden-Limburg
Burgerparticipatie	3.1.2
Global Goals gemeente	3.1.3
Veiligheid, crisisbeheersing en handhaving	3.1.4 <i>Zie paragraaf 5.5 Verbonden partijen</i>
Personeel en organisatie	3.1.5 <i>Zie paragraaf 5.4 Bedrijfsvoering</i>
Financiën en belastingen	3.1.6 ▪ Indexering

Voor een verdere toelichting op de hoofddoelen verwijzen wij u naar het coalitieakkoord 2022-2026 “Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw”.

Heroverwegingen bestaand beleid	3.1.7 ▪ Junior medewerkers in opleiding ▪ Tijdelijk personeel ▪ Energieverbruik gemeentehuis ▪ Burgerjaarverslag ▪ Integraal veiligheidsplan (IVP) ▪ Communicatie hondenpoep ▪ Uitzenden raadsvergaderingen
---------------------------------	--

3.1.1 Algemene Strategie en samenwerking

Strategische visie		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
De voorbereidingen voor het totstandkomingstraject van de nieuwe strategische visie zijn gestart. Voor dit traject is een opdracht verstrekt aan een extern adviesbureau. Het gemeentelijk projectteam heeft samen met dit bureau een planning opgesteld voor de stappen die in 2025 genomen gaan worden.	In 2024 zijn de voorbereidingen getroffen die nodig waren om vanaf januari 2025 met het stappenplan op weg naar een nieuwe strategische visie te kunnen starten. Er is een uitvraag voor adviesbureaus opgesteld voor het opstellen van een nieuwe strategische visie en het doorlopen van de stappen (in wisselwerking met de raad, college, inwoners, ondernemers en organisatie) die daarvoor nodig zijn. Na het doorlopen van een selectieprocedure heeft het college van B&W in december 2024 besloten om de opdracht voor dit traject te verlenen op basis van een offerte met een totaalprijs van € 64.800. Tevens is een ambtelijke projectgroep ingesteld die samen met het adviesbureau een planning heeft opgesteld van de stappen die in 2025 doorlopen moeten worden om te komen tot de oplevering van een nieuwe strategische visie.	Van het beschikbare budget van € 75.000 is niets besteed. Voorgesteld wordt om het betreffende bedrag in de algemene reserve beschikbaar te houden voor de uitgaven die in 2025 binnen het traject worden verwacht.

Regiodeal Midden-Limburg

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
De regio Midden-Limburg heeft begin 2024 de Regio Deal vijfde tranche toegekend gekregen. De Regio Deal is een impuls programma van de Ministeries Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, ter bevordering van de Brede Welvaart in de regio en ter bevordering van de regionale samenwerking. Samen met de Provincie Limburg heeft de Samenwerking Midden Limburg (SML) een aanvraag toegekend gekregen om op Vier thema's de regio Midden-Limburg te versterken: Leefbaarheid, Landschap & Klimaatadaptatie en Economie, Arbeidsmarkt & Onderwijs. Het versterken van de regionale samenwerking is daarbij het vierde thema waarvoor middelen zijn toegekend. Het gaat om een regionaal uitvoeringsprogramma met een looptijd van 4 à 5 jaar met de start in 2025.	In 2024 heeft SML met het Rijk en de Provincie Limburg gewerkt aan het Samenwerkingsconvenant Regio Deal Midden-Limburg. Hierin staat opgenomen welke regionale opgaven in Midden-Limburg worden aangepakt en welke doelen met de Regio-Deal worden nagestreefd. In 2024 is overeenstemming bereikt en het convenant ondertekend. Op 15 november 2024 heeft de minister van VRO de Regio Deal Midden-Limburg aan de Tweede Kamer aangeboden. Vanaf de aanvraag van de Regio Deal is door alle betrokkenen gewerkt aan de voorbereiding van de uitvoeringsfase en is begonnen met het opbouwen van een uitvoeringsorganisatie. In 2024 is gestart met het vormgeven van organisatie en governance én de ontwikkeling op inhoud zodat in 2025 initiatieven kunnen worden opgewerkt naar een feitelijke aanvraag en subsidies op grond van de Regio Deal toegekend kunnen gaan worden. Inhoudelijk gaat het om voorbereidingen van projecten en businesscases die invulling moeten gaan geven aan de programmalijnen van de Regio Deal Midden-Limburg. Organisatorisch waren de voorbereidingen gericht op de inrichting en bemensing van het Regio Deal Bureau en op de ontwikkeling van bestuurlijke kaders en afspraken. In 2024 zijn alleen ambtelijke uren ingezet voor de Regiodeal. Deze capaciteit is vrijgemaakt binnen de bestaande personele begroting.	Niet van toepassing.

3.1.2 Burgerparticipatie

In 2024 heeft de evaluatie plaatsgevonden. Het eindrapport “Burgerparticipatie in Maasgouw” is met u gedeeld. Zie voor meer informatie de raadsinformatiebrief D/24/177617.

3.1.3 Global Goals gemeente

De gemeenteraad heeft in 2020 een strategisch plan duurzame ontwikkeling vastgesteld dat is gericht op de Global Goals. Hoewel het college onverkort de steun uitspreekt voor de Global Goals, ziet het college vanaf 2024 geen financiële ruimte om dit te vertalen in grotere ambities via een resultaatgericht actieplan. Vanaf 2024 zal de inzet op de Global Goals daarom een zeer behoudend karakter hebben. Dit betekent overigens niet dat er geen aandacht wordt besteed. Daarom worden de Global Goals in de P&C producten vanaf het jaar 2025 zichtbaar gemaakt.

3.1.4 Veiligheid, crisisbeheersing en handhaving

Voor het jaar 2024 is geen nieuw gemeentelijk beleid geformuleerd. Zie voor verdere informatie paragraaf 5.5 Verbonden partijen, Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN).

3.1.5 Personeel en organisatie

Voor het jaar 2024 is geen nieuw gemeentelijk beleid geformuleerd. Zie voor verdere informatie paragraaf 5.4 Bedrijfsvoering.

3.1.6 Financiën en belastingen

Indexering		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Realistische raming exploitatiebudgetten (prijsspeil 2024)	Inkomsten: - De Rijksinkomsten zijn reëel geraamd op basis van de ontvangen uitkeringsspecificaties. Basis voor de begrotingscijfers was de Meicirculaire 2023. Deze cijfers zijn in de loop van 2024 bijgesteld op basis van de actuele circulaire van het Ministerie van BZK (als laatste de Decembercirculaire 2024). - Voor wat betreft inkomsten gemeentelijke belastingen zijn de actuele prognoses van belastingopbrengsten van BsGW verwerkt op basis van de uitvoeringsrapportages. Uitgaven: - De bijdrages aan gemeenschappelijke regelingen (GR) zijn begroot conform vastgestelde begrotingen van de GR-en. Eventuele afwijkingen bij realisatie worden in deze jaarrekening toegelicht. - Voor de personeelskosten was in de begroting rekening gehouden met een kostenstijging van 4%. Op basis van de afgesloten cao met looptijd 1-1-2024 tot en met 31-3-2025 heeft financiële vertaling in de 1^e Prorap 2024 plaatsgevonden. - Voor de reguliere exploitatiebudgetten was een stelpost indexering opgenomen van € 500.000. Zowel in de 1^e als de 2^e Prorap 2024 is gerapporteerd over de daadwerkelijke indexeringscomponenten. Er is ten opzichte van deze stelpost van € 500.000 sprake van een tekort van € 137.700 in 2024. Zie voor een verder toelichting hoofdstuk 4.5 Loon- en prijsindexaties.	€ 637.700

3.1.7 Heroverwegingen bestaand beleid

Onderwerp	2024	2025	2026	2027
Junior medewerkers in opleiding	-	69.000	69.000	69.000
Tijdelijk personeel	-	-	48.000	48.000
Energieverbruik gemeentehuis	-	22.000	22.000	22.000
Burgerjaarverslag	19.000	19.000	19.000	19.000
Integraal Veiligheidsplan (IVP)	-	-	10.000	10.000
Communicatie hondenpoep	4.000	4.000	4.000	4.000
Uitzenden raadsvergaderingen	13.500	13.500	13.500	13.500
Totaal	36.500	127.500	185.500	185.500

Toelichting

Junior medewerkers in opleiding

In het kader van de herooverweging bestaand beleid is het budget vanaf het jaar 2025 gehalveerd hetgeen neerkomt op een budget groot € 69.000. Dit betreft 1 juniormedewerker.

Tijdelijk personeel

Verlaging van het budget tijdelijk personeel is vanaf 2026 structureel verwerkt.

Energieverbruik gemeentehuis

Verlaging van het budget energieverbruik gemeentehuis is vanaf 2025 structureel verwerkt.

Burgerjaarverslag

Het uitbrengen van het burgerjaarverslag is geen verplichting meer. In het kader van de herooverweging bestaand beleid is dit budget daarom afgeraamd en is er in 2024 geen burgerjaarverslag meer uitgebracht.

Integraal veiligheidsplan (IVP)

Verlaging van het budget is vanaf 2026 structureel verwerkt.

Communicatie hondenpoep

Het budget hiervoor is afgeraamd naar € 3.000. Dit budget is toereikend omdat we nog altijd gebruik maken van de bestaande campagne 'Ruim op als een baas'.

Uitzenden raadsvergaderingen

Bij de herooverweging bestaand beleid is dit budget afgeraamd. Sinds 2018 kunnen inwoners de raads- en commissievergaderingen live volgen via de gemeentelijke website.

Totaaloverzicht lasten en baten programma algemeen bestuur en bedrijfsvoering

Nr.	Omschrijving taakveld	Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
0.1	Bestuur	1.408.900	1.541.330	1.992.343	-451.013
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.340.501	2.178.864	2.168.706	10.158
1.2	Openbare orde en veiligheid	136.128	160.993	163.936	-2.943
3.1	Economische ontwikkeling	14.500	39.000	39.000	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	93.287	131.787	128.059	3.728
	Totaal lasten	3.993.316	4.051.974	4.492.043	-440.069
Baten					
0.1	Bestuur	0	160.470	161.275	805
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	62.032	67.032	66.385	-647
1.2	Openbare orde en veiligheid	20.660	45.525	44.452	-1.073
	Totaal baten	82.692	273.027	272.112	-915
	Totaal saldo van baten en lasten	-3.910.624	-3.778.947	-4.219.931	-440.984
Mutaties reserves					
		Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
Baten		100.654	100.654	25.654	-75.000
Saldo		100.654	100.654	25.654	-75.000
Resultaat pr 01 - Alg. bestuur en bedrijfsvoering					
		-3.809.970	-3.678.293	-4.194.277	-515.984

Verklaring saldo programma Algemeen bestuur en bedrijfsvoering		
Kapitaallasten		0
Reserves		0
Verschillen > € 100.000	Toevoeging Voorziening gewezen wethouders	-507.400
Overheveling budgetten/sal dobestemming < € 100.000	Rekenkamer	8.200
Verschillen > €25.000 en <€ 100.000	Diverse	-48.500
Verschillen < € 25.000	Diverse	31.700
Totaal		-516.000

Toelichting verschillen > € 100.000

Pensioenvoorziening gewezen wethouders

incidenteel nadeel € 507.400

De voorziening pensioen wethouders wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van een actuariële berekening. Belangrijke uitgangspunten hierin betreffen onder andere de toegepaste indexatie van de pensioenen, de gehanteerde sterftetabel en de toegepaste rekenrente. Voor 2024 is sprake van een indexering van de pensioenen met 11,96% (2023: 3,03%). Daarnaast is de rekenrente in 2024 gedaald naar 2,325% (2023: 3,16%). Dit heeft een negatief effect op de toekomstige verplichtingen, waardoor een aanvullende storting aan de voorziening van € 507.400 heeft plaatsgevonden.

Overheveling budgetten/saldobestemming < € 100.000

Budget rekenkamer

incidenteel voordeel € 8.200

Het beschikbare budget van de rekenkamer voor het jaar 2024 naar was meer dan toereikend voor de voorgenomen interne onderzoeksactiviteiten, waarmee een deel van het voor 2024 gereserveerde budget onbenut bleef. De voorgenomen, met de klankbordgroep van de gemeenteraad afgestemde, onderzoeken in 2025, voor een deel door externen, kunnen niet worden uitgevoerd binnen gebruikelijke kaders met het bestaande budget in 2025. Daarom het verzoek om bij het saldo-overschot van de jaarstukken 2024 het bedrag van € 8.200 te bestemming voor de rekenkamer, op basis van de toezegging in de vergadering van 12 november 2024 over de begroting 2025.

Beleidsindicatoren programma algemeen bestuur en bedrijfsvoering

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Vorige periode	Waarde	Periode	Waarde	Toelichting
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2023	5,1	2024	5,4	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 31 december.
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2023	5,1	2024	5,5	Het werkelijk aantal fte dat per 1 januari en 31 december 2024 werkzaam was voor de gemeente.
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2023	€ 560	2024	€ 560	Apparaatskosten zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken.
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	2023	10,9	2024	10,2	Hieronder valt niet : -alle vormen waarin een product of opdracht compleet in de markt wordt gezet; -inhuur van deskundigheid voor de uitoefening van wettelijke taken zoals bijvoorbeeld tolken.
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	2023	14,2	2024	11,2	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 jongeren	2023	80,0	2024	30,0	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar.
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	2023	0,6	2024	0,6	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2023	2,5	2024	2,7	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Vorige periode	Waarde	Periode	Waarde	Toelichting
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2023	0,8	2024	0,6	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	aantal per 1.000 inwoners	2023	3,9	2024	2,9	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde, per 1.000 inwoners.
6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	%	2022	1,0	2023	1,0	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

De beleidsindicatoren van het taakveld 0. Bestuur en ondersteuning zijn tot stand gekomen door eigen berekeningen. Bron voor de overige beleidsindicatoren: [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl). De laatste bekende waarden per 18 maart 2025 zijn verwerkt.

3.2. Dienstverlening

Coalitieakkoord 2022-2026

De gemeente verleent op veel manieren diensten aan inwoners en ondernemers. Daarbij kan worden gedacht aan fysieke, telefonische, digitale of schriftelijke dienstverlening. Deze diensten worden geleverd door de gemeentelijke moederorganisatie en door de MER-diensten die onder verantwoordelijkheid van de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen vallen. Zowel voor de gemeentelijke moederorganisatie als de MER-diensten lopen programma's en projecten om de dienstverlening verder te verbeteren. Ook is het nodig om in te spelen op ontwikkelingen in wet- en regelgeving.

Hoofddoelen coalitieakkoord	Onderwerp
Dienstverlening door gemeente	3.2.1 - Dienstverlening algemeen - Programmamanager dienstverlening
Dienstverlening door MER-diensten	3.2.2 <i>Zie paragraaf 5.4 Bedrijfsvoering</i>
Eisen in landelijke wet- en regelgeving	3.2.3 <i>Zie ook paragraaf 5.8 Openbaarheid</i>

Voor een verdere toelichting op de hoofddoelen verwijzen wij u naar het coalitieakkoord 2022-2026 "Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw".

Heroverwegingen bestaand beleid	3.2.4 - Abonnement VIND Burgerzaken - RHIDOC Thorn (vanaf 2026)
---------------------------------	--

3.2.1 Dienstverlening door gemeente

Dienstverlening algemeen		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Het blijven optimaliseren van de dienstverlening aan onze inwoners. Het blijven optimaliseren van de digitale toegankelijkheid. Dienstverlening blijven bieden die voldoet aan de (veranderende) wet- en regelgeving	Als gemeente willen wij een sterke partner zijn waar inwoners en ondernemers op kunnen bouwen. Er mag dus een adequate dienstverlening worden verwacht. In 2024 zijn wij gestart met een aantal projecten, met name wettelijke verplichtingen, meer toelichting hierover in de paragraaf Openbaarheid en Bedrijfsvoering. Doordat een aantal van deze projecten in 2024 nog niet zijn afgerond, is het budget ook nog niet volledig besteed. Deze projecten komen ten uitvoer in 2025. Om deze taken ten uitvoer te brengen, is het noodzakelijk dat er middelen beschikbaar blijven.	Van het beschikbare incidentele budget van € 50.000 is € 6.000 besteed. Het restantbedrag van €44.000 blijft beschikbaar in de algemene reserve en wordt in 2025 verder aangewend.

Programmamanager dienstverlening		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Het bewaken en zorgdragen voor het bereiken van de doelstellingen binnen het 'programma verbeteren dienstverlening door gemeente'. Een integrale uitvoering van het 'programma verbeteren dienstverlening door gemeente'. Het bewaken en zorgdragen voor het bereiken van de doelstellingen binnen het MER-brede programma Dienstverlening-Bedrijfsvoering.	Van deze middelen is een programmamanager Dienstverlening geworven. De functie programmamanager Dienstverlening voor 0,67 fte is geformaliseerd en toegevoegd aan het functieboek en formatieplan.	Het beschikbare budget van € 70.000 is volledig besteed.

3.2.2 Dienstverlening door MER-diensten

Voor het jaar 2024 is geen nieuw gemeentelijk beleid geformuleerd. Zie voor verdere informatie paragraaf 5.4 Bedrijfsvoering.

3.2.3 Eisen in landelijke wet- en regelgeving

In 2024 hebben de MER-gemeenten aanzienlijke stappen gezet in de implementatie van de Wet open overheid (Woo) en de Wet elektronische publicaties (WEP). Het project "WOO- en WEP MER-breed" heeft als doel om alle onderdelen van deze wetten te realiseren.

Gedurende 2024 zijn verschillende deelprojecten opgestart en uitgevoerd volgens de planning. In het eerste kwartaal van 2024 zijn de eerste deelprojecten gestart en hebben de managementteams van alle betrokken organisaties presentaties ontvangen over de voortgang. In het tweede kwartaal zijn de eerste informatiecategorieën voor actieve publicatie door de landelijke overheid bekendgemaakt, met een verplichte publicatiedatum vanaf 1 november 2024.

Zie voor verdere informatie paragraaf 5.8 Openbaarheid.

3.2.4 Heroverwegingen bestaand beleid

Onderwerp	2024	2025	2026	2027
Abonnement VIND Burgerzaken	8.000	8.000	8.000	8.000
RHIDOC Thorn (is teruggedraaid in de Programmabegroting 2025)	-	-	32.000	32.000
Totaal	8.000	8.000	40.000	40.000

Toelichting

Abonnement VIND Burgerzaken

Het abonnement VIND Burgerzaken is opgezegd, de besparing van € 8.000 gerealiseerd.

RHIDOC Thorn

In de begroting 2024 is besloten om te besparen op het RHIDOC Thorn vanaf 2026, met een bedrag van € 32.000. De raad heeft op 12 november 2025 met de vaststelling van de begroting 2025 deze besparing teruggedraaid.

Totaaloverzicht lasten en baten programma dienstverlening

Nr.	Omschrijving taakveld	Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
0.2	Burgerzaken	807.219	1.026.586	1.026.403	183
1.2	Openbare orde en veiligheid	9.000	9.000	3.520	5.480
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	151.191	146.697	134.634	12.063
	Totaal lasten	967.410	1.182.283	1.164.557	17.726
Baten					
0.2	Burgerzaken	350.415	557.360	561.907	4.547
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	85.654	75.654	80.757	5.103
	Totaal baten	436.069	633.014	642.664	9.650
	Totaal saldo van baten en lasten	-531.341	-549.269	-521.893	27.376
Mutaties reserves					
		Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
Baten		51.304	51.304	56.639	5.335
Saldo		51.304	51.304	56.639	5.335
Resultaat pr 02 - Dienstverlening					
		-480.037	-497.965	-465.254	32.711

Verklaring saldo programma Dienstverlening	
Kapitaallasten	0
Reserves	0
Verschillen > € 100.000	0
Overheveling budgetten/saldobestemming < € 100.000	0
Verschillen > €25.000 en < € 100.000 Diverse	0
Verschillen < € 25.000 Diverse	32.700
Totaal	32.700

3.3 Sociaal domein

Coalitieakkoord 2022-2026

Door de decentralisatie van taken van het Rijk naar de gemeenten is het takenpakket van gemeente in het sociaal domein in de afgelopen jaren fors uitgebreid. Samen met andere organisaties geeft de gemeente invulling aan een takenpakket op het terrein van "arbeid, inkomen en participatie", "zorg, wonen en veiligheid" en "jeugdzorg en onderwijs". De gemeente bouwt aan een sociale basisinfrastructuur en bevordert positieve gezondheid en inclusie. Daarnaast willen we op het werkveld "sport, cultuur en accommodaties" blijven werken aan de mogelijkheden voor mensen om invulling te geven aan sportieve of sociaal-culturele activiteiten. Binnen dit geheel moet worden ingespeeld op demografische ontwikkelingen, zoals de vergrijzing.

Hoofddoelen coalitieakkoord	Onderwerp
Toekomstbestendige zorg	3.3.1 - MER SD beschermd wonen / maatschappelijke opvang / complexe casuïstiek - Woonzorgvisie - Regionaal saldo beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bemoeizorg en preventie OGGZ
Doorontwikkeling sociaal wijk team (SWT)	3.3.2
Zorg, ondersteuning, wonen en veiligheid	3.3.3 - MER SD capaciteit klantmanager Wmo - Integraal Zorg Akkoord (IZA)
Sociale basisinfrastructuur, gezondheid en inclusie	3.3.4 - Uitvoeringsactiviteiten gezond leven akkoord (GALA) - Inzet 2e dorpscontactpersoon
Arbeid, inkomen en participatie	3.3.5 - MER SD capaciteit klantmanager inkomen - In dienst nemen van personen met loonkostensubsidie (LKS) - MER SD prioritering caseload werk - Doorontwikkeling Participatiewet - Begrotingssubsidie Mens in Ontwikkeling Maasgouw PSW Werk
Cultuur, sport en accommodaties	3.3.6 - Gemeenschapsaccommodaties - Bibliotheekbeleid
Jeugdzorg en onderwijs	3.3.7 - Inzet extra jeugd- en jongerenwerk - Beleidsmedewerker lokaal jeugdbeleid - Jeugdhulp - Inzet extra opbouwwerk - Expertteam - Huisvesting onderwijs

Voor een verdere toelichting op de hoofddoelen verwijzen wij u naar het coalitieakkoord 2022-2026 “Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw”.

Heroverwegingen bestaand beleid	3.3.8 ▪ Besparing Jeugdzorg ▪ Besparing Wmo
--	--

3.3.1 Toekomstbestendige zorg

Vanaf 2022 is van start gegaan met het programma Toekomstbestendige Zorg (TBZ) in Maasgouw. Het programma is opgetuigd om te faciliteren dat iedereen zich kan ontwikkelen op de pijlers van positieve gezondheid. De gemeente faciliteert door de lokale sociale basis infrastructuur optimaal te ontwikkelen in samenspraak met inwoners en betrokken organisaties. Met een stevige lokale sociale basis infrastructuur, met passende voorliggende voorzieningen en een goed werkende toegang kunnen we voor diegenen die echt geïndiceerde zorg nodig hebben kwalitatief goede ondersteuning, behandeling en zorg blijven bieden op het juiste moment.

In het programma wordt samengewerkt aan de onderstaande doelstelling:

Door middel van projectmatig werken initiatieven en/ of voorzieningen versterken en ontwikkelen die er voor zorgen dat:

1. de zelfredzaamheid van inwoners verbetert;
2. de participatie van inwoners wordt vergroot;
3. inwoners elkaar meer helpen/ ondersteunen;
4. meer inwoners positief, gezond en veilig leven.

Afgeronde pilots

- Ontmoeten en ontwikkelen (nu structureel geborgd).

Lopende pilots

- Daginvulling mensen met dementie en mantelzorgers;
- POH Jeugd;
- Streetcare;
- Buurtgezinnen.

Lopende processen

- Verbetering communicatie sociaal domein;
- Doorontwikkeling arrangementenmonitor;
- Doorontwikkeling sociaal wijkteam.

De hierboven genoemde activiteiten zijn verder uitgewerkt in onderstaande formats.

MER SD beschermd wonen / maatschappelijke opvang / complexe casuïstiek		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Er is uitvoering gegeven aan de toegang Wmo; specifiek Beschermd wonen en maatschappelijke opvang en de ondersteuning van inwoners met complexe problematiek.	Na een aantal jaren tijdelijk de formatie uitgebreid te hebben is de capaciteit klantmanagers volgens afspraak in 2024 structureel uitgebreid. Op basis van de rapportages van MER SD is de capaciteit hiermee voldoende om uitvoering te geven aan deze taak. Het betreft o.a. het afhandelen van meldingen en aanvragen Beschermd wonen, Maatschappelijke Opvang, toeleiding Woonkans, aanpak vervuiling en verzamelwoede, nazorg ex-gedetineerden, aanpak grijswonen en deelname vangnetoverleg.	Het beschikbare budget van € 24.000 is volledig besteed.

Woonzorgvisie		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
De woonzorganalyse is opgeleverd en wordt gebruikt voor het programma dat is gericht op betere samenwerking binnen de complexe woonopgave en het creëren van meer woonoplossingen in Maasgouw.	De Midden-Limburgse gemeenten hebben een regionale woonzorganalyse laten uitvoeren. De uitkomsten zijn vastgelegd in een regiorapportage en gemeentelijke factsheet met de specifieke lokale situatie. Veel stakeholders (o.a. woningbouwcorporaties, zorgkantoor, zorg- en welzijnsaanbieders) zijn betrokken geweest en hebben data aangeleverd. Volgens de Wet versterking Regie Volkshuisvesting is een woon-zorgvisie niet meer verplicht maar dient deze op te gaan in het volkshuisvestingsprogramma. Dit programma dient in te spelen op de woonbehoefte van aandachtsgroepen die zorg nodig hebben. Hierin moet een verbinding worden gelegd met zorg en ondersteuning.	Van het beschikbare budget van € 5.000 is € 665 besteed. Het restant valt vrij in de exploitatie.

Regionaal beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bemoeizorg en preventie OGGZ

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Uitvoering gegeven aan beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bemoeizorg en preventie openbare geestelijke gezondheidszorg, projecten die onderdeel uitmaken van Toekomstbestendige Zorg, preventieactiviteiten en voorliggende voorzieningen.	•Uitvoering Lokale Toegang Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang door het Servicecentrum MER afdeling Sociaal Domein; •Bekostiging Modulaire gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Limburg Noord; •Uitvoering geven aan de jaarlijkse beleidsagenda van de regiovisie Meedoen en Wonen 2022-2026 van de regio Noord- en Midden-Limburg; •Lokale anti-stigmacampagne psychische kwetsbaarheid; •Streetcare voor jongeren; • Specialistisch ondersteuner jeugd (SOJ) (halverwege 2024 beëindigd) en praktijk ondersteuner jeugd (POH jeugd) bij de huisarts (uitvoering door Bij Ons Voor Elkaar en Centrum voor Jeugd en Gezin); • Overige benodigde inzet in het kader van de hervormingsagenda jeugd; • Onderzoek lotgenotencontact (halverwege 2024 beëindigd); • Opstellen projectopdracht Laagdrempelig ontmoetingsnetwerk; • Opstellen projectopdracht Reablement; • Verbeteren toegankelijkheid algemene en voorliggende voorzieningen in Maasgouw; •Inzet van ondersteuning bij communicatie naar moeilijk bereikbare doelgroepen; •Onderzoek naar inrichten begeleid Wonen in combinatie met 24/7 bereikbaarheid voor jongeren (niet doorgezet, de beoogde aanbieder kon niet meewerken aan het project); •Suïcidepreventie (campagne en activiteiten); •Tentoonstelling Open over depressiviteit; •Sociaal raadslieden (uitvoering door Algemeen Maatschappelijk Werk); •Begeleiding individueel voor voormalig beschermd thuis cliënten; •Begeleiding groep voor cliënten met een beschermd wonen indicatie. •Bekostiging project verbeteren aanpak meervoudige casuïstiek sociaal domein¹; •Bekostiging daginvulling voor inwoners met dementie en hun mantelzorger.	De kosten zijn volledig gedekt uit de ontvangsten via de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein (MGR SD). Het restant saldo van € 157.800 wordt gestort in de reserve “Verbetering van de lokale basis en preventie” voor toekomstige investeringen in de sociale basis.

¹ Nieuwe benaming nadat de Wet aanpak meervoudige casuïstiek sociaal domein controversieel is verklaard.

3.3.2 Doorontwikkeling sociaal wijkteam (SWT)

Het Sociaal wijkteam is in oktober 2024 gestart met een spreekuur bij 2 huisartsenpraktijken in het kader van Welzijn op Recept. De huisarts of praktijkondersteuner leidt de inwoner door naar het Sociaal wijkteam waarvan de medewerker op vaste tijden in de praktijk aanwezig is. We noemen het Sociaal wijkteam bij de huisarts zodat het voor zowel de huisartsen en praktijkondersteuners als de patiënten van de praktijken helder is welke ondersteuning het Sociaal wijkteam kan bieden en daarmee de drempel naar het sociaal wijkteam te verlagen. Dit wordt fasegewijs uitgebreid naar alle huisartsenpraktijken in Maasgouw.

3.3.3 Zorg, ondersteuning, wonen en veiligheid

MER SD capaciteit klantmanager Wmo		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Er is uitvoering gegeven aan toegang Wmo. Dat wil zeggen het verwerken van meldingen Wmo, voeren van keukentafelsgesprekken en het in behandeling nemen van de aanvragen voor maatwerkvoorzieningen op grond van de Wmo.	De capaciteit klantmanager is conform afspraak tijdelijk uitgebreid met inhuur en tijdelijke contracten. Omdat de verwachting was dat de inkomensafhankelijke eigen bijdrage regeling tot een daling of stabilisering van het aantal meldingen en aanvragen Wmo maatwerkvoorzieningen zou leiden, is de capaciteit tijdelijk in plaats van structureel uitgebreid. Inmiddels is bekend dat de wetwijziging weer is uitgesteld en is de verwachting dat de effecten voor de midden- en hogere inkomens niet zullen leiden tot een daling op het beroep op de Wmo. Ook de vergrijzing leidt tot een toename van het aantal aanvragen.	Het beschikbare budget van € 40.000 is volledig besteed.

Integraal Zorg Akkoord (IZA)		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
In de regio Noord- en Midden-Limburg is gestart met de uitvoering van de pijlers van het regioplan. Daarnaast hebben de 14 gemeenten uitvoering gegeven aan het regionale uitvoeringsplan IZA van de gemeenten.	Het IZA heeft tot doel goede, betaalbare en toegankelijke zorg, nu en in de toekomst te borgen. De ketenaanpakken uit GALA zijn ook onderdeel van het IZA. In de regio Noord- en Midden-Limburg zijn het personeelstekort en het toegankelijk houden van de zorg de prioritaire opgaven. Gemeenten, zorgverzekeraars en aanbieders van zorg en welzijn hebben in 2024 gewerkt aan de vijf pijlers van het regioplan IZA NML. Voor het gemeentelijke aandeel hebben de NML gemeenten samen een regionaal uitvoeringsplan opgesteld. De onderstaande zaken zijn uitgevoerd: - er is een governance structuur ingericht; - er is een start gemaakt met het verbeteren van de netwerksamenwerking van het sociaal domein, GGZ, eerstelijnszorg en huisartsenzorg. Daarnaast maakt het sociaal wijkteam samen met MET GGZ, 3 huisartsenpraktijken en VZM onderdeel uit van een mentaal gezondheidsnetwerk¹; - er is ook in 2024 gewerkt aan de ketenaanpakken kansrijke start, valpreventie, aanpak overgewicht bij volwassenen en sociaal Wijkteam bij de huisarts (de Maasgouwse variant van Welzijn op recept). Er is nog niet gestart met de ketenaanpak overgewicht en obesitas bij kinderen omdat er onvoldoende capaciteit beschikbaar was bij de GGD; - Er is een projectopdracht uitgewerkt om een laagdrempelig ontmoetingsnetwerk te faciliteren vanuit ervaringsdeskundigheid en het welzijnswerk². In het najaar van 2024 is de VNG na stemming in de Algemene Ledenvergadering uit het IZA gestapt. De VNG heeft bij de overleg partners de voorwaarden aangegeven waaraan voldaan moet worden wil de VNG weer terug aan de overlegtafel komen. In onze regio zijn alle samenwerkingspartners en dus ook de gemeenten verder gegaan met de samenwerking.	De SPUK middelen € 124.000 zijn volledig besteed.

¹ [Home - Mentale gezondheidsnetwerken](#)

² 1^e kwartaal van 2025 wordt gestart met de uitvoering.

3.3.4 Sociale basisinfrastructuur, gezondheid en inclusie

Uitvoeringsactiviteiten gezond leven akkoord (GALA)		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
De samenwerking tussen het formele en informele netwerk is versterkt. Er is meer aanbod voor inwoners om hun fysieke en mentale gezondheid te versterken. Vanuit kansrijke start zijn passende preventieactiviteiten voor jeugdigen uitgevoerd.	De coördinator GALA heeft de verbindingen tussen de verschillende partijen en thema's van GALA gelegd. Er zijn voor verschillende doelgroepen jongeren, ouderen, mantelzorgers, kinderen en ouders activiteiten en informatiebijeenkomsten georganiseerd. Tijdens bijeenkomsten is er aandacht voor de eigen verantwoordelijkheid en betrokkenheid en wordt eigen regie gestimuleerd. Alle thema's van GALA zijn volgens plan uitgevoerd. Het programma Healthylife wijkt negatief af vanwege een hoge uitval onder de deelnemers. We onderzoeken nog waardoor deze hoge uitval komt. Op basis van de onderzoeksresultaten zal in 2025 kritisch worden gekeken welke aanpassingen er gedaan kunnen worden en of HealthyLife het juiste programma is voor Maasgouw. De ketenaanpak valpreventie voorziet in een grote behoefte alle trainingen zaten helemaal vol. Ruim 90 personen hebben een cursus valpreventie gevolgd in 2024.	Van het beschikbare budget van € 751.800 is € 712.800 besteed. Het niet besteed bedrag van € 29.000 vanuit de SPUK GALA moet terugbetaald worden aan het Rijk. Het restant van €10.000 eigen middelen valt vrij in de exploitatie.

Inzet 2 ^e dorpscontactpersoon		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Het 'accountmanagement' voor burgerinitiatieven binnen de gemeentelijke organisatie is tot medio september 2024 versterkt met een tweede dorpscontactpersoon.	Het contract van de tweede dorpscontactpersoon (0,75 fte) liep in september 2024 af en is niet verlengd in afwachting van de evaluatie burgerparticipatie welke eind 2024 is opgeleverd. Zie hiervoor RIB 177617.	Van het beschikbare budget van € 55.300 is € 47.000 besteed. Het restant valt vrij in de exploitatie.

3.3.5 Arbeid, inkomen en participatie

MER SD capaciteit klantmanager inkomen		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Er is uitvoering gegeven aan de Participatiewet wat betreft het inkomensperspectief: inwoners die hiervoor in aanmerking komen ontvangen algemene bijstand om in hun eerste levensbehoeften te kunnen voorzien, bijzondere bijstand voor bijzondere/extra kosten en/of minimaregelingen.	De capaciteit klantmanager Inkomen is volgens afspraak structureel uitgebreid en is voldoende voor de uitvoering van de taken. Na een aantal jaar de formatie incidenteel uitgebreid te hebben, is in 2024 is nogmaals gebleken dat de structurele uitbreiding noodzakelijk is om de taken uit te voeren.	Het beschikbare budget ad € 24.000 is volledig besteed.

In dienst nemen van personen met loonkostensubsidie (LKS)		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Er is bijgedragen aan een inclusieve arbeidsmarkt. De gemeente heeft haar maatschappelijke plicht vervuld en heeft het goede voorbeeld geven aan andere werkgevers.	Mensen die vallen onder de Participatiewet zijn door de gemeente Maasgouw zelf in dienst genomen, in plaats van tijdelijke detachering bij de gemeente via Stichting Baanmobiel. In de begroting 2024 is rekening gehouden met structurele loonkosten van 5 fte. In 2024 zijn er 3 personen in dienst genomen. Hierdoor is er een incidentele besparing op de loonkosten in 2024. Vanaf 2025 zijn er in totaal 5 personen in dienst.	Voor 2024 waren de reguliere middelen voldoende. De extra begrote kosten van € 48.000 zijn in 2024 niet besteed.

MER SD prioritering caseload werk		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Inwoners zijn in staat gesteld meer te participeren, zodat zij zo veel mogelijk mee kunnen doen in de maatschappij.	In hoeverre iemand kan participeren, is per persoon verschillend. Voor de een is dit betaald werk, voor een ander is dit vrijwilligerswerk of bijvoorbeeld deelname aan activiteiten. Voor de doelgroep Activering geldt dat deze inwoners over het algemeen niet door zullen stromen naar betaald werk. Voor de doelgroep Jongeren is het doel gesteld hen beter te bereiken en te activeren, zodat zij passend kunnen participeren. Hierbij is het van belang om frequenter klantcontact met onze jongeren te hebben. Voor beide doelgroepen is een pilot gestart voor de duur van een jaar, met verlenging van nog een jaar. In eerste instantie is een grove inschatting gemaakt van de omvang van de pilot. Bij de uitwerking is gebleken dat het bedrag te hoog is ingeschat. Voor beide doelgroepen is het aantal fte aan klantmanagers tijdelijk uitgebreid. De resultaten van de pilot overtreffen de verwachtingen. Beide doelgroepen konden beter worden bereikt. De klantmanagers konden de klanten meer aandacht geven doordat de caseload van een fulltime klantmanager van circa 70 klanten is teruggegaan naar 55 klanten. Ook is er meer ervaring en expertise bij de klantmanagers opgebouwd. Bij de doelgroep Activering hebben 8 van de 16 inwoners in deze pilot stappen gemaakt op de participatieladder. Vóór de pilot konden deze klanten niet worden bereikt en was er geen sprake van ontwikkeling. De verwachting is dat de ingezette ontwikkeling bij deze klanten nog verder kan groeien. Met de extra inzet binnen het jongerenteam en de gerichte aanpak: - Worden problemen niet voor de korte termijn, maar duurzaam doorbroken; - Wordt maatwerk geboden zodat jongeren zo zelfstandig mogelijk door het leven gaan; - Neemt het welbevinden van de jongere alsook hun zelfredzaamheid toe. Meer jongeren komen op die manier tot participatie in de arbeidsmarkt. Door de gerichte aanpak hebben op termijn minder jongeren een (volledige) bijstandsuitkering nodig, hetgeen een kostenbesparing op zal leveren.	Van het beschikbare budget van € 80.000 is € 39.800 besteed.

Doorontwikkeling Participatiewet

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Inwoners hebben zinvol kunnen participeren. Wanneer een baan (nog) niet haalbaar was werd toegewerkt naar optimale participatie. Dit kan vrijwilligerswerk zijn, maar ook deelname aan georganiseerde activiteiten in bijvoorbeeld een buurthuis. Indien een betaalde baan haalbaar was, dan werden inwoners begeleid van een uitkering naar een baan. Werkgevers zijn ondersteund in hun vraag naar arbeidskrachten.	Beschikbaar onbenut arbeidspotentieel is geleid naar (betaald en onbetaald) werk. Hierbij is passende begeleiding ingezet. Tussen Mens in Ontwikkeling van PSW Werk, de Kledingbank en de leerpool van het wijkteam wordt steeds meer samengewerkt. Hierdoor kan voor inwoners de best passende plek worden gevonden om te participeren. Re-integratietrajecten worden zo veel als mogelijk zelf lokaal aangeboden. Uitgangspunt is de best passende plek voor inwoners. Werkbedrijf Westrom is geïntegreerd in het mensontwikkelbedrijf "Doon bv" en eigendom van de gemeente Roermond. Wanneer er geen passend re-integratietraject aangeboden kan worden in Maasgouw, wordt dit ingekocht bij "Doon", of bij een andere commerciële aanbieder.	Van het beschikbare budget van € 105.100 is € 72.500 besteed.

3.3.6 Cultuur, sport en accommodaties

Gemeenschapsaccommodaties		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Er is geïnvesteerd in de ontwikkeling en aankoop van accommodaties voor het behoud en/of realiseren van gemeenschapsaccommodaties. In Thorn, Linne en Stevensweert zijn de bewonersinitiatieven gefaciliteerd en waar nodig begeleid in de realisatie van nieuwbouw of verbouw van gemeenschapshuizen.	De bewonersinitiatieven die betrokken zijn bij het behoud en/of de realisatie van gemeenschapsaccommodaties in Thorn, Stevensweert en Linne hebben verder vorm gekregen. Voor Stevensweert heeft besluitvorming plaatsgevonden in juli 2024 voor het realiseren van een nieuwe gemeenschapsaccommodatie. In oktober is een start gemaakt met de uitvoering van het project. Voor Thorn en Linne zijn er nieuwe stichtingen opgericht die verantwoordelijk zijn voor het beheer en de exploitatie van de gemeenschapsaccommodaties. De stichtingen hebben exploitatieplannen gemaakt en in december 2024 zijn positieve besluiten genomen over de aankoop van Aod Thoeer en De Harmoniezaal. De panden zijn tevens in december 2024 aangekocht.	Van het beschikbare budget van € 5.000.000 is € 860.500 besteed.

Bibliotheekbeleid		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Het doel van het bibliotheekbeleid 2024-2027 is om de maatschappelijke-, educatieve- en sociale participatie van onze inwoners te bevorderen. Hier is in 2024 aan gewerkt. In 2024 is de bibliotheekvoorziening verder ontwikkeld tot een voorziening die inwoners ondersteunt in het bevorderen van vaardigheden en talenten, geletterdheid en leesplezier, evenals participatie en zelfredzaamheid in de informatiedienstverlening.	In 2024 is het aanbod van de bibliotheek uitgebreid. Dit is gerealiseerd door inzet van professionele medewerkers o.a. de community librarian, een uitbreiding van de programmering en de verruiming van de openingstijden van de bibliotheekvoorziening in Heel. Vanaf 1 mei 2024 is de vestiging in Heel dagelijks geopend, in totaal 25 uur per week. Voorheen was de bibliotheek 15 uur per week geopend waarvan op woensdag en vrijdag gesloten. Daarnaast is de bemensing van de bibliotheek in Heel, voorheen alleen vrijwilligers, met minimaal 10 uur uitgebreid met de inzet van professionele krachten. Door de inzet van deze professionele krachten, is het de verbinding met lokale netwerken (seniorenverenigingen, cultuurverenigingen, vrouwenverenigingen etc.) maar ook met de partners in het Sociaal Domein in de gehele gemeente Maasgouw, versterkt en het activiteitenaanbod is voor alle doelgroepen verruimd. Dit laatste bijvoorbeeld met bijeenkomsten over dementie, en internetveiligheid en Social Media (ook voor de jeugd). De bibliotheek heeft in 2024 ook het algemene activiteitenaanbod verruimd, onder andere met het aanbod van taalcursussen Frans en creatieve (teken)workshops voor volwassenen.	Het beschikbare bedrag € 5.000 is volledig besteed. Daarnaast zijn er (rijks)middelen aangewend middels een SPUK ad € 175.800, waarvan € 87.900 is besteed in 2024. Het restant van de SPUK € 87.900 wordt in 2025 besteed.

Processen en projecten die doorlopen in 2024	
Proces/Project	Status/ fase in 2024
Verenigingsaccommodatie Wessem	In uitvoering.

Dit is de status van dit project per 31 december 2024.

3.3.7 Jeugdzorg en onderwijs

Inzet extra jeugd- en jongerenwerk		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Jongeren hebben meer kennis van de gevolgen van hun keuzes op het gebied van gezondheid en gedrag. De samenwerking met scholen, CJG en verenigingen is versterkt.	Jongerenwerkers van Wel.kom hebben stevig ingezet op bekendheid en contact en vertrouwen met jongeren. Ze stimuleren jongeren om de 'juiste keuzes' te maken op het gebied van verleidingen zoals vaperen, alcohol en drugs. Ze organiseren activiteiten voor ontmoeten, bewegen en samenwerking zodat ze positieve ervaringen op kunnen doen. Jongeren kunnen hun verhaal kwijt en vinden een luisterend oor. Dit is vaak al voldoende om te voorkomen dat ze naar zorg- of hulpverlening worden doorverwezen. De jongerenwerkers organiseren ook het Talenhouse. Hier komen nog meer jonge bezoekers. Ook de jongeren tussen de 16 en 24 jaar vinden daar een fijne plek. Gemiddeld komen er ruim 40 jongeren.	Het beschikbare budget van € 90.000 is volledig besteed.

Beleidsmedewerker lokaal jeugdbeleid		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
In het kader van de Hervormingsagenda Jeugd is ingezet op een samenhangende aanpak voor de versterking van de pedagogische basisstructuur.	Samenwerking is versterkt bij en regie gevoerd op de voortzetting van de lokale en regionale actieprogramma's van Kansrijke Start (ketenaanpak binnen GALA en IZA). Met de kinderopvangorganisaties, primair onderwijs en jeugdgezondheidszorg is het VVE beleid vernieuwd. Er is een samenwerkingsconvenant getekend waarin afspraken zijn gemaakt om kinderen een goede start te bieden op het primair onderwijs. Daarnaast is met de kinderopvangorganisaties en primair onderwijs een Lokale Educatieve Agenda (LEA) opgesteld en is het bestuurlijk Ogoo (op overeenstemming gericht overleg) gevoerd. De volgende pilots zijn voortgezet: Praktijkondersteuner Jeugd bij de huisarts, Buurtgezinnen en Streetcare. Met het JONG Maasgouw overleg en het Jeugdpreventie overleg is er ingezet op preventie. Vanuit het Jeugdpreventie overleg zijn er korte lijnen binnen het sociaal domein en openbare orde.	Het beschikbare budget van € 80.000 is volledig besteed.

Jeugdhulp		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Er is uitvoering gegeven aan de Hervormingsagenda, daarnaast is er ingezet op verbetering van gesignaleerde knelpunten	In de begroting 2024 is de Hervormingsagenda Jeugd (HVA) nog vooral beschreven vanuit de opstartfase, met een algemene toelichting op de doelstellingen en richting. Nu er in 2024 daadwerkelijk uitvoering is gegeven, wordt in deze jaarrekening concreter ingegaan op de genomen maatregelen en de financiële haalbaarheid van de ingeboekte taakstelling vanaf 2026. De HVA Jeugd heeft als doel om de jeugdzorg beter en financieel houdbaar te maken. De agenda richt zich op: • Laagdrempelige toegang tot hulp en ondersteuning van gezinnen • Scherpere keuzes over welke zorg nodig is en hoe middelen efficiënt worden ingezet • Betere beschikbaarheid van specialistische hulp en kortere wachtlijsten • Afbouw van gesloten residentiële jeugdhulp en inzet op zorg in de eigen omgeving • Eenvoudigere uitvoering, minder administratieve lasten en betere monitoring In 2024 is lokaal en regionaal intensief samengewerkt om deze doelen te realiseren. Een belangrijke stap was de ontwikkeling van het regioplan Midden-Limburg Oost (MLO), waarin gezamenlijke maatregelen zijn vastgelegd om de kwaliteit en betaalbaarheid van de jeugdzorg te verbeteren. Vanuit dit plan zijn de volgende initiatieven gestart: 1. Versterking van sociale netwerken (HVA-thema: - laagdrempelige toegang tot hulp): • Via het project 'De belangrijke ander' wordt ingezet op het versterken van de netwerken van jeugdigen en hun ouders, zodat ondersteuning vaker vanuit de directe omgeving komt en niet direct professionele hulp nodig is. • Eind 2024 is Stichting Burgervoogdij gestart met een onderzoek naar de inzet van burgervoogden als alternatief voor instellingsvoogden. Dit draagt bij aan het streven om gesloten residentiële jeugdhulp af te bouwen. 2. Samenhang Jeugdhulp en Onderwijs (HVA-thema - kortere wachtlijsten, integrale aanpak): • Dit project, gestart in mei 2024, richt zich op betere samenwerking tussen gemeenten en onderwijsinstellingen. Dit helpt om hulpvragen eerder te signaleren, zodat kinderen sneller en effectiever de juiste ondersteuning krijgen, zo thuisnabij mogelijk. 3. Onderzoek naar Burgervoogdij (HVA-thema - afbouw gesloten jeugdhulp, zorg in eigen omgeving): • Eind 2024 is Stichting Burgervoogdij gestart met een onderzoek naar de inzet van burgervoogden als alternatief voor instellingsvoogden. Dit draagt bij aan het streven om gesloten residentiële jeugdhulp af te bouwen.	Van het beschikbare budget van € 7.312.400 is € 7.563.000 besteed. Het tekort van € 250.600 komt ten laste van de exploitatie.

	4. Nieuwe inkoopstrategie Ambulante Jeugdhulp en Wonen (HVA-thema - efficiëntere uitvoering en betere monitoring), betere beschikbaarheid van specialistische hulp en kortere wachtlijsten: De Midden-Limburgse gemeenten zijn gestart met de aanbesteding voor ambulante jeugdhulp en Wonen, met ingang van 2026. Een ontwikkelagenda, gebaseerd op de Hervormingsagenda Jeugd, is onderdeel van de inkoopdocumenten en richt zich op kwaliteitsverbetering, financiële houdbaarheid en vereenvoudiging van de uitvoering. Financiële impact en risico's i.r.t. besparingsopgave Jeugdhulp (taakstelling) zie 3.3.8 heroverwegingen bestaand beleid.	
--	---	--

Inzet extra opbouwwerk

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Meer bekendheid en daarmee meer initiatieven die door inwoners georganiseerd worden. Als mensen elkaar ontmoeten en leren kennen is het vanzelfsprekender dat naar elkaar omgekeken wordt en dat men elkaar gaat helpen als dat nodig is.	De opbouwwerkers van Wel.kom zijn door de extra inzet in alle kernen actief en hebben daar activiteiten georganiseerd. Inwoners geven aan dat ze de samenwerking en inzet van de opbouwwerkers als prettig ervaren en dat ze daar hun hulpvraag durven te stellen. Door de extra inzet van opbouwwerk zijn er meer sociale verbindingen gerealiseerd in de verschillende kernen en zijn meer inwoners en initiatieven gestimuleerd om samen te werken. Door aanwezig te zijn in de kernen helpen opbouwwerkers inwoners aan zinvolle dagbesteding/ vrijwilligerswerk en stimuleren ze hen om actief deel te nemen aan de samenleving zodat ze fysiek en mentaal worden uitgedaagd. Inwoners hebben de opbouwwerker benaderd met ideeën vanuit inwonersinitiatieven zoals uitbreiding van het Burenhulpnetwerk en Automaatje.	Het beschikbare budget van € 90.000 is volledig besteed.

Expertteam

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Met het Expertteam is ingezet op het vinden van passende zorg voor ieder kind.	Sinds 2018 zijn gemeenten verplicht een regionaal expertteam (RET) in te richten voor zorgvragen met complexe problematiek, met als doel om voor een jeugdige ongeacht de complexiteit van de zorgvraag passende hulp te organiseren. De plicht tot het inrichten van een Expertteam is opgenomen in de "spelregels transformatiefonds" horend bij het landelijk actieprogramma Zorg voor de Jeugd en is opgenomen in de Hervormingsagenda Jeugd. Door het Expertteam Midden-Limburg is ook in 2024 passende en tijdige hulp gerealiseerd in complexe casussen waarin verwijzers, jeugdhulpaanbieders, ouders vastliepen. Vanuit deze casussen heeft het Expertteam knelpunten signaleerd en verbetervoorstellen gedaan.	Het beschikbare budget van € 10.000 is volledig besteed.

Huisvesting onderwijs		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Er is verder uitvoering gegeven aan de acties die zijn opgenomen voor de eerste termijn van het per 2022 vastgesteld IHP. Verder zijn de eerste voorbereidingen getroffen voor het actualiseren van het IHP, in navolging van de in het IHP vastgelegde afspraak dat er een vierjaarlijkse herijking plaatsvindt. Dit gebeurt in aanloop naar de tweede uitvoeringstermijn: van 2026-2029.	Het haalbaarheidsonderzoek dat in 2022 is uitgevoerd voor het project nieuwbouw St. Medardus in Wessem, bevestigt dat nieuwbouw het voorkeursscenario is. In 2024 is ambtelijk nader onderzocht op welke fysieke locatie de nieuwe school gebouwd kan worden en of dit tijdelijke huisvesting vereist. Verder is een actualisatie doorgevoerd van de leerlingenprognoses (om de ruimtebehoefte te bepalen). De voorbereidende werkzaamheden van de nieuwbouw zijn nog niet gestart en daarom is het krediet nog niet aangewend.	Van het beschikbare krediet van € 2.224.000 is € 0 besteed.

3.3.8 Heroverwegingen bestaand beleid

Onderwerp	2024	2025	2026	2027
Besparing Jeugdzorg	-	-	478.000	478.000
Besparing Wmo (is teruggedraaid in de Programmabegroting 2025)	-	-	250.000	250.000
Totaal	-	-	728.000	728.000

Toelichting

Besparing Jeugdzorg

De Hervormingsagenda Jeugd (HVA) is een landelijk programma gericht op een toekomstbestendig jeugdzorgstelsel met efficiëntere zorg en kostenbeheersing. Gemeenten werken samen met regionale partners aan preventie en de jeugdzorg binnen de financiële kaders te houden. De haalbaarheid van de financiële taakstelling blijft echter onzeker.

In 2024 is lokaal en regionaal intensief samengewerkt. Een belangrijke stap was de ontwikkeling van het regioplan Midden-Limburg Oost (MLO).

Ondanks deze inspanningen blijft de financiële druk op de jeugdzorg hoog, mede door indexatie en tariefherijking op basis van AmvB reële prijzen en vernieuwde overeenkomsten met zorgaanbieders. Een kostprijsonderzoek toont een gemiddelde tariefstijging van 12%, waardoor de uitgaven naar verwachting stijgen van € 7 miljoen in 2024 naar € 9 miljoen in 2026 (+30%). De kostenstijging overstijgt de besparingen uit preventieve maatregelen, terwijl de Deskundigencommissie HVA heeft bevestigd dat de financiële taakstelling hoogst onzeker is. Zonder aanvullende rijksmaatregelen wordt het onwaarschijnlijk dat de taakstelling voor 2026 haalbaar blijft, wat een kritische heroverweging en een realistische aanpak van de financiële risico's vereist.

Besparing Wmo

Tijdens het heroverwegingsproces, in aanloop naar de begroting 2025 toe, is ook de eerder gestelde taakstelling bij het Sociaal Domein, gekoppeld aan de invoering van de inkomstenafhankelijke eigenbijdrage Wmo, geëvalueerd. Hierbij hebben nieuwe inzichten geleid tot het opheffen van de taakstelling. De nieuwe inzichten zijn:

- Gemeenten moeten voorzichtig zijn met het anticiperen op directe kostenbesparingen; besparingen zullen in de eerste jaren beperkt zijn en pas later toenemen.
- Er is nog veel onduidelijkheid over de invoering en voorwaarden.
- Gemeenten moeten een systeem opzetten om de effecten van de beleidswijziging nauwlettend te monitoren en evalueren, zodat bijstelling op basis van werkelijke veranderingen mogelijk is.
- Het is aannemelijk dat bestaande cliënten onder het oude stelsel blijven vallen.

Daarbij is de invoering van de inkomstenafhankelijke eigenbijdrage Wmo uitgesteld naar januari 2027. De belangrijkste reden hiervoor is dat de parlementaire behandeling in de tijd is opgeschoven als gevolg van de verwerking van het advies van de Raad van State. De besparing (per 2026) is hiermee komen te vervallen.

Het intrekken van de taakstelling in de begroting 2025, ingaand vanaf 2026, heeft dus ook een uitwerking op 2024. De besparing vanuit de taakstelling zou namelijk pas vanaf 2026 gerealiseerd worden. Vandaar dat deze hier staat genoemd.

Totaaloverzicht lasten en baten programma sociaal domein

Nr.	Omschrijving taakveld	Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
3.4	Economische promotie	13.484	13.484	12.572	912
4.1	Openbaar basisonderwijs	54.903	54.903	49.754	5.149
4.2	Onderwijshuisvesting	911.603	1.657.435	1.669.155	-11.720
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	911.605	1.270.118	1.209.887	60.231
5.1	Sportbeleid en activering	1.773.535	2.017.186	2.005.664	11.522
5.2	Sportaccommodaties	1.467.422	1.540.306	1.515.075	25.231
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultu	531.985	691.425	526.988	164.437
5.6	Media	363.354	492.459	492.519	-60
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	21.392	17.971	14.287	3.684
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.357.389	5.897.990	5.641.766	256.224
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.243.066	1.742.124	1.773.478	-31.354
6.3	Inkomensregelingen	7.191.598	10.304.382	10.184.541	119.841
6.4	WSW en beschut werk	2.654.790	2.706.192	2.701.546	4.646
6.5	Arbeidsparticipatie	641.069	798.747	679.739	119.008
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.573.524	1.542.612	1.548.995	-6.383
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	2.343.430	2.762.830	2.760.615	2.215
6.71B	Begeleiding (WMO)	1.266.850	1.278.050	1.260.211	17.839
6.71C	Dagbesteding (WMO)	499.450	484.450	460.832	23.618
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-			6.099	-6.099
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	278.115	470.915	477.225	-6.310
6.72B	Jeugdhulp behandeling	46.800	1.370.100	1.377.687	-7.587
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	519.000	537.800	508.827	28.973
6.73A	Pleegzorg	201.300	196.500	189.629	6.871
6.73B	Gezinsgericht		75.700	71.482	4.218
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	625.800	829.586	899.267	-69.681
6.74A	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	1.957.000	1.220.700	1.365.871	-145.171
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	503.600	914.500	537.055	377.445
6.74C	Gesloten plaatsing	230.000	336.300	405.162	-68.862
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	585.333	166.513	207.206	-40.693
6.81B	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	30.000	30.000	5.523	24.477
6.82A	Jeugdbescherming	539.633	512.533	594.470	-81.937
6.82B	Jeugdreclassering	60.000	24.200	60.577	-36.377
7.1	Volksgezondheid	1.003.445	1.718.864	1.694.732	24.132
	Totaal lasten	33.400.475	43.676.875	42.908.440	768.435

Nr.	Omschrijving taakveld	Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Baten					
4.2	Onderwijshuisvesting	131.619	148.119	150.890	2.771
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	133.548	449.178	332.900	-116.278
5.1	Sportbeleid en activering	808.331	870.016	908.675	38.659
5.2	Sportaccommodaties	99.370	117.720	122.290	4.570
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultu	6.121	10.084	10.083	-1
5.6	Media		111.805	111.805	0
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	175.990	6.124.978	6.505.056	380.078
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		42.587	46.169	3.582
6.3	Inkomensregelingen	4.140.302	5.961.208	6.164.915	203.707
6.4	WSW en beschut werk		2.000	2.000	0
6.5	Arbeidsparticipatie		136.929	137.022	93
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	259.900	267.500	267.067	-433
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)			4.167	4.167
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf			76	76
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	918.659	1.002.456	1.200.925	198.469
7.1	Volksgezondheid		247.869	250.167	2.298
	Totaal baten	6.673.840	15.492.449	16.214.205	721.756
	Totaal saldo van baten en lasten	-26.726.635	-28.184.426	-26.694.236	1.490.190
Mutaties reserves					
		Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten		7.224.000	8.279.000	7.411.400	867.600
Baten		8.322.118	9.957.459	9.002.098	-955.361
Saldo		1.098.118	1.678.459	1.590.698	-87.761
Resultaat programma 03 - Sociaal Domein					
		-25.628.517	-26.505.967	-25.103.537	1.402.430

Verklaring saldo programma Sociaal Domein		
Kapitaallasten		0
Reserves		498.900
Verschillen > € 100.000	Vluchtelingen i.v.m. noodtoestand Oekraïne	566.800
	Jeugd	-250.600
	Saldo regionale begroting (saldobestemming)	157.800
	Participatie	118.100
	Inhuur tijdelijk personeel Sociaal Domein	-242.600
Overheveling budgetten/saldobestemming < € 100.000		
	Kunst en cultuur (herstel standbeeld Petrus Motke Thorn)	15.400
	Nieuwbouw Dörpshoes D'n Driehook Wessem	39.500
	Onderzoek gemeenschapsaccom. Thorn-Linne-Stevensweert	29.700
Verschillen > €25.000 en < € 100.000	Diverse	158.700
Verschillen < € 25.000	Diverse	310.700
Totaal		1.402.400

Toelichting verschillen > € 100.000

Verkoop de Maaskei

incidenteel voordeel € 498.900

Het voormalige schoolgebouw de Maaskei is verkocht. Deze verkoop is in de 2^e Prorap 2024 in de begroting verwerkt. Nu bij de opmaak van de jaarrekening blijkt dat er een dekkingsreserve was gevormd om de kapitaallasten van een eerdere uitbreiding van deze school af te dekken. Omdat het gebouw verkocht is kan deze dekkingsreserve vrijvallen.

Vluchtelingen i.v.m. noodtoestand Oekraïne

incidenteel voordeel € 566.800

Zie voor verdere toelichting paragraaf 5.9 Vluchtelingen

Jeugdhulp

incidenteel nadeel € 250.600

Zie beleidsmatige toelichting 3.3.7 Jeugdhulp.

Regionaal saldo beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bemoeizorg en preventie OGGZ

incidenteel voordeel € 157.800

De uitvoering van Beschermd Wonen, maatschappelijke opvang, Bemoeizorg en preventie (BW/MO/BP) is weggezet bij de gemeenschappelijke regeling MGR SDLN. Zowel alle regionale middelen (inkomsten) en de kosten worden daar ondergebracht. Dit is zichtbaar in de jaarlijkse begroting van de MGR. Indien de kosten lager zijn dan de ontvangen regionale middelen, dan wordt dit restant uitbetaald aan de deelnemende gemeenten (regionaal saldo Beschermd Wonen). De jaarrekening 2024 laat zien dat de kosten in 2024 lager zijn dan begroot, waardoor het uit te betalen regionaal saldo BW/MO/BP hoger is dan verwacht. Voor 2024 is dit een stijging van € 153.300. Voor de resterende uitgaven BW/MO/BP is er € 4.500 minder uitgeven dan begroot. In totaal is dit een incidenteel voordeel van € 157.800.

Bij de jaarrekening 2023 is er de reserve “Verbetering van de lokale basis en preventie” gevormd van het incidenteel voordeel 2023. Voorgesteld wordt om het incidenteel voordeel 2024 van € 157.800 in deze reserve te storten en in te zetten voor extra incidentele kosten in 2025.

Uitkeringen Participatiewet

incidenteel voordeel €118.100

Gemeenten ontvangen vanuit het Rijk een BUIG budget (gebundelde uitkering) om de uitkeringen op grond van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 te bekostigen. In 2024 is dit budget niet volledig besteed. Het aantal uitkeringen gemiddeld genomen binnen de BUIG is licht gedaald. In tegenstelling tot de prognose bij de 2^e programmarapportage 2024, is er sprake van een incidenteel voordeel binnen de post “bijstandsuitkeringen voor personen jonger dan 65 jaar”. Er zijn minder bijstandsuitkeringen aan deze groep uitgekeerd dan was begroot. Dit betreft een lichte daling van 11 uitkeringen. Er kan (nog) geen conclusie worden getrokken of hier sprake is van een trend en of de daling in 2025 verder doorzet.

Inhuur tijdelijk personeel Sociaal Domein

incidenteel nadeel €242.600

De kosten voor inhuur van tijdelijk personeel worden centraal op een plek in de administratie geboekt op het taakveld Overhead. Dit doen we om goed grip en beheersing op de kosten voor inhuur van tijdelijk personeel te houden. Bij de opmaak van de jaarrekening is door de accountant aangegeven dat de kosten van inhuur aan de juiste producten (taakvelden) moeten worden toegerekend. Deze wijzigingen hebben wij verwerkt. Er ontstaat hierdoor een verschil tussen de wijze waarop de begroting is opgesteld en hoe de werkelijke kosten nu verwerkt zijn. De begroting kunnen we immers niet meer aanpassen. Op het programma Overhead ontstaan er hierdoor een voordeel van € 687.400. Op de programma's 3, 4 en 5 ontstaan nadelen van respectievelijk € 242.600, € 162.200 en € 147.300. Er is dan nog een verschil van € 135.300 welk als nadeel op de overige programma is verwerkt. Maar in feite gaan deze boekingen budgettair neutraal.

Programma 3 nadeel	€ 242.600
Programma 4 nadeel	€ 162.200
Programma 5 nadeel	€ 147.300
Overige nadeel	<u>€ 135.300</u>
Totaal nadeel inhuur personeel	€ 687.400
Overhead voordeel inhuur personeel	€ 687.400

Bij de andere programma's wordt er verwezen naar deze toelichting.

Overheveling budgetten/saldobestemming < € 100.000

Kunst en cultuur

incidenteel voordeel € 15.400

In de 1e Prorap is € 24.000 bijgeraamd voor de reparatie/restauratie van het standbeeld van Petrus Motké. De planning was om in december 2024 te komen tot afronding van de werkzaamheden. Door weersomstandigheden en omdat er meer werkzaamheden nodig waren dan vooraf werd ingeschat, is de planning opgeschoven. De werkzaamheden worden naar verwachting afgerond in de eerste helft van 2025. Het resterende budget van € 15.400 dient te worden overgeheveld naar 2025.

Nieuwbouw Dörpshoes D'n Driehook Wessum

incidenteel voordeel € 39.500

Omdat de stroomvoorziening bij de nieuwbouw niet meteen verzwaard kon worden zijn er tijdelijke maatregelen nodig. Dit betreft de huur van een diesel aggregaat incl. diesel om de stroombatterij op te laden. Dit om het gebouw van een juiste stroomvoorziening te kunnen voorzien. In de 1^e Prorap 2024 is een incidenteel budget van € 52.000 opgenomen voor deze tijdelijke maatregel. In 2024 is van dit budget € 12.500 besteed en de tijdelijke kosten lopen door in 2025 totdat de nieuwe elektriciteitsaansluiting door Enexis wordt aangesloten. Het restantbudget van € 39.500 dient te worden overgeheveld naar 2025.

Onderzoek gemeenschapsaccommodaties

incidenteel voordeel € 29.700

De realisatie van de gemeenschapsaccommodaties in de kernen Stevensweert, Thorn en Linne heeft zich verder ontwikkeld. Om een goed beeld te vormen over de fysieke aspecten van de verwerving van de accommodaties is een externe projectleider ingezet. Daarnaast hebben de nieuwe stichtingen behoefte aan ondersteuning. Aangezien de ondersteuningsbehoefte nog altijd aan de orde is, wordt het restantbedrag overgeheveld naar 2025.

Egalisatiereserve “Maatwerkvoorzieningen sociaal domein” (nieuw)

De maatwerkvoorzieningen binnen het sociaal domein kennen een open-einde karakter, wat betekent dat er geen vast budgetplafond is en de uitgaven afhankelijk zijn van de daadwerkelijke vraag. Factoren zoals demografische ontwikkelingen, beleidswijzigingen en macro-economische omstandigheden kunnen zorgen voor onvoorziene of moeilijk te voorspellen fluctuaties in de vraag naar voorzieningen. Daarnaast spelen autonome ontwikkelingen, zoals indexaties en de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële prijzen, een significante rol in de kostenontwikkeling. Er wordt een reserve gevormd waarmee dergelijke schommelingen intern, binnen het Sociaal Domein, kunnen worden opgevangen. Vanaf dit jaar wordt bij de jaarafsluiting binnen het sociaal domein gekeken of er een positief resultaat is op de maatwerkvoorzieningen inclusief armoedebeleid. Een positief resultaat wordt aan de nieuw te vormen reserve toegevoegd mits het totaal saldo van de jaarrekening positief is. Voorgesteld wordt om een egalisatiereserve “Maatwerkvoorzieningen sociaal domein” te vormen van het positieve saldo van 2024, circa € 390.000.

Deze egalisatiereserve wordt ingezet om onvoorziene of moeilijk te begroten fluctuaties binnen de maatwerkvoorzieningen in het lopend begrotingsjaar incidenteel op te vangen. De reserve dient ter dekking van:

- Volumeschommelingen (Q-factor) in de vraag naar maatwerkvoorzieningen binnen het sociaal domein.
- Kostenstijgingen (P-factor) als gevolg van indexatie, AMvB reële prijzen en andere autonome prijsontwikkelingen.

Door deze reserve te hanteren, voorkomen we dat structurele kostenstijgingen direct en abrupt impact hebben op de algemene middelen (post onvoorzien). De reserve biedt de mogelijkheid om binnen het lopende jaar deze kosten incidenteel te dekken en zorgt voor een lagere uitputting van de begrotingspost indexeringen.

Het gebruik van de egalisatiereserve wordt op een transparante wijze verantwoord, conform de bestaande systematiek binnen de organisatie. Aanvullingen en onttrekkingen worden opgenomen in de reguliere P&C-cyclus en verantwoord via de programmarapportages en jaarrekening.

Beleidsindicatoren programma sociaal domein

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Vorige periode	Waarde	Periode	Waarde	Toelichting
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2022	0,0	2023	8,2	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school of instelling. De periodeaanduiding "2023" staat voor schooljaar "2022/2023".
4. Onderwijs	Relatief verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2022	15,0	2023	12,0	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is. De periodeaanduiding "2023" staat voor schooljaar "2022/2023".
4. Onderwijs	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2022	2,2	2023	2,4	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2023" staat voor schooljaar "2022/2023".
5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	2020	56,3	2022	50,9	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder.
6. Sociaal domein	Banen	per 1.000 inw.15-64jr	2022	618,9	2023	625,6	Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar.
6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2022	3,0	2023	4,0	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	%	2023	69,7	2024	69,9	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	%	2022	2,0	2023	2,0	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2023	172,4	2024	172,1	Het aantal per 10.000 inwoners.
6. Sociaal domein	Lopende re-integratie voorzieningen	per 10.000 inw.15-64jr	2022	185,5	2023	225,4	Het aantal per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Vorige periode	Waarde	Periode	Waarde	Toelichting
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% jongeren tot 18 jr	2023	14,6	2024	12,0	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% jongeren tot 18 jr	2023	1,0	2024	0,8	Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen.
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%	2022	0,4	2023	0,3	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar).
6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerk arrangement WMO	per 10.000 inwoners	2023	860,0	2024	800,0	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de WMO.

Bron: Waarstaatjegemeente.nl. De laatst bekende waardes per 18 maart 2025 zijn verwerkt.

3.4 Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed

Coalitieakkoord 2022-2026

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer van een groot deel van het wegennet, riolering, pleinen, fiets- en wandelpaden, trottoirs, straatmeubilair, speeltuinen én openbaar groen. We willen daarbij het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte in Maasgouw hoog houden omdat dit mede bepalend is voor de kwaliteit van Maasgouw als woongemeente en toeristische gemeente. We zorgen ervoor dat de openbare ruimte klimaatbestendig is door aanwezigheid van voldoende bomen en groen en door voorzieningen voor de opvang van regenwater. We zetten in op een doelmatig beheer van het gemeentelijke vastgoed.

Hoofddoelen coalitieakkoord	Onderwerp
Kwaliteitsniveau openbare ruimte en wijkteam	3.4.1 Beleidsplan openbare verlichting, slimme verlichting buitengebied en verlichting stuw Linne <i>Zie ook paragraaf 5.2 Onderhoud kapitaalgoederen</i>
Infraprojecten weg- en waterbouw	3.4.2 Riolering kostendekkend
Klimaatadaptatie en waterbeheer	3.4.3 <i>Zie paragraaf 5.2 Onderhoud kapitaalgoederen</i>
Gemeentelijk vastgoed en inzet middelen	3.4.4 Nieuw beleid onderhoud gemeentelijke gebouwen en civiele kunstwerken

Voor een verdere toelichting op de hoofddoelen verwijzen wij u naar het coalitieakkoord 2022-2026 “Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw”.

Heroverwegingen bestaand beleid	3.4.5 - Burgerparticipatie wijkbeheer - Vergroening voortuinen - Onkruid op verharding - Omvorming vaste planten (green to colour) - JIP/MIP reconstructieprojecten (aandeel wegen)
---------------------------------	--

3.4.1 Kwaliteitsniveau openbare ruimte en wijkteam

Beleidsplan Openbare Verlichting 2024-2028, slimme verlichting buitengebied en verlichting stuw Linne		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Het Beleidsplan Openbare verlichting 2024-2028 is vastgesteld. Slimme verlichting is nog niet aangelegd in het buitengebied. Nieuwe verlichting gerealiseerd op de fietsbrug Stuw Linne.	Het nieuwe beleidsplan openbare verlichting 2024-2028 is opgesteld. Dit is vastgesteld in de raadsvergadering van 19 december 2023. De uitvoering van de slimme verlichting in het buitengebied vindt in 2025 plaats. Het krediet is beschikbaar gesteld voor 2025. De nieuwe verlichting van de fietsbrug op stuw Linne is in 2024 gerealiseerd.	De exploitatielasten (incl. kapitaallasten) openbare verlichting 2024 bedragen in totaal € 449.500. In 2024 is € 41.400 cf. krediet verantwoord.

Zie voor verdere informatie paragraaf 5.2 Onderhoud kapitaalgoederen.

3.4.2 Infraprojecten weg- en waterbouw

Riolering kostendekkend		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Kostendekkend tarief rioolheffing	Bij de vaststelling van de tarieven riolerings worden de kosten voor 100% doorberekend. Een wijziging van de interne kostentoerekening betekent een voor- of nadeel voor de exploitatie. Er is sprake van een hogere BTW compensatie (€ 7.500) en een hogere doorbelasting van overhead (€ 26.100) waardoor in totaal € 33.600 ten gunste van de exploitatie komt. Voor een nadere uiteenzetting van de kostendekkendheid riolerings wordt verwezen naar de paragraaf 5.7 lokale heffingen.	Er is een voordeel van per saldo € 33.600.

3.4.3 Klimaatadaptatie en waterbeheer

Zie voor verdere informatie paragraaf 5.2 Onderhoud kapitaalgoederen.

3.4.4 Gemeentelijk vastgoed en inzet middelen

Nieuw beleidsplan onderhoud gemeentelijke gebouwen en civiele kunstwerken		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Er is een nieuw beheerplan onderhoud civiele kunstwerken en nautische voorzieningen opgesteld. Er zijn voorbereidingen gedaan om te komen tot een nieuw beheerplan onderhoud gebouwen.	In de raadsvergadering van 17 december 2024 is het beheerplan onderhoud civiele kunstwerken en nautische voorzieningen 2025-2029 vastgesteld. Zoals in de 1 ^e Prorap 2024 aangegeven zal het nieuwe beheerplan onderhoud gebouwen in de 2 ^e helft van 2025 aan de raad worden voorgelegd.	€ 41.700 is ten laste van reguliere budgetten verantwoord.

Zie voor verdere informatie paragraaf 5.2 Onderhoud kapitaalgoederen.

3.4.5 Heroverwegingen bestaand beleid

Onderwerp	2024	2025	2026	2027
Burgerparticipatie wijkbeheer	10.000	10.000	10.000	10.000
Vergroening voortuinen (is teruggedraaid in de Programmabegroting 2024)	30.000	30.000	30.000	30.000
Onkruid op verharding	9.000	9.000	9.000	9.000
Omvorming vaste planten (green to colour)	10.000	10.000	10.000	10.000
JIP/MIP reconstructieprojecten (aandeel wegen)	-	51.800	46.700	46.700
Totaal	59.000	110.800	105.700	105.700

Toelichting

Burgerparticipatie wijkbeheer, onkruidbestrijding op verharding, omvorming vaste planten (green to colour)
De huidige kwaliteit zal gewaarborgd blijven. Onze kernen zullen wat minder kleurrijk zijn. Het gerealiseerd resultaat (de bezuiniging) is bereikt.

Vergroening voortuinen

Deze besparing is op verzoek van de raad niet doorgevoerd.

JIP/MIP reconstructieprojecten

Na een herschikking van de reconstructieprojecten zullen er minder projecten per jaar worden uitgevoerd. Het gerealiseerd resultaat is bereikt.

Totaaloverzicht lasten en baten programma beheer openbare ruimte, infra en vastgoed

Nr.	Omschrijving taakveld	Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	119.812	119.812	120.434	-622
2.1	Verkeer en vervoer	4.131.504	4.329.270	4.412.425	-83.155
2.2	Parkeren	23.152	23.152	18.036	5.116
2.4	Economische havens en waterwegen	58.795	91.306	88.977	2.329
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	311	800	771	29
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.143.597	2.303.523	2.067.044	236.479
7.2	Riolering	2.084.662	2.168.807	1.838.081	330.726
7.4	Milieubeheer	7.669	7.350	7.026	324
	Totaal lasten	8.569.502	9.044.020	8.552.795	491.225
Baten					
2.1	Verkeer en vervoer	40.500	193.100	203.071	9.971
2.4	Economische havens en waterwegen	500	5.500	2.381	-3.119
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1	1	1	0
7.2	Riolering	4.529.826	4.579.200	4.285.950	-293.250
7.4	Milieubeheer	319	0		0
	Totaal baten	4.571.146	4.777.801	4.491.403	-286.398
	Totaal saldo van baten en lasten	-3.998.356	-4.266.219	-4.061.392	204.827
Mutaties reserves					
		Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten		40000	97.206	40.000	57.206
Baten		64.831	381.930	355.114	-26.816
Saldo		24.831	284.724	315.114	30.390
Resultaat programma 04 - Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed					
		-3.973.525	-3.981.495	-3.746.278	235.217

Verklaring saldo programma Beheer openbare ruimte, infra en vastgoed		
Kapitaallasten		0
Reserves		0
Verschillen > € 100.000	Onderhoud wegen (budgetoverheveling naar 2025)	106.000
	Inhuur tijdelijk personeel t.b.v. beleid Verkeer en beheer Openbare Verlichting	-162.200
Overheveling budgetten/saldobestemming < € 100.000		
	Uitbreiden en omvormen bomenbestand	79.000
	Klimaatadaptatie Groen	55.000
	Keerstrook vrachtauto's Linne	14.500
Verschillen > €25.000 en < € 100.000	Diverse	91.800
Verschillen < € 25.000	Diverse	51.100
Totaal		235.200

Toelichting verschillen > € 100.000

Onderhoud Wegen

incidenteel voordeel € 106.000

In de begroting 2024 is budget opgenomen voor onderhoud wegen. Het merendeel van de werkzaamheden (en kosten) is conform het beheerplan onderhoud wegen uitgevoerd. In Q4 2024 zijn opdrachten uitgezet die door weersomstandigheden niet meer volledig in 2024 zijn uitgevoerd. Deze werkzaamheden worden in 2025 afgerond. Het restant bedrag van € 106.000 wordt overgeheveld naar 2025.

Inhuur tijdelijk personeel t.b.v. beleid Verkeer en beheer Openbare Verlichting

incidenteel nadeel € 162.200

Zie voor een verdere toelichting bij programma 3 Sociaal Domein, inhuur tijdelijk personeel Sociaal Domein.

Overheveling budgetten/saldobestemming < € 100.000

Uitbreiden en omvormen bomenbestand

incidenteel voordeel € 79.000

In het groenbeheerplan is voor 2024 € 150.000 opgenomen voor het uitbreiden en omvormen van het bomenbestand. Het plantseizoen start in november en duurt tot begin maart. Deze werkzaamheden worden in het voorjaar van 2025 afgerond. In 2024 is in totaal € 71.000 uitgegeven. Het restant bedrag van € 79.000 wordt overgeheveld naar 2025.

Klimaatadaptatie

incidenteel voordeel € 55.000

In de begroting 2024 is een budget van € 55.000 opgenomen voor klimaatadaptatie (vergroenen voortuinen en hittestress). De uitvoering van de projecten zijn in 2024 opgestart en lopen door in 2025. In 2024 is € 20.800 uitgegeven ten laste van de reserve 'Claims' (budgetoverheveling vanuit 2023). Het reguliere budget van € 55.000 is in 2024 niet aangewend. Dit restantbedrag wordt overgeheveld naar 2025.

Aanleg keerstrook vrachtauto's Oudeweg Linne

incidenteel voordeel € 14.500

In de 2e Prorap 2024 is een budget van € 25.000 opgenomen voor de aanleg van een keerstrook voor vrachtauto's. Deze werkzaamheden worden in 2025 afgerond. In 2024 is € 10.500 uitgegeven. Het restant bedrag van € 14.500 wordt overgeheveld naar 2025.

3.5 Leefomgeving, wonen en economie

Coalitieakkoord 2022-2026

De kwaliteit van de fysieke leefomgeving maakt de gemeente Maasgouw tot een aantrekkelijke gemeente om te wonen, leven en recreëren. Daarom willen we de kwaliteit van de leefomgeving beschermen en versterken. We zetten in op duurzame ontwikkeling en werken aan opgaven op het gebied van natuur en biodiversiteit, energietransitie, afvalinzameling en circulariteit. De woningbouw krijgt topprioriteit: we willen dat er genoeg geschikte woningen zijn voor mensen die in Maasgouw willen wonen. Ook blijven we economische en toeristische ontwikkelingen faciliteren omdat die zorgen voor werkgelegenheid en welvaart. Daarbij bewaken we dat economie en toerisme niet ten koste gaan van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving.

Hoofddoelen coalitieakkoord	Onderwerp
Omgevingswet en omgevingsbeleid	3.5.1 ▪ MER OD uitvoeringsprogramma
Natuur en biodiversiteit	3.5.2 ▪ Limburgs programma landelijk gebied
Energietransitie	3.5.3 ▪ Actieplan Energietransitie 2024-2025 ▪ Regionale Energie Strategie (RES)
Afvalinzameling en circulariteit	3.5.4 ▪ Afval kostendekkend
Wonen en volkshuisvesting	3.5.5 ▪ Uitvoering plan van aanpak woonwagen- en standplaatsenbeleid ▪ Wonen en volkshuisvesting
Erfgoed, monumenten en leegstand	3.5.6 ▪ Monumentenbeleid
Verkeer, parkeren en mobiliteit	3.5.7 ▪ Strategisch Plan Verkeersveiligheid
Economie, werklocaties en ondernemerschap	3.5.8 ▪ Regionaal steunpunt duurzame bedrijventerreinen ▪ Keyport
Toerisme en recreatie	3.5.9 ▪ Waardevol Toerisme Maasgouw

Voor een verdere toelichting op de hoofddoelen verwijzen wij u naar het coalitieakkoord 2022-2026 “Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw”.

Heroverwegingen bestaand beleid	3.5.10 ▪ Externe ondersteuning RO ▪ Subsidie VVV/Limburg Marketing ▪ Grondzaken ▪ Duurzaamheid/actieplan energietransitie ▪ Evenementenbeleid
---------------------------------	--

3.5.1 Omgevingswet en omgevingsbeleid

MER OD-uitvoeringsprogramma		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
De MER OD heeft het uitvoeringsprogramma 2024 uitgevoerd.	De MER OD met inzet van de extra beschikbare gestelde middelen (structureel € 200.000 met ingang van 2023 en voor 2024 € 135.000 incidenteel) besteed aan reguliere taken, voorbereiding en implementatie van de omgevingswet en de Maasgouwse verzoektaken.	Het incidentele extra budget van € 135.000 is besteed.

3.5.2 Natuur en biodiversiteit

Limburgs programma landelijk gebied		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
In 2024 is geen verdere invulling gegeven aan dit programma.	Na de verkiezingen van Provinciale Staten in 2023 heeft dit programma geen verdere concrete invulling gekregen. Dit programma is door de Provincie opgeheven.	Niet van toepassing.

3.5.3 Energietransitie

Actieplan Energietransitie 2024-2025		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Invulling gegeven aan activiteiten die de gemeente wil ondernemen in het kader van de energietransitie.	Het Actieplan Energietransitie is een concrete uitwerking van zowel de Regionale Energie Strategie (RES) als de Transitievisie Warmte. Het gaat hierbij om verschillende lokale initiatieven op het gebied van energie en energiebesparing. Deze doelstellingen zijn vertaald naar concrete uitgevoerde acties, zoals een subsidieregeling voor de kleinschalige energiemaatregelen bij particulieren, de website energiek Maasgouw, het Soorten Management Plan (SMP), dit is een onderzoek naar beschermde diersoorten in te isoleren woningen.	Van het totale budget van € 455.150 is in 2024 € 263.300 besteed aan diverse projecten en € 191.850 aan ambtelijke ondersteuning (CDOKE- gelden).

Regionale Energie Strategie (RES)		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Een bijdrage geleverd aan de energie-transitie in Nederland die moet leiden tot minder gebruik van fossiele brandstoffen en daarmee tot CO ₂ -reductie. We liggen op schema voor 1.200 GWh in duurzame energie-opwek in 2030.	RES Vanzelfsprekend speelde de netcongestie ook in 2024 weer een grote rol. De toenemende vraag naar elektriciteit toont de noodzaak van een toekomstbestendig energiesysteem, waarin het probleem van netcongestie wordt ondervangen en er ook veel meer aandacht is voor decentralisatie van opwek en opslag. Bovendien worden – net als dat we dat zelf doen - in de RES de ontwikkelingen rondom de grootschalige energieprojecten die op onze regio afkomen, gemonitord. Denk daarbij aan uitbreiding van de hoogspanningsverbindingen, maar ook VAWOZ (Verkenning aanlanding wind op zee) en de aanleg van de DRC (Delta Rhine Corridor). Waar nodig trekken we samen op en staan we sterker naar andere partijen. Verder heeft het proces om de RES om te vormen tot een gemeenschappelijke (centrum)regeling (GR) doorgang gevonden, en is dit proces bijna afgerond. Daarmee moet de organisatie robuuster worden en een sterkere basis krijgen. In 2024 is ook een gezamenlijke aanbesteding voor de besteding van de NIP-gelden (Nationaal Isolatieprogramma) voorbereid en ook gepubliceerd, hetgeen een grote stap is in de isolatie van huishoudens in onze regio. Algemeen Verschillende acties uit het lokale Actieplan Energietransitie 2024-2025 zijn (verder) tot uitvoering gebracht (zie format 'Actieplan Energietransitie 2024-2025').	RES-bijdrage 2024 bedroeg € 1,50 per inwoner. In totaal is dit € 36.600 en dit bedrag wordt gefinancierd uit de van het Rijk ontvangen CDOKE-middelen.

3.5.4 Afvalinzameling en circulariteit

Afval kostendekkend		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Kostendekkend tarief afvalstoffenheffing.	Bij de vaststelling van de tarieven afval worden de kosten voor 100% doorberekend. Wijziging van de interne kostentoerekening betekent een voor- of nadeel voor de exploitatie. Hogere BTW-compensatie (€ 23.500) en hogere doorbelasting van overhead (€ 10.000) in 2024 komen ten gunste van de exploitatie. Voor een nadere uiteenzetting van de kostendekkendheid afval wordt verwezen naar de paragraaf 5.7 lokale heffingen.	€ 12.700 t.l.v. de exploitatie € 33.500 t.g.v. de exploitatie Per saldo een voordeel van € 20.800.

3.5.5 Wonen en volkshuisvesting

Uitvoering plan van aanpak woonwagen- en standplaatsenbeleid		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
<u>Algemeen</u> Het plan van aanpak ziet op drie sporen: overdracht, beleidsontwikkeling en uitbreiding van het aantal standplaatsen. <u>Uitbreiding locatie Linne</u> De voorbereidingen voor de realisatie van twee nieuwe standplaatsen op het gemeentelijke grasveld naast de locatie zijn opgestart. <u>Uitbreiding locatie Thorn</u> Er is overeenstemming tussen bewoners en directe burens van de locatie (waaronder ook waterschap) over een inrichtingsplan voor de uitbreiding. <u>Uitbreiding locatie Lichtenbergerweg/Heuvelstraat</u> De inhoudelijke opgave is verkend ter voorbereiding op bestuurlijke besluitvorming door gemeente en Wonen Limburg. <u>Uitbreiding locatie Ohé en Laak</u> De benodigde extra standplaats is planologisch gerealiseerd.	Voor de pijler Overdracht fungeert locatie Ohé en Laak als pilotproject. Het overdrachtdossier is opgesteld en ligt ter beoordeling bij de woningbouwcorporatie. De pijler Beleid is nog niet opgestart omdat we hiervoor willen aansluiten bij het beleid van de corporaties en dat is nog in ontwikkeling. Er is verkend welke ruimtelijke procedure nodig is, de beoogde grondverkoop is gepubliceerd, er is een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd, een taxateur heeft een verkoopadvies opgesteld, er is een concept inrichtingsschets opgesteld en de verkooponderhandelingen met de beoogde koper zijn opgestart. Er heeft een viertal schetssessies plaatsgevonden waarin de partijen onder begeleiding van een architect gezamenlijk hebben toegewerkt naar een alternatief inrichtingsplan voor de beoogde uitbreiding. Vakantiepark Maasresidence heeft de helft van deze schetssessies betaald, de gemeente de andere helft. De ambtelijke gesprekken zijn opgestart met woningcorporatie Wonen Limburg om de opgave verder te verkennen. Dit is de opmaat om te komen tot een intentieovereenkomst voor fase II van het plan van aanpak. Het bestemmingsplan “Woonwagenstandplaats Priester Kooksweg Ohé en Laak” is op 16 april 2024 vastgesteld door de gemeenteraad en inmiddels onherroepelijk. De ambtelijke gesprekken met woningcorporatie Wonen Limburg om te komen tot daadwerkelijke plaatsing van een woonproduct zijn opgestart, maar verlopen moeizaam.	Van het beschikbare krediet van € 600.000 is nog niets besteed. Er zijn in 2024 geen kosten geweest. Van het beschikbare krediet van € 100.000 is nog niets besteed.

Wonen en volkshuisvesting

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Volkshuisvesting In 2024 zijn 41 nieuwbouwwoningen gerealiseerd. Hiermee ontstaat een achterstand op de doelstelling uit het coalitieakkoord. Ook regionaal blijft de woningbouwproductie achter op het gewenste niveau. Met betrekking tot een aantal woningbouwprojecten is de planvoorbereiding verder ingevuld en wordt toegewerkt naar een daadwerkelijke start van de bouwwerkzaamheden.	Als uitvloeisel van -onder andere- de Woondeal Limburg zijn de woningbouwopgaven in samenwerking met Rijk, provincie Limburg, regio Midden-Limburg, woningcorporaties, zorgpartijen, projectontwikkelaars en particuliere initiatiefnemers opgepakt en geïntensiveerd. Het achterblijven van de gewenste woningproductie heeft vooral te maken met de huidige marktontwikkelingen waar overwegend een afwachter houding wordt ingenomen en onzekerheid heerst. Financiële haalbaarheid, het stikstofdossier, netcongestie, personeelsproblemen, voldoende beschikbaarheid van bouwmaterialen zijn enkele van de problemen waar initiatiefnemers tegen aan lopen.	Niet van toepassing
	De nieuwe projectleider die in juli 2024 gestart is heeft de stand van zaken van een aantal projecten in beeld gebracht. Met eigenaren/ corporaties/ ontwikkelaars is overleg geweest over de voortgang en de verdere planontwikkeling.	Niet van toepassing. De capaciteit van de projectleider is opgenomen in de vaste formatie.
Woonprogramma Er is vanaf 2024 een gemeentelijk programma operationeel, dat is gericht op betere samenwerking binnen de complexe woonopgave en het creëren van meer woonoplossingen in Maasgouw.	Er is pilot-beleid ontwikkeld voor premantelzorgwoningen. Vervolgens is gewerkt aan nieuw breed woonbeleid, gericht op het mogelijk maken van wenselijke wooninitiatieven en het weren van onwenselijke wooninitiatieven. Dit beleid moet ons als gemeente in staat stellen op een verantwoorde manier de deur open te zetten voor de realisatie van diverse passende woonvormen. In 2025 worden de genoemde beleidsproducten ter vaststelling voorgelegd. Deze beleidsvorming vindt plaats binnen het programma waarin verschillende teams samenwerken. De programmacapaciteit om dit proces mogelijk te maken is vanaf 2024 ingehuurd. Voor de werkzaamheden op het gebied van woonwagencentrales en vluchtelingen, wordt verwezen naar de betreffende paragrafen.	Van het beschikbare budget van € 150.000 is € 84.000 besteed aan inhuur. Het restant van € 66.000 blijft beschikbaar in de bestemmingsreserve claims.

Processen en projecten die doorlopen in 2024	
Proces/Project	Status/ fase in 2024
Bosserhofsveld Maasbracht (woningbouw)	Gereed.
Sint Anna-terrein Heel (woningbouw)	In uitvoering.
Linne Zuid-Oost/ Linnerpark (woningbouw)	In uitvoering.
Op de Konie Stevensweert (woningbouw)	Gereed.
Krijtenberg Beegden (woningbouw)	In uitvoering.
Uitbreiding woonwagenstandplaatsen	In uitvoering.

Dit is de status van de projecten per 31 december 2024.

3.5.6 Erfgoed, monumenten en leegstand

Monumentenbeleid		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Er is gestart met een aanpak die erin voorziet dat alle monumenten en erfgoed in beeld worden gebracht.	Sinds begin 2024 is de Omgevingswet van kracht. Deze vraagt gemeenten het gehele erfgoed in beeld te brengen, te waarderen en op basis daarvan beleid te ontwikkelen, ter bescherming van het erfgoed. Met de vaststelling van dit beleid bepaalt de gemeenteraad het ambitieniveau: wat wordt beschermd en hoe (beschermingsregime). Er is een plan van aanpak opgesteld en er is gestart met de inventarisatie. Dit gebeurt in goede samenwerking met lokale cultuurhistorische verenigingen. De inventarisatie en het vastleggen zijn heel bewerkelijk. Dit zal in 2025 worden voortgezet. In 2026 wordt een voorstel in de raad gebracht om het beleid (en dus ambitieniveau) vast te stellen.	In 2024 zijn geen kosten gemaakt.

3.5.7 Verkeer, parkeren en mobiliteit

Strategisch Plan Veerkeersveiligheid		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Bijgedragen aan het bereiken van de landelijke doelstelling van nul verkeersslachtoffers.	De raad is middels een RIB (Z/24/139994- d.d. 24-01-2025) geïnformeerd over de stand van zaken van het Strategisch Plan Veerkeersveiligheid, dat is vastgesteld op 19 december 2023. In dit SPV staan voorziene infrastructurele maatregelen op basis van een risicoanalyse en overige maatregelen/activiteiten waarmee wordt ingezet op het bevorderen van gewenst gedrag van verkeersdeelnemers. Uit de restant exploitatiebudgetten van 2024 worden in 2025 de volgende activiteiten verder opgepakt: - Verkeers- en parkeerplan Thorn - Opstellen GVVP - Diverse projecten uit het strategisch verkeersplan Met inzet van de kredieten uit het Strategisch verkeersplan wordt in 2025 verder uitvoering gegeven aan de infrastructurele maatregelen ter verbetering van oversteekplaatsen waar in 2024 de verkenning gestart is. In 2024 is de verkeerseducatie voortgezet in samenwerking met de Provincie. Daarnaast is in 2024 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten met de provincie Limburg om de aanpak 'Verkeersactieve school' te continueren in de periode 2025-2028.	Van het beschikbare budget van € 192.500 is € 53.400 besteed. Het restant van € 139.100 wordt overgeheveld naar 2025 Bijdrage aan Provincie van € 12.000 is ten laste van regulier budget verantwoord.

3.5.8 Economie, werklocaties en ondernemerschap

Regionaal steunpunt duurzame bedrijventerreinen		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Er komt een regionale aanpak binnen de regiodeal. In 2024 is dit niet gerealiseerd. Dit loopt door in 2025.	OML heeft alle regionale en provinciale regelingen bij elkaar gebracht. Binnen de regiodeal zal de ondersteuning van bedrijven bij verduurzaming vormgegeven worden.	Niet van toepassing

Keyport		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Een voorzetting van de samenwerking met Keyport voor 2025 en volgende jaren.	Keyport richt zich in de regio op twee programmalijnen: 1. Economie, arbeidsmarkt en onderwijs 2. Ondernemerschap en innovatie. De volgende activiteiten zijn in 2024 opgestart en worden voortgezet de komende jaren: ○ Een carrousel van zij-instromers, voor de zorginstellingen, om de kans te vergroten dat kandidaten in de sector aan de slag gaan en blijven. ○ Een opleiding voor schippers en matrozen voor de binnenvaart. ○ Een programma om jong talent te interesseren voor technische beroepen in de scheepsbouw en scheepsreparatie. ○ Keyport is in 2024 gestart met een programma 'duurzaam (circulair) inkopen' bij de deelnemende gemeentelijke organisaties. Middels RIB D/24/178105 Routeplan 2025-2028 Keyport is de raad op de hoogte gebracht van de activiteiten van Keyport in de komende jaren en een terugblik op voorgaande jaren.	Het beschikbare budget van € 60.000 is volledig besteed.

3.5.9 Toerisme en recreatie

Waardevol Toerisme Maasgouw		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
We hebben de eerste stappen gezet in de uitvoering van het Waardevol-Toerisme-Maasgouw-beleid.	1. Voor het focusgebied Ohé en Laak is een beleidsvisie opgesteld in 2023. De afronding van deze visie heeft begin 2024 plaatsgevonden. 2. Er heeft onderzoek plaatsgevonden naar de waterrecreatie in Maasgouw. Het rapport is in december 2024 opgeleverd. Uitvoering geven aan de aanbevelingen volgt in 2025. 3. Er is een aantrekkelijke film van het vrijetijdsaanbod in Maasgouw ontwikkeld en opgeleverd. De film is tot stand gekomen met vrijwillige medewerking van bedrijven en organisaties uit de gemeente. Het doel van de film is bijdragen aan de trots van de inwoner en het aantrekkelijke aanbod onder de aandacht brengen van (potentiële) bezoekers. Het doel is niet om meer bezoekers aan te trekken, maar het huidige aantal vast te houden en hierbij meer te richten op de kwaliteitstoerist. De film is specifiek opgesteld voor de drie belangrijkste doelgroepen onder onze inwoners en bezoekers (onderzoek 2023). Dit zijn de plezierzoeker, de stijlzoeker en de rustzoeker. 4. Er is opdracht gegeven tot het herijken van het museumbeleid uit 2009. Het huidige beleid is niet meer actueel en sluit niet meer aan op de huidige tijdgeest. Uitvoering loopt door in 2025. Het budget voor 2024 ad € 100.000 wordt overgeheveld naar 2025. Dit bedrag resteert naast nog een bedrag van € 300.000 in Bestemmingsreserve claims.	Focusgebied Ohé en Laak € 28.400. Onderzoek waterrecreatie € 23.800. Promotiefilm € 21.600. De kosten voor dit Herijking museumbeleid volgen in 2025.

Status/fase overige projecten

Processen en projecten die doorlopen in 2024	
Proces/Project	Status/ fase in 2024
Fun Beach Panheel	In uitvoering.
Groenimpuls Maasgouw	In uitvoering.

Dit is de status van de projecten per 31 december 2024.

3.5.10 Heroverwegingen bestaand beleid

Onderwerp	2024	2025	2026	2027
Externe ondersteuning RO	15.000	15.000	15.000	15.000
Subsidie VVV/ Limburg Marketing	-	5.000	5.000	5.000
Grondzaken	10.000	10.000	10.000	10.000
Duurzaamheid/ actieplan energietransitie	20.000	20.000	20.000	20.000
Evenementenbeleid	20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal	65.000	70.000	70.000	70.000

Toelichting

Externe ondersteuning RO

De besparing is doorgevoerd in 2024.

Subsidie VVV/ Limburg Marketing

De besparing met ingang van 2025 is € 5.000. De marketingactiviteiten worden teruggebracht.

Grondzaken

De besparing is doorgevoerd in 2024.

Duurzaamheid/ actieplan energietransitie

De besparing is doorgevoerd in 2024.

Evenementenbeleid

De besparing is doorgevoerd in 2024.

Totaaloverzicht lasten en baten programma leefomgeving, wonen en economie

Nr.	Omschrijving taakveld	Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	114.413	205.730	213.629	-7.899
2.1	Verkeer en vervoer	344.923	304.423	148.656	155.767
2.3	Recreatieve havens	96.911	105.211	87.701	17.510
2.4	Economische havens en waterwegen	11.193	50.000	22.397	27.603
3.1	Economische ontwikkeling	221.467	246.467	216.728	29.739
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	70.944	35.932	40.523	-4.591
3.4	Economische promotie	1.109.164	818.033	709.433	108.600
5.4	Musea	173.512	188.912	187.578	1.334
5.5	Cultureel erfgoed	183.078	223.958	210.695	13.263
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	398.186	598.653	445.067	153.586
7.3	Afval	2.656.041	2.998.941	3.002.645	-3.704
7.4	Milieubeheer	847.122	1.136.518	982.622	153.896
8.1	Ruimte en leefomgeving	932.930	958.895	937.161	21.734
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-84.900	-84.900	2.245.699	-2.330.599
8.3	Wonen en bouwen	4.309.734	4.569.459	4.765.394	-195.935
	Totaal lasten	11.384.718	12.356.232	14.215.928	-1.859.696
Baten					
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	69.320	1.182.450	1.193.641	11.191
0.63	Parkeerbelasting	90.000	110.000	118.951	8.951
2.3	Recreatieve havens	25.240	26.900	24.269	-2.631
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	28.050	28.720	38.905	10.185
3.4	Economische promotie	25.980	14.250	70.701	56.451
5.4	Musea	8.700	8.700	11.457	2.757
5.5	Cultureel erfgoed	5	5	5	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	50.050	50.050	63.440	13.390
7.3	Afval	3.157.381	3.485.011	3.507.627	22.616
7.4	Milieubeheer	667.467	773.363	705.940	-67.423
8.1	Ruimte en leefomgeving	10.000	85.000	139.676	54.676
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)			2.408.160	2.408.160
8.3	Wonen en bouwen	405.391	1.104.801	847.774	-257.027
	Totaal baten	4.537.584	6.869.250	9.130.544	2.261.294
	Totaal saldo van baten en lasten	-6.847.134	-5.486.982	-5.085.384	401.598
Mutaties reserves					
		Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten		2.190.000	2.734.248	1.835.329	898.919
Baten		2.368.346	2.851.260	1.700.403	-1.150.857
Saldo		178.346	117.012	-134.926	-251.938
Resultaat programma 05 - Leefomgeving, wonen en economie		-6.668.788	-5.369.970	-5.220.310	149.660

Verklaring saldo programma Leefomgeving, wonen en economie		
Kapitaallasten		0
Reserves		0
Verschillen > € 100.000		
	Opbrengsten bouwleges	-259.800
	Opstellen div. verkeersplannen / uitvoeren projecten strategisch verkeersplan (budgetoverheveling naar 2025)	139.100
	Winstneming Op de Konie (storting in reserve Ontwikkelingsbedrijf)	117.400
	Waardevol Toerisme Maasgouw (budgetoverheveling naar 2025)	100.000
	Inhuur tijdelijk personeel Fysiek Domein	-147.300
Overheveling budgetten/saldobestemming < € 100.000		
	Winstneming Linne Zuid Oost (storting in reserve Ontwikkelingsbedrijf)	32.900
Verschillen > €25.000 en < € 100.000	Diverse	22.900
Verschillen < € 25.000	Diverse	144.500
Totaal		149.700

Toelichting verschillen > € 100.000

Baten bouw- en woningtoezicht

incidenteel nadeel € 259.800

Op basis van de opbrengsten van het 1^e half jaar 2024 is er een inschatting gemaakt wat de totale opbrengsten bouw- en woningtoezicht voor 2024 zouden zijn. In de 2^e Prorap is op basis van deze inschatting € 688.500 bijgeraamd op de begroting 2024 van € 311.500. Er is echter gebleken na afloop van 2024 dat er in het 2^e half jaar minder legesopbrengsten m.b.t. bouw- en woningtoezicht zijn gerealiseerd dan verwacht. Dit komt doordat er een toenemend aantal vergunningen zijn aangevraagd voor relatief kleine bouwwerken, met lagere leges per aanvraag. Het aantal aanvragen voor grotere bouwwerken is juist afgenomen. Het totaal aantal aanvragen is nagenoeg gelijk, echter er is een verschuiving zichtbaar van grote naar kleine bouwwerken. Daarnaast is er een bezwaar m.b.t. 2024, na de 2^e prorap 2024, gegrond verklaard waardoor er een afname van ruim € 70.000 aan legesopbrengsten was.

Strategische verkeersplannen

incidenteel voordeel € 139.100

Het uitvoeren van diverse projecten uit het strategisch verkeersplan en het opstellen van een nieuw GVVP en onderzoek parkeerplan Thorn zal in 2025 verder worden opgepakt. Hierdoor is er een incidenteel voordeel in 2024. Het overschot van € 139.100 dient beschikbaar te blijven en dus over te hevelen naar 2025.

Grondexploitatie Op de Konie

incidenteel voordeel € 117.400

De grondexploitatie Op de Konie is met winst afgesloten. De winstneming wordt in deze jaarrekening verwerkt. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.

Waardevol toerisme

incidenteel voordeel € 100.000

In de begroting 2024 is er een budget van € 400.000 beschikbaar gesteld voor de jaren 2024 t/m 2027. In de 1^e Prorap 2024 hebben we een bedrag van € 300.000 naar de Bestemmingsreserve claims geboekt voor verdere besteding in de komende jaren. De uitgaven voor Waardevol Toerisme zijn ten laste van het restant budget uit

2023 gebracht. Hierdoor is het budget van 2024 ad € 100.000 niet besteed. Dit budget dient beschikbaar te blijven en dus te worden overgeheveld naar 2025.

Inhuur tijdelijk personeel Fysiek Domein

incidenteel nadeel € 147.300

Zie voor een verdere toelichting bij programma 3 Sociaal Domein, inhuur tijdelijk personeel Sociaal Domein.

Overheveling budgetten/saldobestemming < € 100.000

Grondexploitatie Linne Zuid Oost

incidenteel voordeel € 32.900

Bij de grondexploitatie Linne Zuid Oost heeft een tussentijdse winstneming plaatsgevonden. De winstneming wordt in deze jaarrekening verwerkt. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.

Overige toelichtingen

Revitalisering Koeweide

budgettair neutraal

Het opstellen van een plan van aanpak is in 2024 gestart, maar nog niet afgerond. Eind 2024 zijn nieuwe gesprekken met OML gestart, waarbij eerst een inventarisatie van de problemen met energietekorten en proceswatertekorten op Koeweide nodig was. Door de ontwikkelingen rond OML in de Regiodeal is gewacht op aansluiting bij subsidies van Rijk en Provincie Limburg, die samen met het Maatschappelijk Dividend van OML kunnen worden ingezet. Hoewel er in 2024 niet gestart is, biedt dit de gemeente Maasgouw meer kansen om ondernemers beter te ondersteunen. Het bedrag in de reserve claims van € 40.000 dient hiervoor beschikbaar te blijven.

Beleidsindicatoren programma leefomgeving, wonen en economie

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Vorige periode	Waarde	Periode	Waarde	Toelichting
3. Economie	Functiemenging	%	2022	44,9	2023	44,9	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15-64jr	2022	180,6	2023	189,2	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2021	158,0	2022	88,0	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	2021	28,9	2022	33,5	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ-waarde woningen	X € 1.000	2023	314	2024	321	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2022	15,6	2023	5,1	Het aantal nieuwbouwwoningen.
8. Vhrosv	Demografische druk	%	2023	79,5	2024	81,4	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoons-huishouden	euro	2023	776	2024	831	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	euro	2023	873	2024	902	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Waarstaatjegemeente.nl. De laatst bekende waardes per 18 maart 2025 zijn verwerkt.

3.6 Gebiedsontwikkelingen

Coalitieakkoord 2022-2026

In de gemeente Maasgouw lopen enkele gebiedsontwikkelingen die vanuit ruimtelijk, economisch, maatschappelijk én financieel perspectief een grote impact hebben en daardoor van strategisch belang zijn. De gemeente speelt een regisserende en faciliterende rol binnen deze ontwikkelingen en werkt daarbij samen met andere overheden, bedrijven en instellingen. Dit vraagt om de inzet van middelen in personele en financiële zin. Gelet op de samenhang tussen deze ontwikkelingen en het belang daarvan wordt door de gemeente een gecoördineerde aanpak opgezet.

Hoofddoelen coalitieakkoord	Onderwerp
Coördinatie gebiedsontwikkelingen	3.6.1 Gecoördineerde aanpak van gebiedsontwikkelingen
Land van Thorn – Maasresidence	3.6.2 Gebiedsontwikkeling Land van Thorn - Maasresidence
Thorn – Meersveld – Wessem	3.6.3 Gebiedsontwikkeling Thorn - Meersvel - Wessem
Vakantieparken	3.6.4 Gebiedsontwikkeling vakantieparken
Woon-zorg cluster Heel	3.6.5 Gebiedsontwikkeling Woon-zorg cluster Heel
Clauscentrale Maasbracht	3.6.6 Gebiedsontwikkeling Clauscentrale Maasbracht
Havengebied Maasbracht	3.6.7 Gebiedsontwikkeling havengebied Maasbracht
Centrumvisie Heel	3.6.8 Gebiedsontwikkeling centrumvisie Heel

Voor een verdere toelichting op de hoofddoelen verwijzen wij u naar het coalitieakkoord 2022-2026 “Samen bouwen aan een sterk, sociaal en duurzaam Maasgouw”.

Heroverwegingen bestaand beleid	3.6.9 Werkbudget gebiedsontwikkeling
---------------------------------	---

3.6.1 Coördinatie gebiedsontwikkelingen

Er is geen nieuw beleid geformuleerd voor het begrotingsjaar 2024.

Van het beschikbare budget van € 194.900 in 2024 is € 141.000 besteed. Het restant van € 53.900 wordt overgeheveld naar 2025 voor algemene uitgaven voor de diverse gebiedsontwikkelingen.

Voor de uitgaven in 2024 ten laste van het algemene budget gebiedsontwikkelingen wordt verwezen naar de separate toelichting per gebiedsontwikkeling in dit hoofdstuk. Het betreft Clauscentrale, Centrumvisie Heel en Havengebied Maasbracht.

3.6.2 Land van Thorn - Maasresidence

Gebiedsontwikkeling Land van Thorn - Maasresidence		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Stappen gezet in de ontwikkeling van het vakantiepark en het omliggende gebied.	Binnen het gebiedsprogramma Land van Thorn - Maasresidence lopen de volgende projecten: 1. Gefaseerde bouw vakantiepark Maasresidence 2. Bouw hotel Maasresidence (Grote Hegge) 3. Voorzieningen Maasresidence (Grote Hegge) 4. Verkeer en parkeren Thorn en omgeving 5. Toerisme en recreatie Thorn en omgeving De projecten 1 t/m 3 worden geïnitieerd en geleid door de eigenaar en projectontwikkelaar en begeleid door de gemeente. De verdere ontwikkeling is gepland tot en met 2026. In 2024 is de vergunning verleend voor de laatste bouwphase van de vakantiewoningen. Daarmee komt het totaal van het aantal geplande vakantieverblijven op het park: 293 woningen + 60 appartementen. De plannen voor het hotel en de definitieve invulling van de oeverzone (tussen het vakantiepark en Koningssteen) worden nog gemaakt. In 2024 zijn ook vergunningsaanvragen voor de locatie Vijverbroek ingediend: 45 ecolodges en een centraal voorzieningengebouw. Deze locatie wordt een satellietlocatie van Maasresidence. De projecten 4 en 5 worden geïnitieerd en geleid door de gemeente. Vanwege de noodzaak van afstemming worden de projecten aangestuurd in de vorm van een gebiedsprogramma dat gecoördineerd wordt door de gemeente. Op grond van het adviesrapport Verkeer en Parkeren Thorn, dat medio 2022 is opgeleverd door adviesbureau Goudappel, is in 2024 – via een uitvoerig zienswijzentraject - een plan met maatregelen rondom verkeer en parkeren in Thorn vastgesteld om dit vervolgens vanaf 2024 in uitvoering te brengen. Land van Thorn is als ‘focusgebied’ opgenomen in het programma Waardevol Toerisme, dat in de raadsvergadering van december 2023 is vastgesteld.	Niet van toepassing

3.6.3 Thorn-Meersveld-Wessem

Gebiedsontwikkeling Thorn-Meersveld-Wessem		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Voorlopige gemeentelijke bijdrage aan de ontwikkelingen van het waterschap zijn duidelijk.	In een themasessie met de gemeenteraad op 14 november 2023 is besproken waar de gemeentelijke middelen (1 miljoen) voor ingezet kunnen worden. Hier is de lijn afgesproken dat vooral eerst enkel ingezet wordt op het aanvullen van de recreatieve wandelstructuur (verbinding tussen Maasresidence en Meggelveld). De kosten hiervan worden geschat op € 100.000. Daarnaast zal op de versterkte kering langs de Waage Naak voor € 80.000 het onderhoudspad van het waterschap worden verbeterd tot fietspad. Hiermee ontstaat een betere verbinding tussen het recreatieve fietspad Thorn-Wessem en de oude kern van Wessem. Eind 2023 is er een nieuwe eigenaar van de percelen van de voormalige liftenfabriek en eind 2024 is deze eigenaar dat ook van de eigendommen van de voormalige dakpannenfabriek. Samen met een andere eigenaar in het gebied wordt opzoek gegaan naar een integrale invulling van de eigendommen.	Er is € 1.000.000 beschikbaar in de bestemmingsreserve claims. Hieruit zijn in 2024 geen uitgaven gedaan.
Het voorlopig ontwerp dijkversterking en beekverlegging is gereed, met uitzondering van Maasboulevard Wessem.	Ten aanzien van de dijkversterking en beekaanpassing kan gemeld worden dat het waterschap het voorontwerp gereed heeft, met uitzondering van het deel van de Maasboulevard in Wessem. Eind november heeft het waterschap een bijeenkomst georganiseerd waarin de mogelijkheden voor de Maasboulevard zijn uitgelegd en zijn bewoners in de gelegenheid gesteld suggesties te doen voor de uitwerking. De kering zal een vaste kering blijven.	

3.6.4 Vakantieparken

Gebiedsontwikkeling vakantieparken		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Boschmolenplas: stappen gezet in de uitvoering van de vitaliseringsstrategie. Heelderpeel: stappen gezet in de uitvoering van de vitaliseringsstrategie. Porta Isola: stappen gezet in de planvorming voor de toekomst van het gebied.	Uitvoering van een programmatische, integrale aanpak van drie niet-vitale vakantieparken in Maasgouw: de parken Heelderpeel en Boschmolenplas in Heel en Porta Isola in Stevensweert. Uitgangspunt van deze aanpak is: 'één park, één plan'. - Boschmolenplas: waar nodig faciliteren van de Vve en de andere actoren in het gebied met de uitwerking en realisatie van de vitaliseringsplannen. - Heelderpeel: handhaving op onrechtmatig gebruik. - Porta Isola: het afronden van de onhaalbare vitaliserings-strategie en het op tafel leggen van een transformatiescenario naar een woonbestemming. Tijdens dit proces het informeren van het Vve-bestuur en de woningeigenaren over enerzijds vitaliserings-mogelijkheden en benodigde investeringen en anderzijds een nader te verkennen transformatieproces. Algemeen verblijfsrecreatie Operationaliseren van de APV-bepaling inzake de exploitatieplicht voor vakantieparken en campings.	Van het beschikbare budget (in bestemmingsreserve claims) van € 90.000 is € 12.100 besteed. Het restant van € 77.900 blijft beschikbaar in de reserve, voor verdere uitvoering in 2025.

3.6.5 Woon-zorg cluster Heel

Gebiedsontwikkeling Woon-zorg cluster Heel		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
1a Daelzicht-terrein – Masterplan: De totale beoogde herontwikkeling is nu planologisch geregeld.	Het Masterplan Daelzicht wordt gefaseerd uitgevoerd en is deels al gerealiseerd en deels in uitvoering. Planningshorizon loopt tot circa 2030. Op 28 mei 2024 is het bestemmingsplan 'Daelzicht, Heel' vastgesteld (inmiddels ook onherroepelijk) dat realisatie mogelijk maakt van de elementen uit het masterplan die niet in de vorige bestemmingsplannen waren geregeld.	Niet van toepassing
1b Daelzicht-terrein - Infra Heerbaan: De toekomstige inrichting van de Heerbaan ter plekke is ontworpen.	De aanpassing van de Heerbaan ter hoogte van de Ligtenberg is opgenomen in het JIP/MIP en wordt uitgevoerd nadat de woningen gereed zijn. Geplande opleverdatum hiervoor is 1 juni 2025. Ter voorbereiding hierop is in 2024 het technisch ontwerp voor de Heerbaan opgesteld en is een start gemaakt met het opstellen van het bestek.	Dit maakt deel uit van het JIP/MIP (“reconstructie Heerbaan”)
2a Koraal-terrein - Sint Anna (Kasteeldal): Het terrein is bouwrijp gemaakt en de 1 ^e fase woningen (15 woningen plus 6 bouw kavels) is verkocht	Er is overeenstemming bereikt met de projectontwikkelaar over het stedenbouwkundig plan voor het zuidelijk plandeel en over het bijbehorende bestek inrichting openbare ruimte. De uitvoering ligt bij Janssen de Jong; gemeente ziet toe op uitvoering conform bestek en beperken van de overlast voor de omgeving.	Niet van toepassing
2b Maaskei-terrein – verkoop: De Maaskei is verkocht.	Het eigendom van het terrein en de gebouwen van de voormalige school De Maaskei is in november 2024 overgedragen aan Koraal Groep.	De verkoopopbrengst van € 900.000 is reeds in de 2 ^e prorap 2024 verwerkt.
3 Chateau Heel Park: De totale beoogde herontwikkeling is nu planologisch geregeld.	Het bestemmingsplan “Chateaupark Heel fase 2 en 3” is op 28 mei 2024 door de gemeenteraad vastgesteld en inmiddels onherroepelijk. De discussie met de Rijkscommissie Cultureel Erfgoed over de toekomst van de bouwresten na de brand is nog niet afgerond.	Niet van toepassing
4 Raadhuisplein: Tijdelijk gepauzeerd	Wonen Zuid heeft in de gesprekken over de herontwikkeling (6 of 7 woningen) van het noordelijk gedeelte van het Raadhuisplein een time-out tot voorjaar 2025 aangevraagd wegens noodzakelijke heroverwegingen op investeringsbesluiten.	Niet van toepassing

3.6.6 Clauscentrale Maasbracht

Gebiedsontwikkeling Clauscentrale Maasbracht		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Besluit over Toekomstperspectief Clausgebied e.o.	Op 9 juli jl. heeft de gemeenteraad een besluit genomen over het rapport 'Toekomstperspectief Clausgebied e.o.' Hier zijn verschillende moties uit voortgevloeid waar invulling aan wordt gegeven.	€ 8.100 is gedekt uit het budget Gebiedsontwikkelingen algemeen.
Beantwoording moties	Eind 2024 heeft het college de moties uit de raadsvergadering van 9 juli 2024 beantwoord. Ook heeft het college zowel GS als de minister om meer duidelijkheid gevraagd over de thema's ondergrondse bekabeling en gezondheid/leefbaarheid.	
Aandacht voor thema's gezondheid, leefbaarheid en omgevingskwaliteit bij de verschillende partners.	Op 30 oktober 2024 heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden waarin besproken is op welke wijze door de verschillende overheden (Rijk, Tennet, provincie en gemeenten) invulling kan worden gegeven aan de sturing op de verschillende energieprojecten die samenkomen rond Maasbracht-Brachterbeek. In het BO Leefomgeving (rijksniveau) is besloten dat begin 2025 een zogenoemde gebieds-ontwerptafel voor het gebied tussen Maasbracht en Graetheide zal worden ingericht onder regie van de Provincie. Doel is een integrale blik op de energie transitie maatregelen in dit gebied. De processen voor de 380 Kv hoogspanningsverbindingen naar Graetheide en Eindhoven lopen door in 2025. Evenals de werkzaamheden aan de uitbreiding van het 380 Kv station Maasbracht.	
Intensivering contact bewoners Brachterbeek.	Het overleg met de Bezorgde Burgers Brachterbeek is duidelijk geïntensiveerd.	

3.6.7 Havengebied Maasbracht

Gebiedsontwikkeling havengebied Maasbracht		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Er is een integrale gebiedsvisie havengebied Maasbracht opgesteld. Deze integrale gebiedsvisie geeft een toekomstbeeld van de gewenste gebiedsontwikkeling richting 2035 en verder, met onder andere de Clean Energy Hub.	Binnen het havengebied Maasbracht is door de onderneming "Revitalisering binnenhaven Maasbracht BV (Tullemans) het initiatief genomen voor de volgende projecten: 1. De realisatie van een Clean Energy Hub (tankstation met duurzame brandstoffen voor binnenvaart/vrachtovervoer) 2. De revitalisering van de scheepswerf in de haven. 3. Aanpassing infrastructuur 4. Potentiele ontwikkeling van locatie "Edelzand" in aansluiting/aanvulling op bovengenoemde projecten. De projecten zijn opgenomen in de gebiedsvisie haven Maasbracht, die is ontwikkeld na brede input en onderzoek. Betrokken partijen zoals bedrijven, bewoners, grondeigenaren, natuurbeheerders en medeoverheden hebben hun belangen en inbreng geleverd tijdens bijeenkomsten en gesprekken. Eerst werd de scope (opgave en afbakening plangebied) van de visie helder, vervolgens zijn het karakter van het gebied (DNA) en belangen & ambities van verschillende stakeholders onderzocht. In de laatste stappen zijn samen met stakeholders gewenste toekomstbeelden opgesteld, die de basis legden voor het toekomstbeeld. De integrale gebiedsvisie haven Maasbracht lag in februari 2025 voor aan de raad ter vaststelling. Deze gebiedsvisie geeft een toekomstbeeld van de gewenste gebiedsontwikkeling richting 2035 en verder, met onder andere de Clean Energy Hub. Na goedkeuring wordt opdracht verleend voor het opstellen van het uitvoeringsplan inclusief kosten, planning etc. Dit uitvoeringsplan wordt in najaar 2025 ter goedkeuring aan de raad voorgelegd waarna 2026 met de uitvoering wordt gestart.	€ 70.700 is gedekt uit het budget Gebiedsontwikkelingen algemeen.

3.6.8 Centrumvisie Heel

Gebiedsontwikkeling centrumvisie Heel		
Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wat heeft het gekost?
Er is een ruimtelijk ontwikkelscenario opgesteld en daarvoor een subsidieaanvraag ingediend bij het Rijk.	In een drietal interactieve sessies hebben stakeholders input geleverd voor het opgestelde ruimtelijk ontwikkelscenario ter onderbouwing van de subsidieaanvraag. De raad heeft op 9 juli 2024 besloten de reeds gereserveerde financiële middelen op te hogen van € 1.000.000 naar € 1.235.000 in verband met een voorwaarde bij de subsidieaanvraag. De subsidieaanvraag is eind 2024 afgewezen. Er wordt met de ondernemers bezien welk vervolg aan de visie gegeven kan worden.	€ 62.200 is gedekt uit het budget Gebiedsontwikkelingen algemeen.

3.6.9 Heroverwegingen bestaand beleid

Onderwerp	2024	2025	2026	2027
Werkbudget gebiedsontwikkelingen (budgettair neutraal € 200.000, mutatie algemene reserve)	0	-	-	-
Totaal	0	-	-	-

Toelichting

Werkbudget gebiedsontwikkelingen

De besparing is financieel verwerkt.

Totaaloverzicht lasten en baten programma gebiedsontwikkelingen

Nr.	Omschrijving taakveld	Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
2.4	Economische havens en waterwegen			0	0
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	47.525	71.025	71.090	-65
8.3	Wonen en bouwen	-200.000	243.950	153.127	90.823
	Totaal lasten	-152.475	314.975	224.217	90.758
Baten					
8.3	Wonen en bouwen		17.360	17.360	0
	Totaal baten		17.360	17.360	0
	Totaal saldo van baten en lasten	152.475	-297.615	-206.857	90.758
Mutaties reserves					
		Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten		200.000	1.435.000	1.235.000	200.000
Baten			1.603.945	1.313.048	-290.897
Saldo		-200.000	168.945	78.048	-90.897
Gebiedsontwikkelingen					
		-47.525	-128.670	-128.809	-139

Verklaring saldo programma Gebiedsontwikkeling					
Kapitaallasten					0
Reserves					0
Verschillen > € 100.000					0
Overheveling budgetten/saldobestemming < € 100.000					
Verschillen > €25.000 en < € 100.000	Diverse				0
Verschillen < € 25.000	Diverse				-100
Totaal					-100

4. Financiële overzichten

4.1 Overzicht programma algemene dekkingsmiddelen

Nr.	Omschrijving taakveld	Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Vershil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
0.5	Treasury	1.359.900	1.076.300	1.077.073	-773
0.61	OZB woningen	197.399	197.399	195.739	1.660
0.64	Belastingen overig	56.000	80.000	108.113	-28.113
	Totaal lasten	1.613.299	1.353.699	1.380.925	-27.226
Baten					
0.5	Treasury	844.140	1.091.651	1.133.013	41.362
0.61	OZB woningen	3.198.775	3.169.525	3.196.431	26.906
0.62	OZB niet-woningen	2.127.000	2.130.250	2.040.681	-89.569
0.64	Belastingen overig	138.924	138.924	161.310	22.386
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen	47.520.786	48.860.660	49.214.789	354.129
3.4	Economische promotie	1.255.200	1.205.091	1.063.919	-141.172
	Totaal baten	55.084.825	56.596.101	56.810.143	214.042
	Totaal saldo van baten en lasten	53.471.526	55.242.402	55.429.218	186.816
Mutaties reserves					
		Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Vershil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
Baten					
Saldo					
Algemene dekkingsmiddelen					
		53.471.526	55.242.402	55.429.218	186.816

Verklaring saldo programma Algemene dekkingsmiddelen		
Kapitaallasten		0
Reserves		0
Verschillen > € 100.000	Algemene uitkering	354.100
	Baten toeristenbelasting	-119.100
Overheveling budgetten/saldobestemming < € 100.000		0
Verschillen > €25.000 en < € 100.000	Diverse	-25.200
Verschillen < € 25.000	Diverse	-23.000
Totaal		186.800

Toelichting verschillen > € 100.000

Algemene uitkering

incidenteel voordeel € 354.100

Er hebben nog nabetalings plaatsgevonden over de jaren 2022 en 2023 in 2024, met een voordeel van € 196.900. In de 2^e prorap 2024 is dit niet bijgesteld, omdat er toen negatieve afrekeningen over 2022 en 2023 werden verwacht.

Bij de decembercirculaire 2024 is gebleken dat de afrekeningen (die negatief verwacht werden) positief zijn uitgevallen. Daarnaast zijn er in de decembercirculaire 2024 extra gelden (€ 102.900) ontvangen (RIB D/25/183685) en hebben er in 2024 correcties van maatstaven en de uitkeringsfactor plaatsgevonden (€ 54.300). In totaal is er in 2024 € 354.100 meer ontvangen aan Algemene Uitkering dan begroot.

Toeristenbelasting

incidenteel nadeel € 119.100

Van de verwachte opbrengst toeristenbelasting over 2024 van € 1.046.000 wordt naar verwachting € 926.900 ontvangen. Hierbij is rekening gehouden met de nog te ontvangen opbrengsten over 2024 in 2025.

Dit is € 119.000 minder dan begroot en wordt veroorzaakt door het uitblijven van opbrengsten toeristenbelasting in 2024 op een tweetal parken. Dit is o.a. veroorzaakt door minder toeristische activiteiten door het niet verstrekken van een exploitatievergunning en het huisvesten van vluchtelingen. Daarnaast is de bezettingsgraad waarmee gerekend is voor het grootste gedeelte van de opbrengsten toeristenbelasting niet behaald, mede door weersinvloeden in 2024.

4.2 Overzicht programma overhead

Nr.	Omschrijving taakveld	Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
0.4	Overhead	11.446.352	12.792.198	12.185.624	606.574
	Totaal lasten	11.446.352	12.792.198	12.185.624	606.574
Baten					
0.4	Overhead	259.000	352.900	486.734	133.834
	Totaal baten	259.000	352.900	486.734	133.834
	Totaal saldo van baten en lasten	-11.187.352	-12.439.298	-11.698.890	740.408
Mutaties reserves					
		Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
Baten		316.562	704.086	633.381	-70.705
Saldo		316.562	704.086	633.381	-70.705
Resultaat programma 08 - Overhead					
		-10.870.790	-11.735.212	-11.065.509	669.703

Realisatie programma overhead 2024	
Ondernemingsraad + Commissies + Contributies	174.700
Salariskosten teammanagers, ondersteunende diensten en staf	4.661.100
Tijdelijk personeel (indirect) (1)	238.300
Overige personeelslasten (opleidingskosten, reis- en verblijfkosten e.d.)	346.000
Huisvestingskosten en tractiekosten (2)	1.064.300
Overige algemene kosten	392.400
ICT (3)	575.200
MER Bedrijfsvoering	4.247.000
Totaal overhead	11.699.000
Dekking (incidenteel) reserve claims, tijdelijk personeel (1)	64.100
Dekking (incidenteel) div. reserves dekking kapitaallasten t.b.v. overhead (2)	316.600
Dekking (incidenteel) reserve claims, ICT (3)	9.000
Dekking (incidenteel) reserve voormalig personeel	243.800
Totaal overhead 2024 ten laste van exploitatie	11.065.500

Verklaring saldo programma Overhead		
Kapitaallasten		0
Reserves	Onttrekking reserve voormalig personeel (zie paragraaf 5.4 Bedrijfsvoering)	87.300
		0
Verschillen > € 100.000	Toevoeging aan voorziening verlofsparen	-99.400
	Toevoeging aan voorziening overmatige verlofsaldi	-124.600
	Inhuur tijdelijk personeel	687.400
Overheveling budgetten/saldobestemming < € 100.000		0
	Juridische ondersteuning	31.900
Verschillen > €25.000 en < € 100.000	Diverse	1.300
Verschillen < € 25.000	Diverse	85.800
Totaal		669.700

Toelichting verschillen > € 100.000

Toevoeging aan voorziening verlofsparen

incidenteel nadeel € 99.400

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 5.4 Bedrijfsvoering.

Toevoeging aan voorziening overmatige verlofsaldo

incidenteel nadeel € 124.600

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 5.4 Bedrijfsvoering.

Inhuur tijdelijk personeel

incidenteel voordeel € 687.400

Zie voor een verdere toelichting bij programma 3 Sociaal Domein, inhuur tijdelijk personeel Sociaal Domein.

Overheveling budgetten/saldobestemming < € 100.000

Juridische ondersteuning

incidenteel voordeel € 31.900

In de 1^e Prorap 2024 werd melding gemaakt van de noodzaak van de herziening van de Algemene subsidieverordening gemeente Maasgouw 2017 en de daaraan gekoppelde nadere regels ("subsidiedeelverordeningen" genoemd). De werkzaamheden in verband met de herziening van deze documenten worden uitgevoerd door de algemeen jurist en de juridisch medewerker van de gemeentelijke organisatie. Bovendien worden de inhoudelijk betrokken (beleids)medewerkers betrokken bij de werkzaamheden.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden wordt een periode van twee jaar uitgetrokken. De inzet van de juridische medewerkers wordt geschat op 1200 uur in totaal. Dat betekent dat er per juridisch medewerker zo'n 8 uur per week zal worden besteed aan het herzieningsproject. Deze uren kunnen niet worden besteed aan andere juridische werkzaamheden. In de 1^e Prorap 2024 werd voorgesteld om deze uren gedurende de periode van juli 2024 tot en met december 2025 te laten invullen door een extern jurist. De kosten voor deze inhuur werden voor 2024 op een bedrag van € 31.900 begroot en voor 2025 op een bedrag van € 63.900.

Het herzieningsproject is echter later van start gegaan (november/december 2024 in plaats van juli 2024), zodat er in 2024 slechts in beperkte mate kosten zijn gemaakt in verband met de inhuur. Verzocht wordt dan ook om het budget voor 2024 (€ 31.900) over te hevelen naar 2025. Een deel van het budget zal naar verwachting worden gebruikt in 2025 en in 2026.

MER bedrijfsvoering

Er wordt verwacht dat er bij begrotingswijziging (BW) 2025-1 een aanvraag zal worden ingediend voor een deel van deze kosten, specifiek voor de verdere uitvoering van bepaalde projecten zoals MS365 EN DATAPLATFORM. Het Maasgouwse deel wordt ongeveer geschat op € 70.000. Voorgesteld wordt om bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 het bedrag € 70.000 te bestemmen voor de incidentele bijdrage aan de MER BV (BW 2025-1 MER).

Overige toelichtingen

Onttrekking reserves voormalig personeel

incidenteel voordeel € 87.300

Zie voor een nadere toelichting paragraaf 5.4 Bedrijfsvoering.

4.3 Overzicht programma vennootschapsbelasting

Nr.	Omschrijving taakveld	Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
	Totaal lasten	0	0	0	0
Baten					
0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
	Totaal baten	0	0	0	0
	Totaal saldo van baten en lasten	0	0	0	0
Mutaties reserves					
		Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten		0	0		0
Baten			0		0
Saldo		0	0	0	0
Vennootschapsbelasting					
		0	0	0	0

4.4 Overzicht programma onvoorzien

Nr.	Omschrijving taakveld	Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie 2024
Lasten					
0.8	Overige baten en lasten	1.992.374	0		0
	Totaal lasten	1.992.374	0		0
Baten					
0.8	Overige baten en lasten			9.985	9.985
	Totaal baten			9.985	9.985
	Totaal saldo van baten en lasten	-1.992.374	0	9.985	9.985
Mutaties reserves					
		Primitieve raming 2024	Raming na wijziging 2024	Realisatie 2024	Verschil raming -/- realisatie
Lasten			3.344.830	3.344.830	0
Baten					
Saldo			-3.344.830	-3.344.830	0
Onvoorzien					
		-1.992.374	-3.344.830	-3.334.845	9.985

Verklaring saldo programma Onvoorzien					
Kapitaallasten					0
Reserves					0
Verschillen > € 100.000					0
Overheveling budgetten/saldobestemming < € 100.000					0
Verschillen > €25.000 en < € 100.000	Diverse				0
Verschillen < € 25.000	Diverse				10.000
Totaal					10.000

4.5 Overzicht loon- en prijsindexaties 2024-2027

In de begrotingen van gemeente Maasgouw van voor het jaar 2023 werd in principe als uitgangspunt gehanteerd dat er geen rekening werd gehouden met indexeringen van budgetten als gevolg van inflatie. Alleen indien er sprake was van contractuele overeenkomsten werd indexering wel toegepast. Vanaf het 2^e kwartaal 2022 is er echter sprake van substantiële prijsstijgingen.

In de Programmabegroting 2024 die op 7 november 2023 is vastgesteld is een stelpost indexering voor een bedrag van € 500.000 structureel opgenomen. Afgesproken is om in 2024 de werkelijke kostenstijging in de individuele budgetten te rapporteren in de programmarapportages. Bij het opmaken van de 2^e Prorap 2023 is naar voren gekomen dat enkele substantiële indexeringen reeds bekend waren. Deze bedragen zijn dan ook in de 2^e Prorap 2023 reeds verwerkt.

In deze 1^e Prorap 2024 zijn nog een aantal indexeringen voor een bedrag van € 230.300 en structureel vanaf 2025 € 330.300 opgenomen (inclusief Cao personeel). Het totaal bedrag aan indexeringen is hoger dan de verwachting was bij het opstellen van de Programmabegroting 2024. Het tekort van € 137.700 voor 2024 en € 237.700 voor de volgende jaren is in de 1^e Prorap 2024 ten laste van de post onvoorzien structureel gebracht.

Bij de 2^e Prorap 2024 zijn er voor 2024 nog een aantal kleinere bedragen die met indexering te maken hebben geconstateerd. Gezien de hoogte van het bedrag zijn deze niet tekstueel opgenomen maar administratief verwerkt in de begrotingswijziging.

Indexeringen	2024	2025	2026	2027
2e Prorap 2023:				
Exploitatiebijdrage museum Thorn	4.300	4.300	4.300	4.300
Exploitatiebijdrage museum Stevensweert	4.100	4.100	4.100	4.100
Exploitatiebijdrage museum Maasbracht	2.400	2.400	2.400	2.400
Premieverhoging verzekeringen vanaf 2023	27.200	27.200	27.200	27.200
Prijsindexatie personeel derden-inhuur Westrom Wijkbeheer vanaf 2023	45.000	45.000	45.000	45.000
Prijsindexatie personeel derden-inhuur Westrom Wijkbeheer vanaf 2024	16.500	16.500	16.500	16.500
Wijkteam / onderhoud	15.000	15.000	15.000	15.000
Maatwerkvoorzieningen wmo/Hulp bij Huishouden	140.000	140.000	140.000	140.000
Maatwerkvoorzieningen wmo/Rolstoelvoorziening	30.000	30.000	30.000	30.000
Schuldenbeleid	10.000	10.000	10.000	10.000
CJG indexering	40.000	40.000	40.000	40.000
Subsidies sportzaal Linne indexering	3.600	3.600	3.600	3.600
Subsidie bibliotheek indexering	17.300	17.300	17.300	17.300
Subsidie Algemeen Maatschappelijk Werk indexering	12.000	12.000	12.000	12.000
Mee subsidie indexering	10.000	10.000	10.000	10.000
VNG contributie+GGU	15.000	15.000	15.000	15.000
VVV Limburg subsidie	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaalbedrag indexeringen 2e Prorap 2023	407.400	407.400	407.400	407.400
1e Prorap 2024:				
Vind Subsidie	2.400	2.400	2.400	2.400
Subsidies sportzaal Linne	2.200	2.200	2.200	2.200
Leasetarieven wagenpark	19.500	19.500	19.500	19.500
Subsidie CJG	86.200	86.200	86.200	86.200
Cao personeel	120.000	220.000	220.000	220.000
Totaalbedrag indexeringen 1e Prorap 2024	230.300	330.300	330.300	330.300
Totaal bedrag indexeringen 2024 e.v. jaren	637.700	737.700	737.700	737.700
Budget indexering opgenomen in de Programmabegroting 2024	-500.000	-500.000	-500.000	-500.000
Restantbedrag ten laste van onvoorzien structureel in 1e Prorap 2024	137.700	237.700	237.700	237.700

5. Paragrafen inzake de financiële positie

In dit hoofdstuk zijn de paragrafen opgenomen waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd voor ‘beheersmatige aspecten’. Het doel van deze paragrafen is om onderwerpen die verspreid in de jaarstukken staan, gebundeld weer te geven. De hieronder genoemde paragrafen zijn opgenomen in het jaarverslag 2024.

Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt de financiële positie beschreven. Dit is belangrijk voor wanneer zich financiële tegenvallers voordoen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Dit onderdeel gaat met name in op de onderhoudstoestand en de kosten van wegen, riolering, gebouwen, kunstwerken en dergelijke. Een goed overzicht is belangrijk voor een juist inzicht in de financiële positie.

Financiering

De financieringsparagraaf is sinds 2001 een verplichte paragraaf bij de programmabegroting en het jaarverslag. De paragraaf geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering is nodig voor het verwezenlijken van de taken van gemeenten. De bedrijfsvoeringparagraaf moet inzicht geven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens over de bedrijfsvoering; met het oog op het uitvoeren van de activiteiten binnen de programma's en met het oog op de continuïteit van de gemeente. Onderdelen van onze bedrijfsvoering zijn vanaf 1 juli 2017 ondergebracht in het Servicecentrum MER. Het betreft personeel & organisatie, financiën, documentaire informatievoorziening en informatisering en automatisering.

Verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in derde rechtspersonen, waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarmee financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren; het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang. Gezien de veelheid aan verbonden partijen en hun financiële en bestuurlijke belang is het voor het inzicht van de raad belangrijk dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang aan worden gegeven. Daarbij wordt apart stilgestaan bij de voornemens van verbonden partijen.

Grondbeleid

De hoofdlijnen van het grondbeleid komen in deze paragraaf aan de orde. De paragraaf grondbeleid geeft de visie op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de doelstellingen zoals opgenomen in de gebiedsontwikkelingen. Via grondbeleid kan een nadere invulling aan het uitvoeren van bepaalde beleidsvoornemens worden gegeven. Gedacht kan worden aan volkshuisvesting. Gezien het financiële belang van grondbeleid is een overzicht van het grondbeleid noodzakelijk voor de raad.

Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op de belastingen en op de heffingen. De paragraaf bevat de uitgangspunten voor het tarievenbeleid en geeft op hoofdlijnen een overzicht van alle gemeentelijke belastingen en leges. Ook wordt er inzicht gegeven in de kostendekkendheid van de leges en het kwijscheldingsbeleid.

Openbaarheid

Vanaf 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) gedeeltelijk in werking getreden. De Woo bevat een algemene zorgplicht om documenten in goede, geordende en toegankelijke staat te houden, en bepaalt dat er in de begroting en in de jaarlijkse verantwoording van elke gemeente een openbaarheidsparagraaf moet worden opgenomen

Vluchtelingen

Bij de opmaak van de Programmabegroting 2023 (zomer 2022) is voor het eerst de paragraaf crisis Oekraïne opgenomen. Na verloop van tijd is gebleken dat deze benaming niet de hele lading dekt van alle onderwerpen en werkzaamheden die worden uitgevoerd en in deze paragraaf beschreven zijn. Vanaf het opmaken van de jaarstukken 2023 is de paragraaf omgedoopt naar paragraaf Vluchtelingen.

Rechtmatigheid

Tot en met de jaarstukken 2022 gaf de accountant een controleverklaring af voor getrouwheid en rechtmatigheid. Vanaf de jaarstukken 2023 is het college verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording. Hiervoor is de paragraaf rechtmatigheid (hoofdstuk 5.10) in het jaarverslag opgenomen en de rechtmatigheidsverantwoording (hoofdstuk 6.3) in de jaarrekening. De accountant levert de controleverklaring voor getrouwheid van de jaarstukken aan.

5.1 Weerstandvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing stellen we vast of de financiële positie van Maasgouw robuust genoeg is om onvoorziene tegenvallers op te vangen. Om dat te bepalen zijn twee componenten belangrijk:

1. De risico's die we als gemeente lopen. Een aantal risico's zijn afgedekt door verzekeringen af te sluiten en door samen te werken met andere partijen (risicodeling). De risico's die niet te verzekeren zijn of verbonden zijn aan de maatschappelijke doelen die we als Maasgouw willen realiseren, moeten we in kaart brengen, proberen te verkleinen en goed bewaken.
2. De 'weerstandscapaciteit' (buffer) die er is om de resterende risico's op te vangen. De weerstandscapaciteit zijn de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om deze niet begrote risico's te ondervangen.

Deze twee begrippen geven in essentie het begrip 'risicomanagement' weer. Een aantal risico's dekken we af met beheersmaatregelen. Voor de overblijvende risico's geven we inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële en niet-financiële gevolgen van risico's op te vangen. Ook geven we inzicht in de financiële buffer die we daarvoor nodig en beschikbaar hebben.

De paragraaf is als volgt opgebouwd: eerst gaan we in op het bestaand beleid rondom weerstandvermogen; daarna wordt de weerstandscapaciteit geïnventariseerd en dan komen de risico's aan bod. Op basis hiervan wordt de weerstandratio bepaald.

Beleid

In de raad van 24 februari 2025 is de nota Risicomanagement & Weerstandvermogen 2025 (verder Nota R&W) vastgesteld. Dit betekent dus ook dat gehanteerde normen van de Nota R&W 2025 als toetsingskader in deze jaarrekening 2024 worden gehanteerd. In de Nota R&W zijn o.a. kaders gesteld met betrekking tot:

- Te onderkennen risico's (alleen negatieve, financieel kwantificeerbare risico's onderkennen)
- Rapportage van risico's in de P&C-documenten (alleen risico's met een score >10 o.b.v. kans x impact). Daarbij richten we ons niet alleen op de risicosignalering van de interne organisatie, maar ook van de risico's bij onze verbonden partijen.
- Berekening van de incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Daarbij wordt de incidentele weerstandscapaciteit berekend exclusief stille reserves. De structurele weerstandscapaciteit wordt met name bepaald door de onbenutte belastingcapaciteit en de begrotingsruimte.
- Het onderscheiden van een incidentele en een structurele weerstandratio. Zowel voor de incidentele als voor de structurele variant wordt een ratio nagestreefd van tenminste 1, waarbij we een signaleringsfunctie inbouwen vanaf 2.

Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit

Het is relevant om onderscheid te maken tussen incidenteel weerstandvermogen dat beschikbaar is (om incidentele tegenvallers op te vangen) en weerstandvermogen met een structureel karakter.

Uit de tabellen is te herleiden uit welke componenten dat de incidentele en structurele weerstandscapaciteit zijn opgebouwd.

Onderdelen incidentele Weerstandscapaciteit	Omschrijving	€
Algemene reserve Vrij aanwendbare deel	Dit zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. Algemene reserve per 31-12-2024 exclusief bestaande claims.	24.389.700
Totaal incidentele weerstandscapaciteit		24.389.700

Onderdelen structurele Weerstandscapaciteit	Omschrijving	€
Begrotingsruimte	Dit is de ruimte die ombuigingen op de korte (en lange) termijn mogelijk maakt. Per medio maart 2025 is het actuele structurele begrotingssaldo negatief. Het tekort wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de teruglopende algemene uitkering uit het gemeentefonds m.i.v. 2026, hogere loonkosten a.g.v. cao, indexering, hogere bijdragen aan verbonden partijen, hoge kosten sociaal domein en ruimtevragend beleid. In afwachting van de Meicirculaire 2025 en de op te stellen begroting 2026-2029 wordt de begrotingsruimte vooralsnog op nihil gesteld.	0
Onvoorziene uitgaven	Deze post creëren we om middelen te hebben om nieuwe beleidsinitiatieven (incidenteel of structureel) te bekostigen of om onvoorzienbare, onontkoombare, onuitstelbare tegenvallers op te vangen. Voor incidentele uitgaven is € 25.000 beschikbaar.	25.000
Onbenutte belastingcapaciteit	Dit zijn inkomsten die nog niet gemaximeerd of kostendekkend zijn. De tarieven voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn al kostendekkend. Dit betreft alleen de onroerende zaakbelastingen.	2.722.000
Totaal structurele weerstandscapaciteit		2.747.000

Inventarisatie risico's

Een risico is de kans dat een gebeurtenis optreedt, met een (negatief) gevolg voor de betrokkene.

We onderscheiden de volgende soorten risico's:

Risicocategorieën
1. Budgettaire risico's; dit zijn risico's die o.a. voortvloeien uit het eigen beleid, uit het beleid van een hogere overheid of uit samenwerking met andere instanties.
2. Risico's op eigendommen; dit zijn bijvoorbeeld risico's als ontvreemding, schade door brand, storm en water, maar ook risico's die voortvloeien uit niet bijgestelde onderhouds- en beheerplannen.
3. Risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering; hiermee bedoelen we de informatievoorziening, de administratieve organisatie en de interne controle.
4. Overige risico's; dit zijn risico's als imago, politiek, strategie, veiligheid, aansprakelijkheid-stelling, milieu en Arbo.

In de Nota R&W is als kader gesteld om alleen financiële negatieve risico's te kwantificeren; het betreft de risico's uit categorie 1 van bovenstaand overzicht. Kwantificering wordt toegepast door de kans te vermenigvuldigen met de financiële impact.

Enkele uitgangspunten bij de inventarisatie van risico's

- We pretenderen niet volledig te zijn. Het is van belang om de belangrijke risico's te signaleren, deze proberen te verminderen en te monitoren. Risico's kunnen een belangrijk afwegingscriterium zijn om tot een goed besluit te komen.
- De financiële risico's zijn geclassificeerd.
Daarnaast worden een aantal kans-klassen onderscheiden om gradaties aan te brengen in risico's. In beleidskader 3 van de nota R&W is op basis van kans x risico een risicomatrix opgesteld.

Deze ziet er als volgt uit:

→ Risico in € ↓ Kans			1	2	3	4	5
			x < €25.000	€ 25.000 < x < €100.000	€ 100.000 < x < €500.000	€ 500.000 < x < €1.000.000	x > €1.000.000
5	Zeer groot	80-99 %	5	10	15	20	25
4	Groot	60-80 %	4	8	12	16	20
3	50/50	40-60 %	3	6	9	12	15
2	Klein	20-40 %	2	4	6	8	10
1	Zeer klein	1-20 %	1	2	3	4	5

Tabel 2: risicokaart (scores)

Aan de risicomatrix is een rapportagestructuur gekoppeld, waarbij het principe is gehanteerd dat risico's met een score van 10 en hoger via de P&C-cyclus aan de raad worden gerapporteerd via een toelichting.

Voor de risico's met een lagere score wordt volstaan met benoeming van het risico en het bedrag o.b.v. kans x impact. Een verdere specificatie is op basis van het risicoregister beschikbaar.

Risico's met incidentele financiële impact

	Omschrijving	Kans-klasse	Risico-klasse	Risico-score	Kans x Fin. impact
1.	Informatiebeveiliging	4	4	16	€ 350.000
2.	Woonwagenstandplaatsen	3	5	15	PM
3.	Afwikkeling FLO-gelden Veiligheidsregio Limburg Noord	5	3	15	€ 120.000
4.	Verbonden partijen	4	3	12	€ 52.700
5.	Tekort op BUIG-budget	3	2	6	€ 50.000
6.	Obligatieportefeuille	1	3	3	€ 20.000
7.	Aanbesteding softwarepakketten	1	3	3	PM
TOTAAL risico's incidenteel					€ 592.700

De hiervoor vermelde risico's worden hieronder toegelicht:

1. Informatiebeveiliging

Wet- en regelgeving rondom Informatiebeveiliging en Privacy (IBP) zoals AI-Act, WPG, AVG en BIO¹ verhoogt het aantoonbaar in control zijn (accountability) en vertrouwen in de gemeente t.a.v. verwerking van (persoons)-gegevens. Hoewel vanuit bestuur en management er een besef is van de IBP bedreigende risico's, is dit besef er nog niet bij iedere werknemer. Meer inzicht in kritieke processen, informatiesystemen en verwerking van persoonsgegevens op teamniveau met de bijbehorende risicoanalyses (BIO GAP) zijn derhalve zeer wenselijk. Van daaruit is het mogelijk om voldoende maatregelen te nemen o.b.v. een weloverwogen risicoafweging. Vanaf het najaar van 2021 is gestart met het in kaart brengen van kritieke processen, informatiesystemen en persoonsgegevens per team. Risico's worden geïnventariseerd om deze vervolgens te kunnen managen. Dit is een

¹ AI-Act = nieuwe (Europese) wetgeving op het gebied van kunstmatige intelligentie (AI)

WPG = Wet politiegegevens

AVG = Algemene verordening gegevensbescherming

BIO = verhoogt het aantoonbaar in control zijn (accountability) en vertrouwen in gemeente t.a.v. de Baseline Informatiebeveiliging Overheid.

continu proces welke middels een PDCA- cyclus geborgd dient te worden binnen de organisatie. Echter, het programma digitale weerbaarheid, waar deze werkzaamheden onder vallen, is door verloop van medewerkers en capaciteitsgebrek vertraagd. De directe impact van een datalek, hack en/of boete vanuit de AP en daaruit voortvloeiende gevolgschade kan grote gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en vertrouwelijkheid van informatie waarbij grote groepen mensen geraakt kunnen worden. Daarbij speelt de mate van verwijtbaarheid en getroffen beheersmaatregelen een belangrijke rol.

Risicoklasse	4 (A)	€ 500.000
Kansklasse	4 (B)	70%
Kans * Financiële impact	16 (A*B)	€ 350.000

2. Woonwagendstandplaatsen

De raad heeft op 5-10-2021 het Plan van aanpak Woonwagend- en standplaatsenbeleid vastgesteld. Hierin is de ambitie geformuleerd om te zorgen voor voldoende woonwagendstandplaatsen. In totaal gaat het in dit plan over 33 nieuwe standplaatsen. In de begroting 2024 is € 1 miljoen gereserveerd voor realisatie van 10 woonwagendstandplaatsen op bestaande locaties in diverse kernen.

Risicoklasse	5 (A)	PM
Kansklasse	3 (B)	50%
Kans * Financiële impact	15 (A*B)	PM

3. Afwikkeling FLO-gelden Veiligheidsregio Limburg Noord

Bij de overgang van het brandweerdistrict Roermond naar de Veiligheidsregio VRLN is de afspraak gemaakt dat er nog een afwikkeling komt t.a.v. de FLO-gelden. Brandweerdiensten kunnen met functioneel leeftijdsontslag (FLO). Maar door wettelijke maatregelen, verschuivingen AOW-leeftijd en fiscale boetes bij vroegtijdig stoppen, dient de juiste hoogte van dit bedrag nog bepaald te worden. Dit is mede afhankelijk van besluitvorming binnen de VRLN. Uitgangspunt is dat de structurele lasten nagenoeg budgettair neutraal zijn. De bijdrage aan de te vormen voorziening worden o.b.v. het meest voor de hand liggende scenario geraamd op € 135.000.

Risicoklasse	3 (A)	€ 135.000
Kansklasse	5 (B)	90%
Kans * Financiële impact	15 (A*B)	€ 120.000

4. Verbonden partijen

In de paragraaf Verbonden partijen worden de potentiële risico's van de gemeenschappelijke regelingen afgezet tegen het weerstandsvermogen. Bij SC MER en de MGR is het weerstandsvermogen ontoereikend voor respectievelijk € 52.700 en € 22.600 (aandeel Maasgouw).

Risicoklasse	3 (A)	€ 75.300
Kansklasse	4 (B)	70%
Kans * Financiële impact	12 (A*B)	52.700

5. Tekort op BUIG-budget

Hoewel er de afgelopen jaren veel aandacht is geweest voor dit onderwerp/deze doelgroep, én het gemiddelde uitkeringsbestand van de gemeente Maasgouw dichter richting het landelijk en arbeidsmarktregio gemiddelde kruipt bestaat er nog altijd een financieel risico. Dit risico manifesteert zich wanneer de gebundelde inkomsten vanuit de BUIG-budget niet voldoende zijn om de uitkeringen en loonkostensubsidies (uitgaven) te bekostigen. De gemeente dient dan zelf het tekort bij te dragen en kan, mits aan de voorwaarden worden voldaan, voor een beperkt deel aanspraak maken op de vangnetregeling. In 2024 is er geen sprake van een tekort. Echter dit kan mogelijk anders zijn. Dit is afhankelijk van onze eigen ontwikkeling binnen de populatie als van de verdeling van het macrobudget. Het mogelijke tekort wordt o.b.v. historische cijfers en de actuele prognose geschat. Het risicobedrag wordt geschat op € 100.000. De kansklasse is ingeschat op 3 (50%).

Risicoklasse	2 (A)	€ 100.000
Kansklasse	3 (B)	50%
Kans * Financiële impact	6 (A*B)	€ 50.000

6. Obligatieportefeuille

Boekwaarde obligatieportefeuille eind 2024 € 4,8 miljoen. Er bestaat een geringe kans (10%) dat hoofdsom belegde obligaties niet wordt terugontvangen. ASR Vermogensbeheer monitort de ontwikkelingen. Gezien samenstelling portefeuille wordt het maximale risico o.b.v. rating ingeschat op € 200.000.

Risicoklasse	3 (A)	€ 200.000
Kansklasse	1 (B)	10%
Kans * Financiële impact	3 (A*B)	€ 20.000

7. Aanbesteding softwarepakketten:

Bestaande contracten met diverse softwareleveranciers worden vanwege complexe inrichting van ICT-infrastructuur verlengd, omdat het niet mogelijk is om e.e.a. als vervangbaar systeem te zien. Aanbesteding van deze dienstverlening is uit oogpunt van doelmatigheid en doeltreffendheid niet direct te realiseren omdat continuïteit van geautomatiseerde gegevensverwerking gewaarborgd moet blijven.

Risicoklasse	3 (A)	PM
Kansklasse	1 (B)	10%
Kans * Financiële impact	3 (A*B)	PM

Risico's met structurele financiële impact

		Kans- klasse	Risico- klasse	Risico- score	Kans x Fin. impact
1.	Integraal huisvestingsplan onderwijs				
2.	Risico's van de AMvB Jeugd en Wmo voor Gemeenten	4	4	16	€ 630.000
3.	Stageren van toereikende jeugdhulp	4	4	16	€ 350.000
4.	Beheersing werkzaamheden verbonden partijen	4	3	12	€ 210.000
5.	Regionale RUD-vorming	4	3	12	€ 140.000
6.	Krapte op de arbeidsmarkt	4	3	12	PM
7.	Onderhoud gebouwen	4	3	12	€ 350.000
8.	Loonstijging	4	3	12	PM
9.	Besparingsopgave Hervormingsagenda Jeugd	3	3	9	€ 240.000
10.	Rentestijging	2	3	6	€ 42.000
11.	Open eind regelingen sociaal domein	2	3	6	PM
TOTAAL risico's structureel					€ 1.962.000

De hiervoor vermelde risico's worden hierna toegelicht.

1. Integraal huisvestingsplan onderwijs

In de raad van 12-7-2022 is het Integraal huisvestingsplan gemeente Maasgouw vastgesteld met daarin opgenomen een uitvoeringsplan voor 5 jaar en een verdere doorkijk voor 20 jaar (2022-2041) voor onderwijshuisvesting. Doordat bestaande gebouwen al grotendeels zijn afgeschreven en investeringskosten destijds veel lager waren, zijn er beperkte kapitaallasten voor vervangingsinvesteringen in de exploitatie opgenomen. O.b.v. de doorkijk dient voor de komende 20 jaar rekening te worden gehouden met een investeringsbedrag van ruim € 24 miljoen voor vervangende nieuwbouw en/of (levensduur verlengende) renovatie o.b.v. prijspeil 2021. Dit investeringsbedrag is inclusief de investering St. Medardus school te Wesseme waarvoor in de begroting 2024 en 2025 al dekkingsmiddelen zijn opgenomen. Daarmee resteert een investeringsbedrag van € 22 miljoen o.b.v. prijspeil 2021. Definitieve keuzes vinden volgens de visie van het huisvestingsplan plaats o.b.v. t.z.t. per schoollocatie uit te voeren haalbaarheidsonderzoeken (met aandacht voor actuele regelgeving, onderhoudsstaat, ontwikkeling leerlingaantallen, tijdelijke huisvesting, ruimtelijke inpassing etc). De structurele exploitatielasten (kapitaallasten) van de overige scholen worden opgenomen in het jaar nadat de investering heeft plaatsgevonden. Op dit moment is hier geen risico aan verbonden.

2. Risico's van de AMvB Jeugd en Wmo voor Gemeenten

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor inkoop van zorg onder de Wmo en Jeugdwet. Sinds juli 2023 geldt de AMvB Reële Prijs Wmo, en sinds juli 2024 de AMvB Reële Prijzen Jeugdwet. Beide regelingen verplichten gemeenten om reële tarieven te hanteren, gebaseerd op specifieke kostprijsselementen (personeelskosten, overheadkosten, cliëntgebonden kosten, indexatiekosten). Risico's voor gemeenten:

- Stijgende Kosten: in 2024 zijn eerste tekenen zichtbaar dat tarieven voor Wmo- en jeugd-zorgproducten zijn gestegen door inwerkingtreding van de AMvB's. Dit leidt tot hogere kosten voor gemeenten, los van afgesproken indexaties.
- Hogere Tarieven bij Nieuwe Overeenkomsten: bij nieuwe overeenkomsten of aanbestedingen zullen de tarieven waarschijnlijk hoger uitvallen vanwege verplichte toepassing van reële tarieven.
- Juridische Gevolgen: gemeenten moeten hun tarieven goed onderbouwen. Onzorgvuldigheid kan leiden tot juridische procedures.

- Druk van Zorgaanbieders: zorgaanbieders kunnen hogere tarieven eisen o.b.v. de AMvB's, wat extra financiële druk op gemeenten legt.

Risicoklasse	4 (A)	€ 900.000
Kansklasse	4 (B)	70%
Kans * Financiële impact	16 (A*B)	€ 630.000

3. Stageren van toereikende jeugdhulp

Om uiteenlopende oorzaken komen er steeds meer situaties voor dat aanbieders financieel in de problemen (dreigen te) komen. Hierdoor staat toereikende jeugdhulp (jeugdhulpplicht) onder druk. Het risico bestaat dat de gemeenten als verantwoordelijke samen met de instanties binnen het landschap moet ingrijpen. Dit met het oog op continuïteit van zorg zodat jeugdigen en hun ouders / wettelijke vertegenwoordigers passende jeugdhulp krijgen. Deze problematiek binnen het jeugdzorglandschap brengt een financieel risico mee. Hoewel het financiële risico lastig is in te schatten, wordt dit o.b.v. recente gebeurtenissen ingeschat op € 500.000 met kansklasse 4 (70%).

Risicoklasse	4 (A)	€ 500.000
Kansklasse	4 (B)	70%
Kans * Financiële impact	16 (A*B)	€ 350.000

4. Beheersing werkzaamheden verbonden partijen

Het komt steeds vaker voor dat onze verbonden partijen naast de gebruikelijke P&C cyclus budget vragen voor de uitvoering van taken. In het bijzonder komt dat bij SC MER voor. Dit ligt deels aan de taken die al bij SC MER zijn belegd, maar ook aan de vraag die wij als gemeente stellen in de vorm van bijzondere (aanvullende) activiteiten dan wel projecten. De vraag is vaak zo specifiek en urgent dat niet de gebruikelijke P&C cyclus kan worden aangehouden. Idealiter zou hiervoor een structurele stelpost binnen de begroting geraamd moeten worden. Echter de exacte omvang van zo'n stelpost is moeilijk te duiden. Reden waarom het goed is om de komende jaren te monitoren of een stelpost nodig is en wat de omvang hiervan zou moeten zijn. Deze monitoring loopt gelijk op met een herijking van de P&C-cyclus in MER-verband waarbij wordt gestreefd naar een meer genormaliseerde en voorspelbare begroting.

Risicoklasse	3 (A)	€300.000
Kansklasse	4 (B)	70%
Kans * Financiële impact	12 (A*B)	€ 210.000

5. Regionale RUD-vorming

Op 28-3-2024 heeft het AB van RUD Limburg Noord ingestemd met het plan van aanpak en advies om te komen tot een robuuste Omgevingsdienst (hierna: OD) voor Noord- en Midden-Limburg. Dit besluit betekent dat we de komende 2 jaar toewerken naar een regionale en robuuste OD voor onze regio. De planning is erop gericht om vóór 1-4-2026 te voldoen aan de criteria die waaraan alle OD's moeten voldoen om taken op gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving professioneel uit te voeren. Dit betekent dat de huidige netwerkorganisatie omgevormd wordt tot een fysieke OD. In het plan van aanpak wordt inzicht gegeven in de kansen en risico's incl. beheersmaatregelen die tijdens de uitvoering van het plan van aanpak spelen. De incidentele kosten voor de periode 2024-2027 worden geraamd op € 3,3 miljoen, waarvan Maasgouws aandeel ruim € 200k. De structurele kosten per gemeente zullen zeer waarschijnlijk hoger uitkomen na overdracht van taken en formatie naar de

RUD. Dit is afhankelijk van door gemeenten te maken keuzes in VTH beleid, benodigde overhead en invulling van robuustheidseisen.

Risicoklasse	3 (A)	€200.000
Kansklasse	4 (B)	70%
Kans * Financiële impact	12 (A*B)	€ 140.000

6. Krapte op de arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt kan ertoe leiden dat vacatures kwantitatief en/of kwalitatief niet worden ingevuld en daarmee de beoogde resultaten niet of later gerealiseerd worden.

Risicoklasse	3 (A)	PM
Kansklasse	4 (B)	70%
Kans * Financiële impact	12 (A*B)	PM

7. Onderhoud gebouwen

Er is een meerjarenonderhoudsplan (MOP) opgesteld voor gebouwen. Kosten van groot onderhoud dienen financieel afgedekt te worden door een toereikende voorziening. Het vastgestelde beheerplan in december 2020 heeft een horizon van 4 jaar: 2021-2024. Het onderliggende MOP is opgesteld voor een periode van 10 jaar. Met name in de jaren na 2024 zijn een aantal grote vervangingsinvesteringen groot onderhoud aan de orde. Daarnaast is rekening gehouden met een beperkte meerjarige kosten-indexering (3%). In 2025 zal een geactualiseerd beheerplan onderhoud gebouwen (inclusief financiële doorvertaling) ter vaststelling aan de raad worden aangeboden. Hierin zijn tevens maatregelen opgenomen in het kader van de duurzaamheid. Voor deze uitgaven dient nader onderzocht te worden of deze uitgaven geactiveerd kunnen worden. Het risico op een jaarlijks hogere toekomstige bijstorting bedraagt max. € 500.000. De kans wordt op 70% geschat.

Risicoklasse	3 (A)	500.000
Kansklasse	4 (B)	70%
Kans * Financiële impact	12 (A*B)	350.000

8. Loonstijging

De huidige CAO gemeenten heeft een looptijd t/m 31-3-2025. In de begroting 2025 is rekening gehouden met een loonstijging van 3%. Deze 3% stijging is structureel budgettair vertaald voor 2025 e.v. jaren voor zowel Maasgouw als 1/3^e aandeel in SC MER. Mogelijk is de aangehouden loonindexering van 3% ontoereikend. De onderhandelingen voor een cao 2025 e.v. jaren zijn lopend. De feitelijke resultaten van een nieuw CAO onderhandelingsresultaat worden via de programmarapportage verwerkt.

Risicoklasse	3 (A)	PM
Kansklasse	4 (B)	70%
Kans * Financiële impact	12 (A*B)	PM

9. Besparingsopgave Hervormingsagenda Jeugd

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor maatregelen waarop zij kunnen sturen, terwijl het Rijk verantwoordelijk is voor zowel onvoorziene ontwikkelingen als stelselwijzigingen, zoals aanpassingen van de Jeugdwet. Binnen de Hervormingsagenda Jeugd (HVA) valt slechts één derde van de besparingen binnen gemeentelijke invloed; de overige besparingen zijn afhankelijk van landelijke maatregelen.

In januari 2025 heeft de Deskundigencommissie van Art (Commissie van Wijzen) haar evaluatierapport en advies aan de minister aangeboden (zie ook paragraaf 3.3.8 besparing Jeugd). De conclusie is dat flinke bijsturing noodzakelijk is, ook financieel. In hoeverre het kabinet hier gehoor aan geeft, wordt pas in de Voorjaarsnota 2025 duidelijk. Het risico dat de besparingsopgave niet wordt behaald is daarmee aanwezig. Het risico wordt ingeschat op maximaal € 478.000. De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 50%.

Risicoklasse	3 (A)	€478.000
Kansklasse	3 (B)	50%
Kans * Financiële impact	9 (A*B)	€ 240.000

10. Rentestijging

Meerjarig is rekening gehouden met een rente van 3,5%. Historisch gezien is dit nog steeds een laag percentage. Een rentestijging van 1% resulteert (afhankelijk van het jaarlijkse investeringsniveau en financieringsbehoefte) in extra rentekosten van ca. € 140.000. De kans wordt laag geschat (30%).

Risicoklasse	3 (A)	€ 140.000
Kansklasse	2 (B)	30%
Kans * Financiële impact	6 (A*B)	€ 42.000

11. Open eind regelingen sociaal domein

De uitgaven sociaal domein (participatie, wmo, jeugd) zijn zo realistisch mogelijk geraamd o.b.v. de meest actuele inzichten. De kostenontwikkeling is echter moeilijk voorspelbaar en beheersbaar. Ook ontwikkelingen zoals afname rijksuitkering participatie, etc. kunnen budgettair tot een negatieve bijstelling leiden.

Risicoklasse	3 (A)	PM
Kansklasse	2 (B)	30%
Kans * Financiële impact	6 (A*B)	PM

Weerstandsratio

Op basis van zowel de benodigde- als de beschikbare weerstandscapaciteit kan men het weerstandsvermogen berekenen (beschikbare weerstandscapaciteit ÷ benodigde weerstandscapaciteit). Hierbij wordt het onderscheid doorgetrokken tussen het incidentele weerstandsvermogen en het structurele weerstandsvermogen:

$$\text{Weerstandsratio incidenteel} = \frac{24.389.700}{592.700} = 41,2$$

$$\text{Weerstandsratio structureel} = \frac{2.747.000}{1.962.000} = 1,4$$

In de Nota R&W worden kwalificaties aangeduid voor de hoogte van de weerstandsratio.

Indeling	Ratio Weerstandsvermogen	Kwalificatie
A	$\geq 2,0$	Uitstekend
B	$\geq 1,4$ en $< 2,0$	Ruim voldoende
C	$\geq 1,0$ en $< 1,4$	Voldoende
D	$\geq 0,8$ en $< 1,0$	Matig
E	$\geq 0,6$ en $< 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Het streven is om de robuuste financiële positie van Maasgouw te behouden om daarmee financieel toekomstbestendig te zijn. De normen die zijn afgesproken in de nota R&W 2025 voor de ratio zijn een signaleringsfunctie vanaf een ratio van 2 en een ondergrens van 1.

Incidentele weerstandsratio

Toetsing aan de gestelde norm laat zien dat de incidentele weerstandsratio uitstekend is (waarde in 2023 was 37,1). De incidentele weerstandsratio is robuust als gevolg van de zeer goede reservepositie, wat resulteert in een hoge weerstandscapaciteit.

Structurele weerstandsratio

De structurele weerstandsratio is met waarde 1,4 (was in 2023 1,7) ruim voldoende. Deze ratio dient wel genuanceerd te worden. Bij bepaling van de weerstandscapaciteit mag de onbenutte belastingcapaciteit worden meegerekend. Door het relatief lage belastingniveau is deze ruimte met € 2,72 miljoen erg groot. Volledige benutting van de belastingcapaciteit zou impliceren dat de ozb met meer dan 50% verhoogd zou worden, hetgeen niet reëel wordt geacht gezien de terughoudendheid van belastingverhoging in de afgelopen jaren.

Verder zijn we als gemeente in grote mate afhankelijk van de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds. Het gemeentefonds fluctueert sterk, is moeilijk voorspelbaar en in het geheel niet beïnvloedbaar. Dit geldt voor zowel de hoogte van het totale gemeentefonds op macroniveau als voor de verdeling tussen de gemeenten onderling. Verder ligt de kostenstructuur van de gemeente grotendeels vast en is de mate waarin de gemeente extra inkomsten kan genereren beperkt. Bij de kosten in het sociaal domein is veelal sprake van opneemfinanciering, waardoor een financieel risico wordt gelopen. Mocht de structurele financiële risico's zich manifesteren, dan gaat het meteen om substantiële bedragen en kan de weerstandsratio ook sterk fluctueren. Presenteren van een structureel sluitende begroting vormt dan een uitdaging die impact heeft op het relatief beperkte autonome beleid en bijbehorende kosten.

Conclusie

Ten opzichte van voorgaande jaren is weerstandscapaciteit verslechterd. Dit heeft betrekking op de structurele weerstandsratio. Voor de komende jaren staat de gemeente voor een aantal belangrijke keuzes inzake het uit te voeren beleid. Dit beeld komt ook uit de kadernota 2026. De lijn die de afgelopen jaren al zichtbaar was, is doorgezet.

Op macroniveau staat de weerstandscapaciteit van gemeenten onder druk. In de afgelopen jaren is een trend waarneembaar dat de financiële positie verslechtert ^[1]. Door de VNG is dit signaal al meermaals bij het Rijk afgegeven. Dit heeft tot op heden nog niet tot aanpassingen geleid.

Financiële kengetallen

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de volgende financiële kengetallen:

- Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit

Deze kengetallen moeten het inzicht van de raad in de financiële positie van de gemeente vergroten. Daarnaast bieden deze kengetallen de mogelijkheid om onze gemeente te vergelijken met andere gemeenten of het landelijk gemiddelde. De Commissie BBV heeft de notitie 'Meerjarig Financieel inzicht voor de raad' uitgebracht waarin de samenhang tussen beleid en kengetallen wordt toegelicht om daarmee meer inzicht te krijgen in de financiële positie en financiële ruimte van de gemeente.

^[1] BDO benchmark Nederlandse gemeenten

Beoordeling kengetallen

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen (zie hierna) blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente. Ook is van belang om te zien hoe de waarden van de diverse kengetallen zich in de tijd gezien ontwikkelen en hoe deze zich verhouden ten opzichte van andere Nederlandse gemeenten.

Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of de gemeente over voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

Onderstaand volgt een nadere uitwerking en toelichting per kengetal.

Netto Schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Of dat het geval is valt niet direct af te leiden uit de netto schuldquote zelf, maar hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die gelden vervolgens worden doorgeleend aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. In dat geval hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

De netto schuldquote wordt berekend aan de hand van diverse gegevens uit de balans. Samengevat ziet deze berekening er als volgt uit.

$$\text{Netto schuldquote} = \frac{(A + B + C - D - E - F - G)}{H} \times 100\%$$

- A. Het totaal van de vaste schulden
- B. Het totaal saldo van de netto-vlottende schulden
- C. Het totaal saldo van alle overlopende passiva
- D. Het totaal saldo van de financiële vaste activa
- E. Het totaal saldo van alle uitbetalingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.
- F. Het totaal saldo van alle liquide middelen
- G. Het totaal saldo van de overlopende activa
- H. Het gerealiseerde saldo van de baten

Toepassing van de bovenstaande berekening leidt tot de volgende uitkomsten voor de gemeente Maasgouw:

	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Netto schuldquote	47,0%	46,7%	50,2%	75,0%	53,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	36,7%	37,5%	41,5%	65,8%	45,3%

Een uitkomst van 90% of lager is 'veilig'. In Findo (data Financiën Decentrale Overheden) van de Rijksoverheid zijn de financiële kengetallen van alle Nederlandse gemeenten tot en met de begroting 2024 opgenomen. Hieruit blijkt dat de Maasgouwse schuldquote hoger is ten opzichte van de overige gemeenten. De realisatiecijfers van 2024 wijken voor Maasgouw beperkt af ten opzichte van 2023.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente. De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen (eigen en vreemd vermogen). Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en het resultaat.

De solvabiliteitsratio wordt berekend door het eigen vermogen te delen door het totale vermogen uitgedrukt in een percentage.

$$\text{Solvabiliteitsratio} = \frac{\text{Eigen vermogen}}{\text{Totale vermogen}}$$

De solvabiliteitsratio laat het volgende beeld zien voor onze gemeente:

	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Solvabiliteitsratio	45,8%	45,8%	44,9%	38,5%	44,2%

Een uitkomst van 50% is 'veilig'. Uit Findo blijkt dat de Maasgouwse solvabiliteit onder de veilige score zit, maar nog steeds hoger in vergelijking met overige gemeenten. De licht dalende tendens is m.n. verklaarbaar door aanwending van de reserve. De realisatiecijfers van 2024 zijn voor Maasgouw nagenoeg ongewijzigd ten opzichte van 2023.

Kengetal Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de grondexploitatie) is ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves.

Voor het kengetal van de grondexploitatie wordt gebruik gemaakt van de volgende formule.

$$\text{Grondexploitatie} = \frac{(A + B)}{C}$$

A= saldo van niet in exploitatie genomen gronden

B= saldo van in exploitatie genomen gronden

C= saldo van baten

Uit de onderstaande tabel blijkt dat de grondexploitatie een relatief zeer geringe impact heeft op de financiële positie.

	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Grondexploitatie	0,4%	0,0%	0,5%	1,6%	0,6%

De gemeente Maasgouw steekt hierbij gunstig af ten opzichte van een gemiddeld percentage van 5,5% volgens Findo op basis van de laatst bekende cijfers over de begroting 2024.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele lasten.

De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

De formule voor het berekenen van de structurele exploitatie ruimte is:

$$\text{structurele exploitatieruimte} = \frac{(B - A) + (D - C)}{E} \times 100\%$$

A= structurele lasten

B= structurele baten

C= structurele toevoegingen aan de reserve

D= structurele onttrekkingen aan de reserve

E= saldo van de totale baten

Toepassing van de bovenstaande berekening leidt tot de volgende uitkomsten voor de gemeente Maasgouw:

	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Structurele exploitatieruimte	3,1%	5,3%	5,4%	17,1%	5,5%

De structurele begrotingsruimte fluctueert jaarlijks en tendeert naar nul in het kader van een structureel sluitende begroting. Een waarde groter dan nul is dan ook de streefwaarde. In de jaarrekening 2024 is dit kengetal met een waarde van 5,5% vergelijkbaar met 2023 en net iets boven het Nederlands gemiddelde.

Belastingcapaciteit

De OZB is de belangrijkste eigen belastinginkomsten van een gemeente. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente. De reden dat tevens wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing is dat deze heffing maximaal kostendekkend mag zijn. In het geval dat de heffing lager dan kostendekkend wordt vastgesteld, is er sprake van belastingcapaciteit die niet wordt benut.

De belastingcapaciteit van gemeenten wordt berekend door de totale woonlasten van meerpersoonshuishoudens in jaar-t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t¹.

$$\text{Belastingcapaciteit} = \frac{\text{gemiddelde woonlasten in Maasgouw}}{\text{gemiddelde woonlasten in Nederland}} \times 100\%$$

Een score van 95% of lager wordt als relatief gunstig beschouwd. Uit de onderstaande tabel blijkt dat de gemeentelijke belastingcapaciteit licht is gestegen ten opzichte van 2023. Door de lage ozb-belastingtarieven bevindt Maasgouw zich ruim onder het Nederlands gemiddelde (o.b.v. vergelijkbare cijfers tot en met de begroting 2024).

	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
Gemeentelijke belastingcapaciteit	90,6%	85,6%	85,0%	89,3%	90,7%

Conclusie

In zijn algemeenheid kan geconcludeerd worden dat de uitkomsten van de financiële kengetallen als toereikend gekwalificeerd kunnen worden.

Als onderbouwing voor deze kwalificatie kan een recent gepubliceerde benchmark worden gehanteerd. In januari 2025 heeft BDO Accountants een benchmark Nederlandse gemeenten 2025 uitgevoerd, waarin alle Nederlandse gemeenten langs de financiële meetlat zijn gelegd ter vergelijking van de financiële positie. De onderzoeksresultaten van de financiële stresstest zijn er o.a. op gebaseerd door de verplichte financiële kengetallen o.b.v. de jaarcijfers 2023 met elkaar te vergelijken. Maasgouw eindigt daarbij op een 32^e plaats in de ranking van gemeenten <25.000 inwoners (van de 113 gemeenten in deze klasse) met een rapportcijfer 8,1. Bij de vergelijkbare benchmark in 2024 (o.b.v. jaarcijfers 2022) stond Maasgouw op de 24^e plaats met eveneens een rapportcijfer 8,6. De resultaten vóór bestemming zijn meerjarig voor gemeente Maasgouw (2025 t/m 2028) negatief. De hoogte van dit negatieve resultaat wordt afgezet tegen het eigen vermogen per 31 december 2023. Daaruit blijkt dat het negatieve resultaat 6% van het eigen vermogen is. Daarom is er een aftrek van -6 op de scores van Maasgouw op basis van de kengetallen. Voorgaand jaar was deze aftrek -1, dat verklaard het verschil in rapportcijfer in de benchmark 2025 van BDO ten opzicht van voorgaand jaar.

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf lichten we de belangrijkste investeringen in het beheer van de openbare ruimte van de gemeente toe, gebaseerd op de volgende beheerplannen:

- Beleidskaders Wegen en Groen 2023-2026 (vaststelling raad 20 december 2022);
- GRP 2022-2026 (5 oktober 2021);
- Beleidsplan onderhoud civieltechnische kunstwerken 2021-2024 (15 december 2020);
- Beleidsplan Openbare Verlichting 2024-2028 (19 december 2023);
- Beleidsplan Onderhoud gemeentelijke gebouwen 2021-2024 (15 december 2020);

Geconstateerd kan worden (dit geldt voor alle beheerprogramma's), dat er geen sprake is van achterstallig onderhoud.

Beleidsplannen 'Onderhoud gemeentelijke gebouwen' en 'Onderhoud civiele kunstwerken'

In december 2020 zijn de beleidsplannen Onderhoud gemeentelijke gebouwen en Onderhoud civieltechnische kunstwerken 2021-2024 vastgesteld.

De kosten van groot onderhoud gemeentelijke gebouwen en bruggen zijn opgenomen in de betreffende onderhoudsplannen en worden gefinancierd uit diverse voorzieningen.

Kwaliteitsniveau onderhoud gebouwen

In de vastgoedwereld wordt gebruik gemaakt van een zespunt-schaalverdeling volgens conditiemeting Stichting Bouw Research (SBR), voor het bepalen van het onderhoudsniveau van een gebouw:

1. Uitstekende onderhoudstoestand: het object dient in nieuwstaat te worden gehouden;
2. Goede onderhoudstoestand: het object dient in goede conditie te worden gehouden;
3. Redelijke onderhoudstoestand: het object dient in redelijke conditie te worden gehouden;
4. Matige onderhoudstoestand: het object dient in matige conditie te worden gehouden;
5. Slechte onderhoudstoestand: er wordt alleen onderhoud uitgevoerd als er problemen zijn;
6. Zeer slechte onderhoudstoestand: het gebouw kan beter worden gesloopt.

Voor de meeste operationele objecten van de gemeente is onderhoudsniveau 2 of 3 van toepassing. Bij niveau 3 mag enige veroudering worden geaccepteerd, dit mag echter nooit het gebruik beperken.

Op dit moment wordt het onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen uitgevoerd naar minimaal niveau 3, basiskwaliteit; sober en doelmatig.

Voorzieningen

Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	1-1-2024	storting 2024	uitname 2024	SPUK bijdrage 2024	31-12-2024
Stand beschikbare voorziening	€ 1.355.400	€ 777.500	€ 856.400	€ 75.800	€ 1.352.300

Op basis van het beheerplan Onderhoud gemeentelijke gebouwen zou er in 2024 aan groot onderhoud € 1.627.900 worden uitgegeven. In 2024 is € 856.400 ten laste van de voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen verantwoord. Van het restantbedrag van € 771.500 wordt ca. € 758.300 besteed in 2025. SPUK sport bijdrage van € 75.800 is ten gunste van de voorziening verantwoord. In september 2025 zal een nieuw meerjarig beheerplan onderhoud gebouwen aan de raad worden voorgelegd.

Voorziening groot onderhoud schoolgebouwen	1-1-2024	storting 2024	uitname 2024	31-12-2024
Stand beschikbare voorziening	€ 88.000	€ 62.200	€ 15.900	€ 134.300

Op basis van het beheerplan Onderhoud gemeentelijke schoolgebouwen zou er in 2024 aan groot onderhoud € 132.300 (incl. restant 2023 € 25.000) worden uitgegeven. In 2024 is € 15.900 ten laste van de voorziening groot onderhoud schoolgebouwen verantwoord. Van het restantbedrag van € 116.400 wordt € 87.300 besteed in 2025. In september 2025 zal een nieuw meerjarig beheerplan onderhoud gebouwen aan de raad worden voorgelegd.

Energiekosten

Voor 2024 zijn de energiekosten voor gas en elektriciteit gedaald conform de verwachting. In de 2^e Prorap 2024 hebben we al voordelen op de diverse energiebudgetten ingeboekt. Restant energiebudgetten 2024 van in totaal € 88.000 vallen vrij in de exploitatie 2024.

Kwaliteitsniveau onderhoud kunstwerken

Niveau		Kwaliteit	Omschrijving
Hoog	Uitgebreid	Hoogwaardig gebruiksniveau (zeer intensief beheer)	Het kunstwerk wordt behandeld met het oog op de duurzaamheid. Op dit niveau zal het onderdeel zo lang mogelijk meegaan, zonder dat het zijn functionaliteit verliest. De kosten voor een optimaal niveau zijn aanzienlijk, maar zullen vooral visueel effect hebben.
Basis	Esthetisch	Normaal gebruiksniveau (intensief beheer)	Met het onderhoudsniveau basis wordt ervoor gezorgd dat een kunstwerk zijn functie niet verliest. Veiligheid, gebruik, duurzaamheid en toegankelijkheid worden gewaarborgd tegen redelijke kosten. Een verslechtering van de onderhoudstoestand wordt geaccepteerd, maar het technisch onderhoud blijft op orde.
Laag	Noodzakelijk	Technische basiskwaliteit (matig intensief beheer)	Onderhoud wordt slechts uitgevoerd wanneer de veiligheid in het geding is. Functieverlies van diverse onderdelen wordt getolereerd. De jaarlijkse kosten voor vervanging en groot onderhoud zullen echter toenemen. Verder is er sprake van duidelijk zichtbare schade.

Voorop staat dat de constructieve en de gebruiksveiligheid van de kunstwerken niet in het geding mogen zijn of komen. Periodiek beoordelen van de toestand is dus een noodzakelijke voorwaarde om op tijd te kunnen anticiperen. Zowel voor wat betreft de uitvoering als de daarvoor benodigde financiële middelen. Voor alle kunstwerken in de gemeente Maasgouw wordt aangehouden dat de kunstwerken moeten voldoen aan het kwaliteitsniveau 'Basis'.

Voorziening

Voorziening groot onderhoud civiele kunstwerken / nautische voorzieningen	1-1-2024	storting 2024	uitname 2024	31-12-2024
Stand beschikbare voorziening	€ 178.200	€ 92.100	€ 87.900	€ 182.400

Op basis van het beheerplan Onderhoud civiele kunstwerken zou er in 2024 aan groot onderhoud € 143.500 worden uitgegeven. In 2024 is € 87.900 ten laste van de voorziening groot onderhoud civiele kunstwerken verantwoord. Op 17 december 2024 zijn nieuwe beheerplannen 'Civiele kunstwerken 2025-2029' en 'Nautische voorzieningen 2025-2029' vastgesteld door de raad. Het overschot van € 182.400 ten behoeve van beheerplan 'Civiele kunstwerken 2021-2024' blijft in de voorziening groot onderhoud civiele kunstwerken/nautische voorzieningen beschikbaar. De jaarlijkse dotatie aan deze voorziening kan hierdoor met ca. € 36.500 (duur nieuw beheerplan 5 jaar) verlaagd worden, te formaliseren in de 1e Prorap 2025.

Beleidskaders Wegen en Groen

De beheerplannen Wegen en Groen 2023-2026 zijn in december 2022 vastgesteld en hebben een looptijd tot en met 2026. In 2022 is er een actualisatie uitgevoerd van het areaal wegen en groen naar aanleiding van projecten, omvorming, gebiedsontwikkeling en overname van andere beheerders. In deze actualisatie is er gekeken naar het beheer van de totale openbare ruimte. Naar aanleiding van deze actualisatie zijn de onderhoudsbudgetten conform nieuw beheerplan verhoogd in de begroting 2023.

Gerealiseerd resultaat: Het merendeel van de werkzaamheden is conform beheerplan uitgevoerd. Er zal nog een budgetoverheveling van € 106.000 naar 2025 plaatsvinden van werkzaamheden waar nog geen uitvoering aan is gegeven.

Kwaliteitsniveau onderhoud wegen

We hebben voor 2023-2026 gekozen voor het ambitieniveau B, conform de CROW-richtlijn. De kwaliteitscatalogus 2013 van de CROW is een standaard handboek waarmee de gewenste beeldkwaliteit per gebied wordt gekozen. Per onderdeel kunnen vijf kwaliteitsniveaus, variërend van zeer hoog (A+) tot zeer laag (D) worden gekozen.

Kwaliteitsniveau onderhoud groen

De dorpskern, begraafplaatsen, sportvelden, toeristische hotspots en rotondes worden beheerd op CROW beeldkwaliteitsniveau A. Woonwijken worden beheerd op CROW beeldkwaliteitsniveau B. Bedrijventerreinen en buitengebieden worden beheerd op CROW beeldkwaliteitsniveau B. Ongeacht bovenstaande gebiedsindeling vindt zwerfafvalbeheersing, het onderhoud van bomen en herstellen van beschadigde plaatsen plaats op CROW beeldkwaliteitsniveau A.

Gerealiseerd resultaat: Het merendeel van de werkzaamheden is conform beheerplan uitgevoerd. Er zal nog budgetoverheveling van € 79.000 (uitbreiding en omvormen bomenbestand) naar 2025 plaatsvinden van werkzaamheden waar nog geen uitvoering aan is gegeven.

GRP 2022-2026 en Waterketenplan 2022-2026

In het Waterketenplan zijn de gezamenlijke ambities voor de toekomst van de waterketen en de route om de ambities te bereiken beschreven. Het plan beschrijft een aantal concrete projecten en aandachtsgebieden voor de planperiode: het actieprogramma. Ten slotte legt het plan vast hoe de samenwerking vorm wordt gegeven. Het Waterketenplan is in 2020 vernieuwd en in het voorjaar 2021 vastgesteld door Waterpanel Noord.

In het waterketenplan is nadrukkelijk gekeken naar de effecten van klimaatverandering. Niet alleen het effect van heviger buien, maar ook hittestress, droogte en overstromingsgevaar komt aan bod. De lokale uitvoeringsagenda klimaatadaptatie is in de raad van oktober 2021 vastgesteld.

Parallel aan het opstellen van het Waterketenplan zijn voor alle gemeenten individuele gemeentelijke rioleringsplannen opgesteld.

Het GRP geeft inhoud aan de gemeentelijke watertaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater. De

investeringen uit het GRP zijn opgenomen in het JIP/MIP. Het GRP 2022-2026 is in de raad van oktober 2021 vastgesteld.

Kwaliteitsniveau Riolering

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor een goede invulling van onze gemeentelijke Watertaken, zoals in de Wet milieubeheer is aangegeven. Daarnaast volgt uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (artikel 3.17) dat de gemeente er zorg voor draagt dat een openbaar vuilwaterriool zo wordt ontworpen, gebouwd en onderhouden dat:

- a) het zoveel mogelijk berekend is op de eigenschappen, samenstelling en hoeveelheid van het afvalwater;
- b) lekkage zoveel mogelijk wordt voorkomen;
- c) het aantal overstortingen zo beperkt is als voor een doelmatig beheer van afvalwater mogelijk is.

We zorgen ervoor dat de riolering aan bovenstaande zaken voldoet.

Riolering (exploitatie)				
	Primitieve raming 2024	Raming 2024 ná wijziging	Realisatie 2024	Verschil raming / realisatie 2024
Totaal lasten excl. BTW	€ 3.988.400	€ 4.010.600	€ 3.758.800	€ 251.800
BTW	€ 516.400	€ 516.400	€ 523.900	€ -7.500
Opbrengsten rioolheffing	€ -3.406.500	€ -3.448.700	€ -3.435.900	€ -12.800
Mutatie voorziening	€ -1.098.300	€ -1.078.300	€ -846.800	€ -231.500
Totaal	0	0	0	0

Reconstructies wegen/ riolering (algemeen)

Gerealiseerd resultaat: In 2024 zijn de volgende reconstructieprojecten in uitvoering gegaan: Blauwe Ader fase 1 te Heel, Akkerwal te Thorn en Hofstraat te Wessem. Deze worden verderop nader toegelicht.

Blauwe ader Heel fase 1 (voorheen deel 1 en 2)

Gerealiseerd resultaat: Werkzaamheden zijn in volle gang. In de periode november/december 2024 hebben de werkzaamheden enkele weken stilgelegen i.v.m. een kabel die in de weg lag en onvoorzien was. Hier zijn meerkosten uit voortgekomen (stagnatiekosten). Indien dit bijstelling van het budget tot gevolg heeft dan zullen we hier in een Prorap op terugkomen.

Vorbereiding Blauwe ader Heel fase 2 (voorheen deel 3)

Gerealiseerd resultaat: Vorbereiding is in volle gang. De eerste informatie avond voor omwonenden heeft in 2024 plaatsgevonden. De start wordt voorzien voor Q3 2025.

Akkerwal Thorn (reconstructie)

Gerealiseerd resultaat: Werkzaamheden zijn nog niet afgerond. De verwachting is dat het project in maart 2025 gereed is.

Vorbereiding Hofstraat Wessem (riolering)

Gerealiseerd resultaat: Vorbereiding is in volle gang. De werkzaamheden zullen in 2025 starten.

Vorbereiding Bogenstraat Thorn

Gerealiseerd resultaat: Kabel – en leiding werkzaamheden (door Enexis en WML) zijn gereed.

Reconstructie oude kern Stevensweert (fase 1)

Gerealiseerd resultaat: De reconstructie van de Oude kern Stevensweert fase 1 is uitgevoerd in 2023 en de onderhoudsperiode is verstreken in 2024. In 2024 is de eindafrekening voor dit project opgesteld waarbij een positief resultaat is gerealiseerd. In totaal kan een bedrag van € 232.800 vrijvallen.

Reconstructie oude kern Stevensweert (fase 2)

Gerealiseerd resultaat: Werkzaamheden Fase2 zijn gereed, de onderhoudsperiode loopt nog door in 2025. Voor de onderhoudsperiode blijft een bedrag van € 50.000 in het budget beschikbaar. Een bedrag van € 257.300 kan nu al vrijvallen.

Vorbereiding reconstructie Heerbaan Heel

Gerealiseerd resultaat: Vorbereiding is in volle gang. De start wordt voorzien voor Q3 2025.

Beleidskader Openbare Verlichting

Vervanging armaturen door LED 2024

Gerealiseerd resultaat: werkzaamheden zijn gereed met uitzondering van de restpunten en meerwerken.

Kapitaallasten lichtmasten

Gerealiseerd resultaat: werkzaamheden zijn gereed met uitzondering van restpunten.

Exploitatielasten Openbare Verlichting

Gerealiseerd resultaat: De bestaande exploitatiebudgetten zijn in het beleidsplan Openbare verlichting 2024-2028 geactualiseerd.

Nieuwe verlichting op stuw Linne

Gerealiseerd resultaat: werkzaamheden zijn gereed.

Kwaliteitsniveau onderhoud Openbare Verlichting

Voor de Openbare Verlichting is aansluiting gezocht bij de systematiek 'Kwaliteitscatalogus 2013 CROW' die we algemeen toepassen in onze Openbare Ruimte. Algemeen geldt dat met betrekking tot de definitie van 'schoon, heel en veilig' voor beeldkwaliteit B is gekozen.

Vervangen tractie wijkteam

Gerealiseerd resultaat: Voor de voertuigen is opdracht gegeven. De verwachte levering staat gepland voor najaar 2025. Aanhangers en watertonnen zijn in 2024 geleverd.

Hondenspeelveldjes

Gerealiseerd resultaat: In Linne en Thorn zijn de locaties voor een hondenspeelplek na een participatietraject bekend en wachten we op de vergunning. Wanneer deze is afgegeven zullen we tot realisatie overgaan. In Ohé en Laak lopen er nog gesprekken met de dorpsraad voor een locatie.

Bluswatervoorzieningen

Gerealiseerd resultaat: De bluswatervoorziening op de Markt in Wessem is gereed.

Vervangen kunstgras voetbal Linne

Gerealiseerd resultaat: In 2024 is opdracht verstrekt en gestart met de voorbereiding, waarna in 2025 de aanbesteding en uitvoering kunnen plaatsvinden.

5.3 Financiering

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de wijze waarop de gemeente is omgegaan met het beheer van de dagelijkse liquiditeiten, maar ook met financiële risico's. De kaders die hieraan ten grondslag liggen zijn vastgelegd in wettelijke richtlijnen, zoals de Wet financiering decentrale overheden (Fido), Wet Houdbare OverheidsFinanciën (HOF) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO). Deze kaders zijn verder uitgewerkt in het gemeentelijke Treasurystatuut.

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften (BBV) geeft de financieringsparagraaf inzicht in:

- realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille
- de rentelasten
- de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden is toegerekend
- de financieringsbehoefte

In het kader van de Wet Fido wordt in de financieringsparagraaf ook de kasgeldlimiet en de renterisiconorm toegelicht.

Realisatie beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille

Op 2 juni 2020 heeft de raad het Treasurystatuut 2020 vastgesteld. Dit statuut bevat de "beleidsmatige infrastructuur" van de Treasuryfunctie, vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten.

Voor wat betreft het risicobeheer van de financieringsportefeuille wordt onderscheid gemaakt in:

- renterisico (beheersing o.b.v. toetsing aan renterisiconorm en kasgeldlimiet)
- valutarisico
- kredietrisico
- liquiditeitsrisico
- koersrisico

Onderstaand wordt toegelicht op welke wijze de gemeente Maasgouw deze risico's beheerst.

Renterisicobeheer

Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van (externe) rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente. Zoals vermeld in het Treasurystatuut wordt het renterisico onder meer beheerst door het tussentijds monitoren van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet Fido is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (schuld met een rentetypische looptijd van minimaal één jaar). Het renterisico met betrekking tot de renterisiconorm gaat over de contractuele renteherzieningen en de aflossingen op de vaste schuld. Het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico wordt in een jaar getoetst aan de renterisiconorm. Deze wordt berekend door een vastgesteld percentage (20% voor gemeenten) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal. Het renterisico wordt gestuurd door bij het aantrekken van nieuwe langlopende financieringen rekening te houden met de vervaldata en renteherzieningen van de bestaande schuld.

Uit de volgende tabel blijkt dat de renterisiconorm ca. € 16,6 miljoen bedraagt en het renterisico +/- € 1,3 miljoen. Afgerond blijft Maasgouw ca. € 17,9 miljoen onder de norm. De renterisiconorm is dus in 2024 niet overschreden.

Renterisiconorm		
1	Renteherziening leningen o/g	€ 666.700
	Renteherziening leningen u/g	€ -
	Saldo	€ 666.700
2	Aflossing leningen o/g	€ 1.372.200
	Aflossing leningen u/g	€ 3.377.700
	Saldo	€ -2.005.500
3	Renterisico (saldo 1+2)	€ -1.338.800
4	Renterisiconorm	€ 16.573.800
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	€ 17.912.600
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm	€ -
	<i>Berekening renterisiconorm:</i>	
(4a)	Begrotingstotaal	€ 82.869.000
(4b)	Percentage regeling	20%
(4) = (4a x 4b)	Renterisiconorm	€ 16.573.800

Kasgeldlimiet

Het 'rood' staan is voor gemeenten aan regels en richtlijnen gebonden. Hiermee beoogt de wetgever te voorkomen dat lagere overheden uitsluitend kortlopende leningen afsluiten. Het aantrekken van leningen met een kortlopende rentevaste periode is aantrekkelijk, wanneer de rente hierop erg laag is. Maar het renterisico (van een stijgende rente in het geval van herfinanciering) is daarmee in verhouding hoog.

Om dit risico te beperken, mogen gemeenten maximaal 8,5 % van het jaarlijkse begrotingstotaal gebruiken voor kortlopende leningen.

Onderstaand is het verloop van de kasgeldlimiet over 2024 toegelicht.

Kasgeldlimiet		1e kw 2024	2e kw 2024	3e kw 2024	4e kw 2024
1	Vlottende schuld	€ 7.591.600	€ 4.166.700	€ -	€ -
2	Vlottende middelen	€ 249.600	€ 334.400	€ 401.500	€ 434.100
3	Netto vlottende schuld (1-2)	€ 7.342.000	€ 3.832.300	€ -401.500	€ -434.100
4	Kasgeldlimiet	€ 7.043.900	€ 7.043.900	€ 7.043.900	€ 7.043.900
(5a) = (4>3)	Ruimte onder kasgeldlimiet		€ 3.211.600	€ 7.445.400	€ 7.478.000
(5b) = (3>4)	Overschrijding kasgeldlimiet	€ -298.100			
	<i>Berekening kasgeldlimiet:</i>				
(4a)	Begrotingstotaal	€ 82.869.000	€ 82.869.000	€ 82.869.000	€ 82.869.000
(4b)	Percentage regeling	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(4) = (4a x 4b)	Kasgeldlimiet	€ 7.043.900	€ 7.043.900	€ 7.043.900	€ 7.043.900

De kwartaalrapportages zijn van belang voor het signaleren van mogelijke overschrijdingen. Uit de tabel blijkt dat de kasgeldlimiet in 2024 in het 1^e kwartaal is overschreden.

Valutarisicobeheer

Valutarisico is het risico dat de waarde van een positie wordt beïnvloed door veranderingen in valutakoersen. De gemeente Maasgouw verricht geen transacties met 'niet-Eurolanden'. Daarom is het valutarisico niet aan de orde.

Kredietrisicobeheer

Kredietrisico is het risico dat de tegenpartij van een positie niet aan haar verplichtingen kan voldoen waardoor de gemeente verlies lijdt. In het Treasurystatuut is opgenomen onder welke voorwaarden de gemeente middelen mag uitzetten en garanties mag verstrekken.

De uitzettingen uit hoofde van de publieke taak van de gemeente Maasgouw zijn vastgelegd in de staat van gewaarborgde geldleningen. Het debiteurenrisico valt ook onder het kredietrisicobeheer. Ten behoeve van de jaarrekening 2024 zijn de openstaande vorderingen geanalyseerd. Dubieuze en oninbare vorderingen zijn voorzien of afgeboekt in de jaarrekening en daarmee verwerkt in het resultaat.

Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van liquiditeitenbeheer zijn de risico's in sterke mate beperkt door de verankering van het schatkistbankieren in de Wet Fido. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden verplicht worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Uitgezonderd hierop zijn de middelen onder het drempelbedrag (voor 2024 € 1.657.000).

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
Drempelbedrag	(1)	1.657	1.657	1.657	1.657
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	(2)	220	315	296	354
Ruimte onder het drempelbedrag	(3a) = (1) > (2)	1.438	1.343	1.361	1.303
Overschrijding van het drempelbedrag	(3b) = (2) > (1)	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
Begrotingstotaal verslagjaar	(4a)	82.869			
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	(4b)	82.869			
Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	(4c)	-			
Drempelbedrag	(1) *	1.657	1.657	1.657	1.657
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Q1	Q2	Q3	Q4
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	(5a)	19.993	28.628	27.234	32.591
Dagen in het kwartaal	(5b)	91	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	(2) - (5a) / (5b)	220	315	296	354

(1*) De drempel is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 mln. De drempel is nooit lager dan € 1 mln.

Gedurende 2024 is het drempelbedrag niet overschreden. Voor de middelen die zijn uitgezonderd van het schatkistbankieren geldt dat uitzettingen uitsluitend plaatsvinden bij instellingen die voldoen aan de zeer strenge ratingeisen zoals gesteld in de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO).

Liquiditeitsrisicobeheer

Het liquiditeitsrisico is het risico van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjarig investeringsprogramma (MIP) waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen.

Op dit moment is de gemeente voldoende liquide. Rente- en aflossingsverplichtingen van lopende geldleningen kunnen worden betaald zonder herfinanciering. Verder is van belang om binnen de exploitatie te zorgen voor een zo goed mogelijke afstemming van de inkomstenstromen met de uitgaven.

Koersrisicobeheer

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. Onze vermogensbeheerder (ASR) monitort de samenstelling van de obligatieportefeuille en de daarbij behorende risico's. ASR rapporteert maandelijks en per kwartaal wordt een uitgebreide rapportage opgesteld over de status en voortgang. Als het nodig is, kan de vermogensbeheerder een transactievoorstel doen. In het verleden heeft dit enkele malen geleid tot vroegtijdige aflossingen door aanbiedingen te gebruiken om het risico in onze obligatieportefeuille te verlagen.

De aankoopwaarde van de obligatieportefeuille in 2009 bedroeg € 37,6 miljoen. Sindsdien zijn een aantal obligaties terugbetaald (in totaal 80%). Van de nu nog lopende obligaties bedroeg de initiële aankoopprijs per 31 december 2024 € 7,6 miljoen. Door afschrijvingen en aflossing is de boekwaarde per 31 december 2024 € 4,4 miljoen.

De ontwikkeling van de obligatieportefeuille is in de tabel weergegeven.

Obligatieportefeuille, waardering per	2021	2022	2023	2024	
Nominale waarde per 1 januari	€ 11.040.000	€ 9.240.000	€ 8.840.000	€ 7.620.000	1
Aflossingen in boekjaar	€ 1.800.000	€ 400.000	€ 1.220.000	€ 3.300.000	2
Nominale waarde per 31 december	€ 9.240.000	€ 8.840.000	€ 7.620.000	€ 4.320.000	3 = 1 - 2
Aankoopwaarde per 1 januari	€ 12.478.400	€ 10.653.600	€ 10.247.700	€ 8.448.400	4
Aankoopwaarde per 31 december	€ 10.653.600	€ 10.247.700	€ 8.448.400	€ 4.779.600	5
Afschrijvingen m.b.t. lopende obligaties					
Cumulatief afschrijving tot boekjaar	€ 1.037.000	€ 1.125.500	€ 681.400	€ 389.600	6
Afschrijving in boekjaar (op nog lopende obligaties)	€ 94.300	€ 93.800	€ 52.400	€ 27.800	7
Cumulatieve afschrijving tot en met boekjaar	€ 1.131.300	€ 1.219.300	€ 733.800	€ 417.400	8 = 6 + 7
Boekwaarde 31 december	€ 9.522.300	€ 9.028.400	€ 7.714.600	€ 4.362.200	= 5 - 8
Obligatieportefeuille, rente over	2021	2022	2023	2024	
Aan het jaar toegerekende rente	€ 575.900	€ 523.100	€ 500.200	€ 323.200	10
Gerealiseerd koersresultaat	€ -	€ 400	€ -1.100	€ -	11
Afschrijving in boekjaar	€ -98.500	€ -94.300	€ -93.800	€ -52.400	12
Beheersprovisie	€ -27.800	€ -24.100	€ -25.300	€ -17.700	13
Netto rendement over boekjaar	€ 449.600	€ 405.100	€ 380.000	€ 253.100	14 = 10 + 11 + 12 + 13
Jaarrendement op de obligatieportefeuille	4,09%	4,12%	4,23%	3,95%	
Het bovenstaande percentuele rendement van de obligatieportefeuille is uitgedrukt als het "Netto rendement over boekjaar" gedeeld door de "gemiddelde aankoopwaardewaarde" van de portefeuille van het betreffende boekjaar (na afschrijving)					

Het rendement in 2024 bedroeg 3,95% (na aftrek van de beheerprovisie).

De obligatieportefeuille is in het verleden samengesteld aan de hand van strenge randvoorwaarden ten aanzien van rating, spreiding qua looptijd, land en sector van belegging. Een resultante van de aflossingen van bestaande obligatieleningen is dat deze obligatieportefeuille als geheel niet meer volledig aan alle voorwaarden voldoet. Zo is als voorwaarde gesteld dat minimaal 50% van de obligaties een AAA-rating heeft en dat maximaal 50% van de portefeuille bestaat uit obligaties met een rating van AA. Lagere ratings zijn in beginsel niet toegestaan. Uit het onderstaande overzicht van de vermogensbeheerder blijkt dat de huidige ratings niet in overeenstemming zijn met de eerder gestelde randvoorwaarden.

Vastrentende waarden		31-12-24
Rating * € 1.000	portefeuille waarde	% van de portefeuille
AA	2.041	41,6%
A	2.862	58,4%
Eindtotaal	4.903	100,0%

De portefeuille valt echter onder het overgangsrecht in het kader van de Ruddo. Maasgouw is niet verplicht om de obligatieportefeuille aan te passen. We zien daartoe ook geen aanleiding omdat:

- niet actief geswitcht mag worden
- het risico beperkt is
- de obligatieportefeuille steeds kleiner wordt, waardoor optimale spreiding niet meer te realiseren is
- er weinig keuze is in vergelijking met de huidige rendementsverwachting

Rentelasten en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden is toegerekend

Verslaggevingsvoorschriften rente

Vanwege de behoefte aan inzicht in de kosten op de taakvelden en de behoefte om de wijze van verantwoorden van rente in de begroting en jaarstukken te harmoniseren, is het verplicht om de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden toe te rekenen met behulp van een (rente-)omslag. Door het eenduidig toerekenen van rente aan taakvelden kunnen gemeenten ook beter onderling worden vergeleken.

Om te voldoen aan het voorschrift om inzicht te geven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten volgt het renteschema. Hierbij is uitgegaan van een rente omslagpercentage van 0%.

Renteschema		2024	
1	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 1.033.400	
2	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	€ 694.700	
3	Saldo rentelasten en rentebaten (saldo 1-2)		€ 338.700
4	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€ 5.700	
5	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ 15.800	
6	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ 15.900	
7	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente (saldo 6-5-4)		€ -5.600
8	Rente over eigen vermogen	€ -	
9	Rente over voorzieningen	€ -	
10	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (saldo 3+7+8+9)		€ 333.100
11	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		€ -
12	Renteresultaat op het taakveld Treasury (saldo 10-11)		€ 333.100
Omslagpercentage			0,27%

Indien het rente omslagpercentage kleiner is dan 0,5% dan is rentetoerekening niet verplicht.

Financieringsbehoefte

In het kader van een prudent financieel beleid is het wenselijk om langlopende investeringen zoveel als mogelijk te financieren uit langlopende financieringsmiddelen. Voor het bekostigen van geactiveerde uitgaven staan interne en externe financieringsmiddelen ter beschikking. De interne financieringsmiddelen bestaan uit de reserves en de voorzieningen. De opgenomen geldleningen kwalificeren als externe financieringsmiddelen.

De financieringspositie van de gemeente Maasgouw wordt bepaald door:

- het saldo van het totaalbedrag van de nog niet afgeschreven investeringen enerzijds, en
- het totaalbedrag van de vaste financieringsmiddelen anderzijds.

Is het bedrag van de financieringsmiddelen (reserves, voorzieningen en vaste geldleningen) lager dan het totaalbedrag van de geactiveerde uitgaven, dan is er sprake van een financieringstekort. Is het bedrag van de financieringsmiddelen hoger dan het totaalbedrag van de geactiveerde uitgaven, dan is er sprake van een financieringsoverschot.

Uit het onderstaande blijkt dat er in 2024 sprake was van een financieringsoverschot van bijna € 3,5 miljoen.

Financieringspositie			
Totaal vaste activa	€ 121.045.200	Eigen vermogen	€ 62.405.100
Voorraden	€ 532.400	Voorzieningen	€ 8.099.200
Financieringsoverschot	€ 3.494.500	Vaste schulden	€ 54.567.800
	€ 125.072.100		€ 125.072.100

Voor een nadere toelichting bij het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden wordt verwezen naar de toelichting bij de jaarrekening 2024.

EMU-saldo (Wet HOF)

Het begrotingssaldo van een land geeft weer of dat land een overschot of een tekort heeft bij zijn overheidsuitgaven. Als de uitgaven in een bepaald jaar groter zijn dan de inkomsten, is er in dat jaar sprake van een tekort en groeit de staatsschuld. Het begrotingssaldo geeft dus een indicatie van de staat waarin het 'huishoudboekje' van de overheid in een bepaald jaar verkeert.

Om precies te zijn is het EMU-saldo het vorderingssaldo van de totale overheid. Dit betekent dat niet alleen de financiën van de Rijksoverheid meetellen voor het EMU-saldo, maar ook die van de decentrale overheden om te voorkomen dat de overheidsfinanciën van EMU-landen ontsporen, is in het Stabiliteits- en Groeipact afgesproken dat het EMU-tekort maximaal 3% van het BBP mag bedragen.

Tabel EMU-saldo jaarrekening 2024

Omschrijving		Volgens jaarrekening 2023	Volgens jaarrekening 2024
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.852.900	2.950.600
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	6.909.600	9.185.900
3.	Mutatie voorzieningen	-462.800	-274.100
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	418.600	140.500
5.	Boekwinst/verlies bij verkoop effecten en boekwinst/verlies bij verkoop (im)materiële vaste activa	-1.100	-
Berekend EMU-saldo		-5.937.000	-6.649.900

Referentiewaarden

De individuele referentiewaarde voor het EMU saldo voor Maasgouw is € 4.262.000. (uitgaande van een begroting van € 82,9 miljoen zoals dit is opgenomen in de Septembercirculaire 2024. Maasgouw blijft niet binnen de gestelde EMU-referentiewaarde.

Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. De Wet HOF bepaalt dat de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo van de individuele overheden naast het eigen aandeel ook het aandeel in openbare lichamen betreft.

Met het aandeel in openbare lichamen wordt bedoeld het deel van het EMU-saldo van de gemeenschappelijke regelingen waar een individuele decentrale overheid aan deelneemt dat aan de betreffende individuele overheid wordt toegerekend. Een deel van het EMU-saldo van de gemeenschappelijke regelingen maakt dus onderdeel uit van het EMU-saldo van de deelnemende decentrale overheden. Voor zover dit aandeel aan de deelnemende decentrale overheid moet worden toegerekend.

Bij bovenstaande berekening zijn de gemeenschappelijke regelingen buiten beschouwing gelaten.

Niet alle jaarrekeningen waren ontvangen of werd hierin het EMU-saldo opgenomen.

Een juiste toerekening voor Maasgouw voor het aandeel van het EMU-saldo is niet eenduidig te maken.

5.4 Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

Het jaar 2024 is het jaar geweest van voorbereiding op en aanloop naar een aantal grote ontwikkelingen die de komende jaren hun impact gaan hebben op de organisatie. Het bestuur dient, nog meer dan voorheen een duidelijke koers uit te zetten. Deze koers heeft focus nodig, een duidelijk DNA voor de gemeente Maasgouw. Dat gaat ons helpen in de duidelijkheid naar en verbinding met onze inwoners, in de prioritering van de vele werkzaamheden binnen de organisatie en bij het maken van keuzes waar nodig, zeker met het oog op de afnemende financiële ruimte de komende jaren. De belangrijkste drager, met uitwerking op vele gebieden, is de opgave een nieuwe strategische visie op te stellen. Dit in combinatie met de aanscherping van het bestuurlijk ambtelijk samenspel (BAS). Zowel gemeenteraad als college en ambtelijke organisatie kunnen krachtiger in hun eigen rol gaan staan. In 2024 is hier een begin mee gemaakt door meerdere sessies in verschillende samenstellingen van gremia. BAS gaat over hoe we het samenspel vorm moeten geven om te komen tot onze doelstellingen. De strategische visie dient op hoofdlijnen de koers neer te zetten waar die doelstellingen op gebaseerd zouden moeten worden. Eind 2024 heeft een bureau, Futureconsult, de opdracht gekregen om Maasgouw te begeleiden bij de totstandkoming van de strategische visie 2025-2035. De opdracht die het bureau heeft meegekregen is om te zorgen dat er daadwerkelijk focus wordt aangebracht in de strategische visie, met de input van onze inwoners, ondernemers en verenigingen.

Vanuit HR is ingezet op de MER-brede ontwikkeling van toekomstgericht werkgeverschap. In het kader van offboarding worden door de HR-adviseurs exit-gesprekken gevoerd met medewerkers die de organisatie verlaten. Dit kan informatie opleveren waar we als organisatie van kunnen leren, indien er verbeterpunten uit komen. Hier is nog geen analyse op gemaakt. Ook het onboarding proces heeft extra aandacht gekregen. Zo is er iedere eerste werkdag van de maand, wanneer nieuwe collega's starten, een gezamenlijk startmoment waarbij ICT-ondersteuning aanwezig is om te helpen met installatie van telefoon en in gebruik nemen van de laptop. Een ander onderdeel van het toekomstgericht werkgeverschap is de vorming van een learning management system (LMS). Dit wordt een online tool waarop opleidingsmogelijkheden vermeld staan en waar ook linken wordt gemaakt naar bestaande sites zoals IGOM, waar mensen gratis trainingen kunnen volgen. Ook e-learnings op diverse gebieden komen in dit systeem te staan. De voorbereidingen voor dit systeem zijn in 2024 gedaan. In de loop van 2025 zal het in gebruik genomen kunnen gaan worden. Tot slot is er voorbereid om tot een duidelijk werkgeversmerk te komen voor de vier MER-organisaties ten behoeve van de positionering in de steeds krappere wordende arbeidsmarkt. Vooralsnog lukt het Maasgouw wel nog om de meeste vacatures goed ingevuld te krijgen.

Programma verbeteren dienstverlening door gemeente

In 2024 is intensief ingezet op het behalen van de doelen die geformuleerd zijn in het programma verbeteren Dienstverlening door de gemeente. Een belangrijk doel, was de start van klanttevredenheidsmetingen. Deze zijn voor de telefonie sinds 1 november 2024 gestart en voor de balies burgerzaken zijn deze gestart op 21 februari 2025. Dit onderzoek heeft de laatste twee maanden van 2024 voor de tevredenheid van het telefonisch contact een gemiddelde score van 8.7 opgeleverd.

In 2024 is aandacht besteed aan de volgende projecten:

1. Doorontwikkeling zaakgericht werken- en registreren.
2. Projectoptimalisatie -en beheer. Waarbij procesbeschrijvingen zijn opgesteld en de LEAN-methodiek is toegepast. Op het gebied van rechtmatigheid heeft er een herijking de inkoop -en contractprocessen plaatsgevonden en is er een nieuw contractenboek geïntroduceerd. Vanaf 2025 zullen hier kwaliteitscontroles op plaatsvinden.
3. Verandermanagement en gedrag. Per organisatie onderdeel is een plan van aanpak, om de aansluiting met de digitalisering, wet- en regelgeving, procesoptimalisatie en de doorontwikkeling van het zaakgericht werken -en registreren te waarborgen.

4. Wet- en regelgeving. Binnen dit project zijn de opdrachten voor de Wet Digitale Overheid en de Wet modernisering Elektronisch Bestuurlijk verkeer afgerond. De deelprojecten binnen het project Wet openoverheid en Wet Elektronische Publicaties verlopen volgens planning.

In 2024 is tevens een gezamenlijk Programma Dienstverlening – Bedrijfsvoering opgesteld voor de vier MER-organisaties. Met de geformuleerde doelen en projecten binnen dit programma, streven we erna om inwoners, ondernemers en ketenpartners passende dienstverlening te kunnen bieden, waarbij we voldoen aan de complexe wet- en regelgeving en snel kunnen inspelen op de veranderende samenleving.

Verbeterplan informatiebeheer MER-organisaties

In 2024 is het 'Verbeterplan informatiebeheer' afgerond en heeft er een archiefinspectie plaatsgevonden. De uitkomst van deze inspectie is dat wij van een onvoldoende naar een voldoende zijn gegaan, met een aantal aandachtspunt voor de toekomst. Er dient namelijk meer aandacht besteed te worden aan het inrichten en borgen van de kwaliteitszorg. Vanaf april 2024, wordt de post van de vier organisaties centraal verstuurd door informatiebeheer, deze overgang is prima verlopen.

Overheids Ontwikkel Model (OOM)

In 2023 hebben de vier directeurs twaalf opdrachten geformuleerd voortkomend uit het OOM-traject. In de basis gingen deze allen om het versterken van de samenwerking tussen de vier organisaties en het verhelderen en verstevigen van het partnerschap. Een aantal ontwikkelingen hebben deze twaalf opdrachten meer samengebundeld, waardoor ze niet meer alle twaalf afzonderlijk opgepakt worden. De bundeling vindt enerzijds plaats in het MER-brede programma dienstverlening, waar 'van onderop' samen handen en voeten wordt gegeven aan de doorontwikkeling van de (digitale) dienstverlening binnen de vier organisaties. Daarbij komen de vraagstukken die voor de samenwerking van belang zijn aan de orde en leiden tot verduidelijking. Van het uitdragen van eenzelfde visie tot de eenduidig inrichting van processen, rekening houdend met rollen en bevoegdheden en duidelijke communicatie. Het proces is een leertraject voor de brede samenwerking. Anderzijds is de aanpassing van het P&C proces van het Servicecentrum een belangrijke ontwikkeling die in 2024 is ingezet. De vier organisaties participeren in de totstandkoming van zowel kadernota als begroting van het Servicecentrum, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Dat moet leiden tot meer voorspelbaarheid en meer gedragenheid van de ontwikkelingen binnen het Servicecentrum en minder financiële 'verrassingen' gedurende het jaar. Eerder was dat wel het geval omdat de uitvoeringsplannen (Up's) pas werden opgeleverd na vaststelling van de begroting, waardoor er vaak daardoor nog grote bijstellingen ontstonden.

Personeel & Organisatie

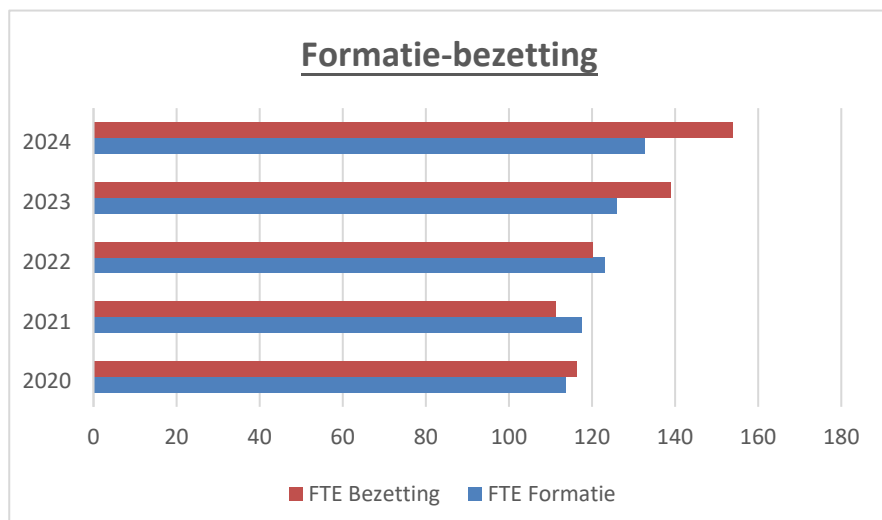
In deze paragraaf volgt een weergave van het ambtelijk apparaat op de volgende onderwerpen:

- Formatie - bezetting
- Gemiddelde leeftijd
- Verzuimcijfers

Van deze onderwerpen zijn de cijfers van de afgelopen 5 jaar weergegeven. Waar mogelijk zijn de cijfers vergeleken met de landelijke gemiddelden van gemeentes van de klasse 20.000 – 50.000 inwoners. De landelijke cijfers over 2024 zijn daarbij nog niet bekend, die ontbreken daarom in de tabellen.

Formatie- bezetting

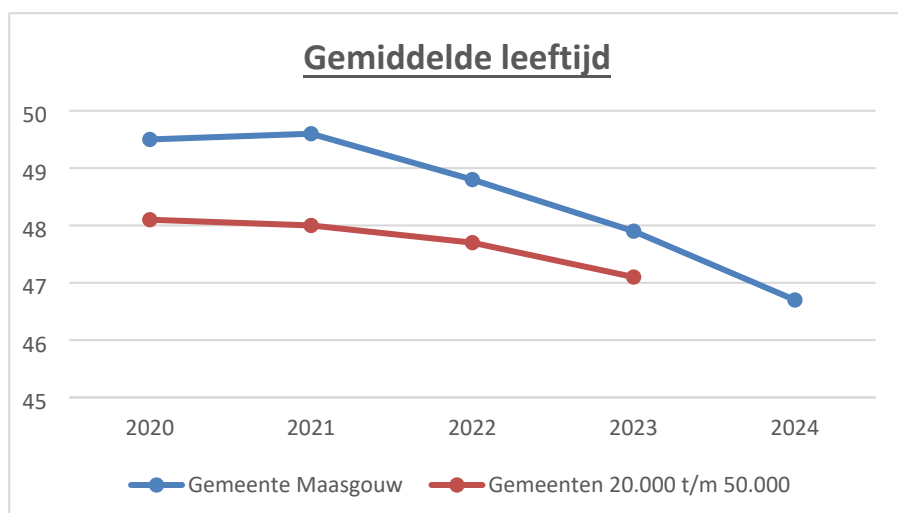
Als het gaat om personele capaciteit is er de afgelopen jaren extra in de ambtelijke organisatie geïnvesteerd. Dit blijkt uit de volgende tabel 'formatie-bezetting':

Wat valt op:

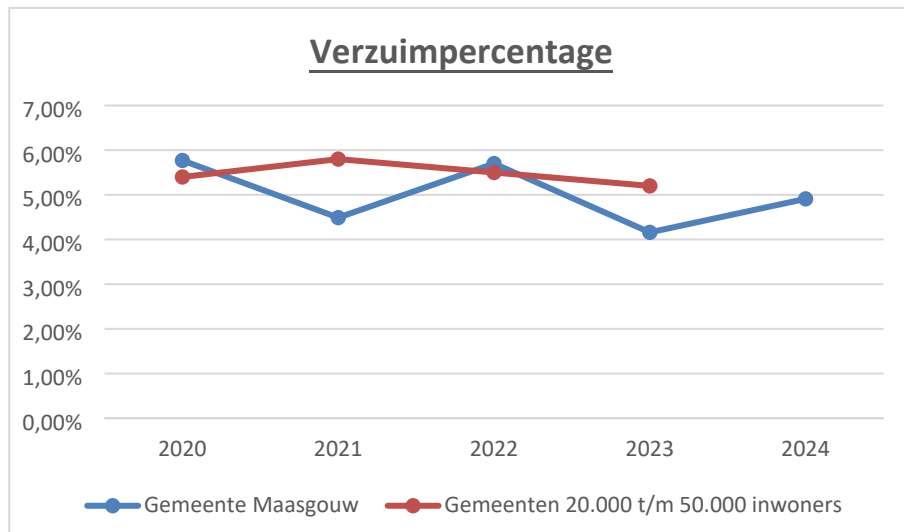
- De structurele formatie is in de afgelopen 5 jaar gestegen met 19,07 fte. Dit is het gevolg van uitbreiding van gemeentelijke taken en projecten. Deze uitbreidingen zijn in de begrotingen van de afgelopen jaren steeds inhoudelijk onderbouwd.
- In de jaren dat de bezetting hoger is dan de formatie, is met name sprake van extra bezetting op tijdelijke formatie. Ook wordt dit deels verklaard door het aangaan van arbeidsovereenkomst met medewerkers waar -nog- geen structurele formatie voor beschikbaar is. Deze keuzes worden soms gemaakt omdat dit anticipeert op toekomstige ontwikkelingen, maar ook omdat het aangaan van een arbeidsovereenkomst altijd goedkoper is dan het inhuren van tijdelijke capaciteit.

Gemiddelde leeftijd

Deze tabel geeft de gemiddelde leeftijd weer over de afgelopen jaren zowel voor Maasgouw als voor vergelijkbare gemeenten. De gemiddelde leeftijd is in Maasgouw in de afgelopen jaren behoorlijk gedaald (van 49,5 in 2020 naar 46,7 in 2024). Inmiddels zijn we zelfs onder het landelijke gemiddelde gezakt. De daling wordt onder andere verklaard door uitstroom van medewerkers die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt én door het aannemen van jongere medewerkers.

Verzuimcijfers

Deze tabel geeft het verzuimpercentage weer van Maasgouw en van gemeenten uit dezelfde inwonersklasse in de afgelopen jaren.

Wat valt op:

- het verzuimpercentage is in de gemeente Maasgouw in de afgelopen vijf jaar gemiddeld genomen gedaald. Wel is het verzuimpercentage in 2024 weer iets toegenomen.

Meldingsfrequentie en gemiddelde verzuimduur

De meldingsfrequentie bedroeg in 2024 0,88. Dit betekent dat een medewerker zich gemiddeld genomen 0,88 keer ziek heeft gemeld. In 2023 bedroeg de meldingsfrequentie 0,94, dit is dus in 2024 weer iets gedaald.

In 2024 bedroeg een verzuimgeval gemiddeld genomen 17 dagen. In 2023 was dat nog 18 dagen.

Personeelsbudget

Realisatie

Dit is uitgesplitst in de bestuurlijke organisatie en de ambtelijke organisatie.

Bestuurlijk

Personeelsbudget <i>Bestuur & Griffie</i> (x € 1.000)	Begroting 2024 Na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
Raad	345	348	-3
Griffie	210	210	-
College	554	561	-7
Totaal p-budget bestuur & griffie	1.109	1.119	-10

Ambtelijk

Personeelsbudget Ambtelijke organisatie (x € 1.000)	Begroting 2024 Na wijziging	Realisatie 2024	Vershil
1. Personeel Ambtelijke organisatie	11.748	11.675	73
2. Opleidingen, coaching	176	231	-55
3. Overige personeelskosten (dienstkleding, werving, advies, reis/verblijf, salarisadministratie, organisatie- en teamactiviteiten, verzekering, eindheffing WKR, Arbo, WW e.d.)	116	339	-223
4. Tijdelijk personeel	1.378	1.315	63
Totale uitgaven	13.418	13.560	-142
5. Inkomsten uit detacheringen, UWV-vergoedingen, bijdrages derden	117	143	26
Totale inkomsten	117	143	26
Totaal personeelsbudget ambtelijke organisatie	13.301	13.417	-116

Toelichting verschillen:

Onderstaand worden de belangrijkste afwijkingen per onderdeel toegelicht:

- 1) Voor de personeelskosten is er sprake van een voordeel van afgerond € 73.000. Bij de reguliere salariskosten is sprake van een voordeel van € 145.000 door het niet invullen van vacatures. Hiertegen staan aanvullende kosten als gevolg van de Regeling voor Vervroegde Uittreding voor een bedrag van € 87.300. Daarnaast zijn in 2024 gratificaties, jubileumuitkeringen, functionerings- en garantietoelages uitgekeerd voor een bedrag van € 81.000. Op het budget individuele arbeidsvoorwaarden is sprake van een voordeel van afgerond € 98.000 als gevolg van aankoop verlofdagen en het fietsplan.
- 2) De overschrijding wordt veroorzaakt door een overschrijding op het opleidingsbudget.
- 3) Overschrijding wordt veroorzaakt door de aanvullende stortingen in de voorziening spaarverlof en overmatig verlof. Zie onderstaande toelichting.
- 4) Er is een sprake van een voordeel van € 63.000 op de inhuur van personeel.

Verdere bijzonderheden:

- In 2024 is een bedrag van € 243.800 aan de reserve onttrokken voor de dekking van de kosten Regeling voor Vervroegde Uittreding (RVU). Hiervan is een bedrag van € 156.400 gestort in de voorziening RVU die in 2024 is gevormd. Het overige bedrag is uitgekeerd aan de voormalige medewerkers in 2024.

Reserve voormalig personeel (* € 1.000)	
Stand per 01-01-2024	399
Storting in de reserve conform begroting 2024	-
Onttrekking uit de reserve	- 244
Beschikbaar nog per 31-12-2024	155

- In de cao gemeenten is per 1 januari 2022 een nieuwe verlofspaarregeling opgenomen. Deze regeling biedt werknemers de gelegenheid om bijvoorbeeld bovenwettelijk verlof, overuren en ingekochte uren te sparen zonder dat sprake is van verjaring. De keuze om verlof te sparen ligt bij de werknemers. Gelet op de daaruit voortvloeiende, toekomstige kosten/verplichtingen is op grond van de verslaggevingsvoorschriften vanaf de jaarrekening 2022 een voorziening spaarverlof gevormd. In 2024 is per saldo voor een bedrag van € 99.000 gestort in de voorziening. Per 31 december 2024 is voor een totaalbedrag van € 242.000 aan spaarverlofrechten aanwezig.

Voorziening verlofsparen (* € 1.000)	
Stand per 01-01-2024	143
Mutatie	99
Stand per 31-12-2024	242

- Naast een voorziening voor spaarverlof is ook een voorziening voor overmatig verlof gevormd. Dit betreffen de verlofuren van medewerkers waarbij het resterende verlof niet is opgenomen in de spaarverlofregeling en de omvang van de resterende verlofuren groter zijn dan 100 uren. In 2024 is ervoor gekozen om voor de medewerkers waarbij het verlofsaldo groter is dan 100 uren, voor de volledige uren een voorziening (toekomstige verplichting) te vormen. Voor 2024 leidt dit tot een aanvullende storting in de voorziening voor een bedrag van € 124.600.

Voorziening overmatig verlof (* € 1.000)	
Stand per 01-01-2024	167
Mutatie	125
Stand per 31-12-2024	291

- Voorziening pensioen wethouders**
De voorziening pensioen wethouders wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van een actuariële berekening. Belangrijke uitgangspunten hierin betreffen onder andere hierin de toegepaste indexatie van de pensioenen, de gehanteerde sterftetabel en de toegepaste rekenrente. Voor 2024 is sprake van een indexering van de pensioenen met 11,96% (2023: 3,03%). Daarnaast is de rekenrente in 2024 gedaald naar 2,325% (2023: 3,16%). Dit heeft een negatief effect op de toekomstige verplichtingen, waardoor een aanvullende storting aan de voorziening van € 507.400 heeft plaatsgevonden.

Voorziening pensioen wethouders (* € 1.000)	
Stand per 01-01-2024	2.689
Storting in de voorziening	507
Aanwending van de voorziening	-185
Stand per 31-12-2024	3.012

- Voorziening wachtgelden wethouders**
In 2024 is een bedrag van € 50.900 onttrokken aan de voorziening wachtgelden wethouders ter dekking van de uitgekeerde wachtgelduitkeringen. Door aanvaarding van werk is de wachtgeldverplichting van één voormalig bestuurder voor de gemeente komen te vervallen voor een bedrag van € 161.300. Per 31 december 2024 resteert een bedrag van € 25.00 voor de resterende wachtgeldverplichtingen.

Voorziening wachtgelden wethouders (* € 1.000)	
Stand per 01-01-2024	237
Vrijval in de voorziening	-161
Aanwending van de voorziening	- 51
Stand per 31-12-2024	25

Salarisontwikkeling 2024

In december 2023 is een nieuwe cao-Gemeenten overeengekomen voor het jaar 2024 (looptijd 1 jaar). De salarisontwikkeling in 2024 heeft er conform CAO als volgt uitgezien:

Datum	Salarisontwikkeling
1 januari 2024	4,75%
1 oktober 2024	1,25%

ARBO/Veilige publieke taak

In 2023 – 2024 heeft de Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) plaats gevonden. Het daaruit voortvloeiende plan van aanpak bevatte 17 actiepunten met aanbevelingen. Aanbevelingen waren o.a. het publiceren van het nieuwe arbobeleidsplan op ons intranet, laten controleren van elektrische apparaten, trappen en ladders. In 2024 zijn de meeste punten opgepakt en afgehandeld. Eind 2024 staan nog 5 aanbevelingen open en is er 1 actiepunt bij gekomen: Nieuwe wet bereikbaarheid buiten werktijd. Hier wordt momenteel samen met HRM aan gewerkt.

In februari heeft er een presentatie Protocol Wangedrag en Klachtenregeling, plaatsgevonden voor alle ambtenaren. In deze presentatie werd aangekondigd dat alle teams ook individueel bezocht zouden worden. Deze presentaties per team zijn bijna afgerond. In 2025 volgen nog enkele teams.

Na de presentaties valt het op dat er meer “agressieformulieren” worden ingevuld. Door de presentaties is het nut van het invullen van deze formulieren bij iedereen duidelijk geworden.

In 2024 hebben de agressietrainingen in het voorjaar plaatsgevonden. Hieraan namen alle leden van het interventieteam deel en alle balie-, receptie- en call center medewerkers. De trainingen verliepen zeer goed. Daarnaast is er een dag training geweest voor de medewerkers van Call Center en Burgerzaken. Voor 2025 staan de trainingen in april gepland. Ieder jaar worden de instructie ‘Hoe om te gaan met agressie?’, geactualiseerd en uitgereikt aan de betreffende medewerkers.

Op 24 september heeft de jaarlijkse ontruimingsoefening plaats gevonden. Dit was een onaangekondigde oefening. De oefening was samen gepland met Abo opleidingen (zij verzorgen onze BHV-/ EHBO-opleidingen) en een instructeur van de brandweer.

Tijdens de oefening waren de 2 ploegleiders afwezig. Vanuit de groep BHV-ers heeft iemand die rol op zich gepakt. De ontruiming verliep snel en goed. Het bezoek werd netjes meegenomen naar buiten naar de verzamelplaats op de markt bij de Hema.

Alle voorzieningen (o.a. slow whoop, brandwerende wanden naar beneden, liften gingen open, etc.) voor de ontruiming voldeden ruim.

Aandachtspunten die zijn meegegeven is het sluiten van alle ramen, deuren en kasten bij ontruiming. En daarnaast dat collega's die (tijdelijk) slecht ter been zijn het advies krijgen om een flexplek op de begane grond te gebruiken, omdat de liften niet werken bij een brandalarm

Vitaliteitsbeleid

Vanaf 2023 kunnen medewerkers op basis van de cao gebruik maken van een Regeling Vervroegd Uittreding (RVU) mits ze aan de voorwaarden voldoen. In Maasgouw waren daarnaast voor medewerkers maatwerkafspraken mogelijk om minder te gaan werken of om eerder te stoppen met werken. Deze afspraken zijn in 2024 geüniformeerd voor de 4 MER-organisaties. Uitgangspunt is de regeling zoals deze in de cao staat opgenomen. De aanvulling op deze regeling is dat om in aanmerking te komen voor de regeling het MT kan besluiten op basis van enerzijds bijzondere prestaties en anderzijds bedrijfsbelang, om een medewerker in aanmerking te laten komen voor de regeling. In de begroting 2024 is bepaald dat het budget dat Maasgouw gereserveerd had staan voor bovenstaande regelingen ook gebruikt kan worden voor het ondersteunen van medewerkers zodat ze langer hun functie kunnen blijven uit oefenen. Dat is dus een verbreding van het doel van deze reserve. Het vitaliteitsbeleid voor de vier MER-organisaties samen moet door HR nog opgesteld worden. Daarnaast is afgesproken dat een gedeelte van dit budget ook gebruikt mag worden voor kleine lokale initiatieven op het gebied van vitaliteit.

Gegevensveiligheid (informatiebeveiliging en privacy)

In 2024 hebben de privacy-coördinator en CISO en ENSIA-coördinator naast de reguliere taken extra inzet gepleegd op bewustwording binnen de organisatie op het gebied van gegevensveiligheid. Dit is enerzijds gedaan door collega's op de werkvloer te wijzen op gemakkelijk te vermijden risico's, zoals het vergrendelen van de computer wanneer iemand zijn werkplek verlaat en het afsluiten van de lockers, waar soms gevoelige informatie in kan liggen. Ook is er extra aandacht gevraagd voor het opletten dat er geen onbevoegden het beveiligde gedeelte van het gebouw in kunnen komen of dat externen die op afspraak zijn gekomen niet alleen in dat gedeelte van het gebouw verblijven. Tot slot zijn er ook nog e-learnings aangeboden.

Binnen de MER-samenwerking is gemeente Maasgouw de enige die nog een eigen CISO en eigen privacy coördinator heeft. De andere drie organisaties worden op dit vlak bediend vanuit team informatisering van het Servicecentrum. Het heeft in de samenwerking de voorkeur om dit met de vier organisaties samen te gaan doen. In dat kader is het gezamenlijke ambitieniveau geformuleerd, waar alle vier de organisaties achter kunnen staan. In 2025 zal hier verder uitwerking aan gegeven worden en zal bepaald worden op welk moment gemeente Maasgouw de taken op gebied van gegevensveiligheid en privacy zal overhevelen naar het Servicecentrum. Omdat deze ontwikkeling is ingezet is er niet mee geworven om een eigen CISO in dienst te kunnen nemen, maar is de inhuur verlengd.

Informatisering en automatisering (ICT)

Naast het reguliere beheer en onderhoud is er het afgelopen jaar gefocust op het borgen van de continuïteit van de dienstverlening en de digitale weerbaarheid van de MER-ICT omgeving. Daarvoor zijn er het afgelopen jaar diverse projecten uitgevoerd.

Ten aanzien van de bereikbaarheid van medewerkers is met enige vertraging de lang verwachte nieuwe centrale telefonie-omgeving gerealiseerd inclusief vernieuwde callcenter-functionaliteit. Tegelijkertijd is het gemeenschappelijke MER- telefoniebeleid geactualiseerd. Ook is er het afgelopen jaar blijvende aandacht geweest voor het doorvoeren van (proces)verbeteringen om te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving zoals o.a. Wet Open Overheid, Wet Elektronische Publicaties, de komst van de Cyberbeveiligingswet/NIS2 en de Verordening Kunstmatige Intelligentie.

Op het vlak van ICT is het afgelopen jaar wederom flink geïnvesteerd in het verbeteren van de gezamenlijke digitale infrastructuur. Er zijn diverse vervangingstrajecten uitgevoerd om de ICT-infrastructuur op peil en veilig te houden. In Maasgouw is de wifi-installatie vervangen.

Verder zijn er diverse technische projecten afgerond die het technisch fundament hebben gelegd voor het gebruik van Microsoft 365 en de nieuwe hybride kantoorwerkplek, de “werkplek van de toekomst”. De technische voorbereidingen zijn getroffen voor het gebruik van de softwareoplossingen voor het digitaal anonimiseren. Ook is het afgelopen jaar de gebruikte techniek voor het realiseren van de gegevensuitwisselingen tussen applicaties verbeterd. En zijn er op basis van de Common Ground-visie voorbereidingen getroffen voor een betere benutting van onze data o.b.v. een centraal MER-datawarehouse.

Daarnaast is er een visie opgesteld voor de inzet van kunstmatige intelligentie binnen de MER-informatievoorziening. En is er een pilottraject uitgevoerd om de mogelijkheden die Robotisering biedt voor repeterende administratieve werkzaamheden nader te verkennen.

5.5 Verbonden partijen

Inleiding

De definitie van verbonden partijen is volgens BBV : een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

De gemeente Maasgouw heeft bestuurlijke en financiële belangen (zoals gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen) in verschillende verbonden partijen.

- Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.
- Financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Het Coalitieakkoord 2022-2026 bevat over algemene strategie en samenwerking onder meer de volgende passage:

"Om bepaalde taken efficiënt uit te voeren en om bepaalde doelen beter te kunnen bereiken participeert de gemeente in een aantal samenwerkingsverbanden (incl. verbonden partijen). Daarbij werken we samen met de gemeenten Echt-Susteren en Roerdalen in MER-verband, maar ook met andere buurgemeenten en in verbanden op regionaal en eureginaal niveau. Met vaste regelmaat evalueren wij het functioneren van deze samenwerkingsverbanden en onze positionering binnen deze verbanden."

De verbonden partijen worden aangestuurd door een Algemeen en Dagelijks Bestuur waarin de gemeente Maasgouw wordt vertegenwoordigd door de leden van het college van B&W. Daarmee bevinden de collegeleden zich in een centrale positie om de verbonden partijen aan te sturen. Daarbij is de directe invloed het grootste in verbonden partijen die gevormd worden met een relatief klein aantal gemeenten (zoals Servicecentrum MER, Westrom en Reinigingsdienst Maasland) en is de invloed minder in verbonden partijen die gevormd worden door een groot aantal gemeenten (zoals Veiligheidsregio, Omnibuzz en BsGW).

Bij de sturing van verbonden partijen hebben het college van B&W en de gemeenteraad de volgende mogelijkheden (instrumenten):

- gemeentelijke vertegenwoordiging in (Dagelijks en/of Algemeen Bestuur van verbonden partijen (i.c. collegeleden));
- aanspreken van gemeentelijke vertegenwoordigers in besturen verbonden partijen (o.b.v. overleg in college- of commissievergaderingen);
- vaststellen van beleidsplannen en uitvoeringsprogramma's van verbonden partijen;
- indienen van zienswijze op (ontwerp-)begrotingen van verbonden partijen.

Om deze mogelijkheden te kunnen benutten, blijft het nodig dat college van B&W en gemeenteraad optimaal worden geïnformeerd vanuit de verbonden partijen en blijft het nodig om de inzet van het bovengenoemde instrumentarium procesmatig te organiseren.

Daarnaast zijn er ook verschillende samenwerkingen op contractbasis met de omringende gemeenten. Deze zijn niet opgenomen in dit overzicht. In het overzicht zijn wel 'deelnemingen' opgenomen. In deelnemingen is het bestuurlijk belang beperkt tot het stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA). Het financieel belang is beperkt tot de aanschafprijs van de aandelen. De gemeente is bij deelnemingen aandeelhouder. In het kader van de uitoefening van de publieke taak is Maasgouw aandeelhouder in een aantal privaatrechtelijke ondernemingen. Deze ondernemingen worden gedreven in de vorm van een NV of BV. Een deelneming als belegging, is volgens de Wet FIDO niet toegestaan. Maar door aandelen te verkopen, hoger dan de boekwaarde (incidentele opbrengst) of jaarlijkse dividendinkomsten (structurele inkomsten), kan dit wel leiden tot inkomsten.

Als de gemeente verbindingen aangaat met andere rechtspersonen, komt dat altijd voort uit het publiek belang. Er zijn veel verbonden partijen met een eigen financiële en bestuurlijke betekenis. Als de raad hier inzicht in wil krijgen, moet de relatie tussen de verbonden partijen en het publiek belang in hoofdlijnen worden aangegeven. Dat wordt in deze paragraaf beschreven.

Samenwerking met andere rechtspersonen kan op het gebied van gezamenlijke beleidsontwikkeling, als overlegplatform of voor uitvoerende taken. Voor de uitvoerende taken kunnen de andere rechtspersonen op hun beurt ook kiezen voor andere uitvoeringsorganisaties dan de verbonden partij.

Voordat we een samenwerking aangaan of de samenwerking continueren met verbonden partijen, is het belangrijk om ons af te vragen of:

- de taken door de verbonden partij doelmatig(er) uitgevoerd kunnen worden;
- de verbonden partij bij de taakuitvoering dezelfde resultaten voor ogen heeft als de gemeente;
- we inhoudelijk en financieel genoeg inzicht hebben in de taakuitvoering.

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Deze wijziging heeft als voornaamste doel om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen (gr) te verbeteren. Dit gebeurt via een versterking van de kaderstellende en controlerende rollen van gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- Facultatieve zienswijzeprocedure voor besluiten
In de gr wordt opgenomen of, en zo ja, voor welke besluiten een voorafgaande zienswijze van de gemeenteraden wordt gevraagd. De wet laat de gr vrij in het bepalen welke besluiten zich voor een zienswijze lenen. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om besluiten waarbij de vertegenwoordigende organen mee kunnen denken over de strategische koers van de regeling, zoals de vaststelling van meerjarige beleidsplannen.
- Participatie van ingezetenen en belanghebbenden
In de gr wordt opgenomen of, en zo ja, op welke wijze ingezetenen en belanghebbenden kunnen participeren over de totstandkoming en uitvoering van beleid.
- Actieve informatieplicht
In de gr wordt opgenomen op welke wijze door het bestuur van de gr actief informatie wordt verschaft aan de gemeenteraden.
- Begroting
De termijnen voor het toezenden van de ontwerpbegroting aan de gemeenteraden zijn gewijzigd. Deze gewijzigde termijnen dienen in de gr te zijn opgenomen. Daarnaast wordt het dagelijks bestuur verplicht om te reageren op ingediende zienswijzen op de begroting.
- Evaluatiebepaling
In de gr wordt opgenomen of er wordt geëvalueerd en zo ja, waar de evaluatie op ziet.
- Aanscherping uittredingsregeling
Tot slot worden de gr's als gevolg van de wetswijziging verplicht om de uittredingsregeling aan te scherpen. De voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden alsmede bepalingen over de gevolgen voor het vermogen van de gr moeten nu in de regeling zijn opgenomen.

De vereiste wijziging van de gemeenschappelijke regelingen als gevolg van de wijziging van de Wgr heeft ook de gelegenheid geboden om de regelingen te actualiseren op een drietal punten die feitelijk losstaan van die wetswijziging. Het gaat om de volgende onderwerpen:

- Wet elektronische publicaties (Wep)
De Wep is in werking getreden op 1 juli 2021. De wet vereist aanpassing van de bekendmakingsregelingen in de gemeenschappelijke regelingen. Deze aanpassing was bij vrijwel alle regelingen nog niet doorgevoerd. De vereiste aanpassing is nu meegenomen in de wijziging van de regelingen.
- Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

De Wnra is op 1 januari 2020 in werking getreden. Voor de meeste ambtenaren gold vanaf dat moment het privaatrechtelijke arbeidsrecht. Van publiekrechtelijke besluitvorming in verband met aanstelling en ontslag is dan ook geen sprake meer. Bij een aantal regelingen was die aanpassing nog nodig.

- Archiefbepalingen

De provincie Limburg heeft er bij alle gemeenschappelijke regelingen op aangedrongen om de archiefbepalingen aan te scherpen. Er is een standaardbepaling voorgesteld die is afgestemd met deskundigen op het gebied van archivering. De aanpassing van de archiefbepaling is meegenomen in de wijziging van de regelingen.

In het voorjaar van 2024 heeft de definitieve besluitvorming in alle colleges van B&W plaatsgevonden waarna de inwerkingtreding van de wijzigingen op 1 juli 2024 van toepassing is.

Volgens art 15 van het BBV dienen de verbonden partijen onderverdeeld te worden in:

- a. gemeenschappelijke regelingen;
- b. vennootschappen en coöperaties;
- c. stichtingen en verenigingen;
- d. overige verbonden partijen.

Deze onderverdeling is in de onderstaande tabel op de volgende pagina weergegeven, inclusief de jaarlijkse bijdragen.

Overzicht verbonden partijen met de jaarlijkse bijdrage 2024 in vergelijking met de bijdrage 2023 en 2022

Bijdrage verbonden partijen (bedragen x € 1.000)	2024	2024 % van de exploitatie (totaal € 99,0 mln)	2023	2022
A. Gemeenschappelijke Regelingen				
Servicecentrum MER	10.943	11,1%	9.879	7.823
Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN)	2.968	3,0%	2.817	2.540
Westrom (inclusief doorbetaling rijksbijdrage)	2.541	2,6%	2.647	2.628
Reinigingsdienst Maasland (RD Maasland)	1.928	1,9%	1.782	1.557
Omnibuzz	783	0,8%	614	467
Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	429	0,4%	557	359
Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)	66	0,1%	69	56
Modulaire Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein Limburg Noord (MGR)	32	0,0%	41	28
Grenspark Maas-Swalm-Nette	3	0,0%	3	2
Subtotaal	19.693	19,9%	18.409	15.460
B. Vennootschappen en coöperaties				
Ontwikkelingsmaatschappij Midden Limburg (OML)	0		0	0
NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	0		0	0
Enexis Holding NV	0		0	0
CSV Amsterdam BV	0		0	0
Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (PBE) Geliquideerd oktober 2024	0		0	0
Waterleiding Maatschappelijk Limburg NV (WML)	0		0	0
Nazorg Limburg BV	0		0	0
Subtotaal	0	0,0%	0	0
C. Stichtingen en verenigingen				
Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden Limburg (Ons WCL)	40	0,0%	40	40
Discriminatie.nl Limburg (was Anti discriminatievoorziening Limburg)	14	0,0%	14	13
Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)	8	0,0%	8	8
Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)	0	0,0%	0	0
Subtotaal	62	0,1%	62	61
D. Overige verbonden partijen				
Samenwerking Midden-Limburg (SML)	39	0,0%	38	14
Keyport 2020	60	0,1%	59	59
Euregio Rijn-Maas-Noord	10	0,0%	8	7
Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg (Centrumregeling RES NML)	63	0,1%	-	-
Subtotaal	172	0,2%	105	80
TOTAAL	19.927	20,1%	18.576	15.601

A. GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

Naam	Servicecentrum MER																		
Gevestigd in	Statutair in Echt, fysieke huisvesting Omgevingsdienst in Maasgouw, Sociaal Domein in Echt-Susteren en Bedrijfsvoering in St. Odiliënberg																		
Openbaar belang	De Gemeenschappelijke Regeling MER is opgericht en per 15 oktober 2012 in werking getreden. De gemeenschappelijke regeling MER vervult taken op het gebied van de back office dienstverlening en bedrijfsvoering onder de naam Servicecentrum MER. Per 1 september 2013 is de afdeling Omgevingsdienst ondergebracht bij het Servicecentrum en vanaf 1 september 2018 is deze gehuisvest in het gemeentehuis van Maasgouw. Vanaf 1 januari 2016 is het Sociaal Domein ondergebracht bij het Servicecentrum en gehuisvest in het gemeentehuis van Echt-Susteren. Vanaf 1 juli 2017 is bedrijfsvoering ondergebracht bij het Servicecentrum en gehuisvest in het gemeentehuis van Roerdalen.																		
Participanten	De gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.																		
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling MER wordt gevormd door de 3 colleges van Burgemeester en Wethouders. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door 3 vertegenwoordigers van de colleges van de deelnemende gemeenten.																		
Financiën	<table><tr><th></th><th>1-1-2024</th><th>31-12-2024</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 130.681</td><td>€ 130.681</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 4.162.850</td><td>€ 5.444.701</td></tr><tr><td colspan="3">Resultaat 2024 na teruggave: € 0</td></tr></table>				1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 130.681	€ 130.681	Vreemd vermogen	€ 4.162.850	€ 5.444.701	Resultaat 2024 na teruggave: € 0						
	1-1-2024	31-12-2024																	
Eigen vermogen	€ 130.681	€ 130.681																	
Vreemd vermogen	€ 4.162.850	€ 5.444.701																	
Resultaat 2024 na teruggave: € 0																			
Bijdrage/Belang	<table><tr><th>Programma</th><th>2024</th></tr><tr><td>Omgevingsdienst</td><td>€ 3.340.687</td></tr><tr><td>UP</td><td>€ 322.651</td></tr><tr><td>VVGB</td><td>€ 171.490</td></tr><tr><td>Sociaal domein</td><td>€ 2.861.379</td></tr><tr><td>Bedrijfsvoering</td><td>€ 3.752.994</td></tr><tr><td>Bestuur/organisatie</td><td>€ 494.021</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>€ 10.943.222</td></tr></table>			Programma	2024	Omgevingsdienst	€ 3.340.687	UP	€ 322.651	VVGB	€ 171.490	Sociaal domein	€ 2.861.379	Bedrijfsvoering	€ 3.752.994	Bestuur/organisatie	€ 494.021	Totaal	€ 10.943.222
Programma	2024																		
Omgevingsdienst	€ 3.340.687																		
UP	€ 322.651																		
VVGB	€ 171.490																		
Sociaal domein	€ 2.861.379																		
Bedrijfsvoering	€ 3.752.994																		
Bestuur/organisatie	€ 494.021																		
Totaal	€ 10.943.222																		
Risico	SC MER kijkt terug op een periode waarbij er is geïnvesteerd in de robuustheid van de organisatie. Dit is voor een groot deel de verklaring voor het feit dat veel van de risico's die voorzien waren in de begroting 2024 zich niet of slechts deels hebben voorgedaan.																		
Risico's t.o.v. weerstandsvermogen	De totale potentiële risico's zijn gekwantificeerd op €456.250. Het weerstandsvermogen bedraagt € 280.700. De weerstandsratio komt uit op 0,6 en is ontoereikend. Er is geen noodzaak tot aanvulling vanwege de gemeentelijke garantstelling bij tekorten. Het tekort aan weerstandvermogen bedraagt € 175.550. Het Maasgouwse gedeelte bedraagt afgerond 30% waardoor het gemeentelijke aandeel in het tekort afgerond € 52.700 zou bedragen.																		

Naam:	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)														
Gevestigd in	Venlo														
Openbaar belang	De Veiligheidsregio Limburg-Noord geeft vorm en inhoud aan samenwerking tussen gemeenten in Noord- en Midden-Limburg en heeft tot doel: - Het behartigen van de belangen van de gemeenten en hun inwoners op het gebied van: • brandweezorg • geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen • rampenbestrijding en crisisbeheersing • bevordering van multidisciplinaire uitvoering van rampenbestrijding, crisisbeheersing en bestrijding van zware ongevallen • bevordering van samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio. - Het behartigen van die taken die door de wet- en regelgeving aan gemeenten zijn toegekend op het gebied van collectieve preventie volksgezondheid en maatschappelijke zorg. Hiervoor moeten gemeenten uit de regio samenwerken. Dat is efficiënter en effectiever.														
Participanten	Aantal inwoners: ruim 533.067 (per 1 januari 2024) Deelnemende gemeenten: Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert.														
Bestuursstructuur	Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur zijn de burgemeesters van de gemeenten die aan de gemeenschappelijke regeling deelnemen.														
Financiën	<table><tr><td></td><td>1-1-2024</td><td>31-12-2024</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 8.014.000</td><td>€ 11.268.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 47.551.000</td><td>€ 40.725.000</td></tr><tr><td colspan="3">Resultaat 2024: € 3.715.500</td></tr></table>				1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 8.014.000	€ 11.268.000	Vreemd vermogen	€ 47.551.000	€ 40.725.000	Resultaat 2024: € 3.715.500		
	1-1-2024	31-12-2024													
Eigen vermogen	€ 8.014.000	€ 11.268.000													
Vreemd vermogen	€ 47.551.000	€ 40.725.000													
Resultaat 2024: € 3.715.500															
Bijdrage/Belang	De kosten worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdragen van de deelnemende gemeenten staan in verhouding tot het aantal inwoners. <table><tr><td></td><td>2024</td></tr><tr><td>Gemeentelijke bijdrage</td><td>€ 2.968.341</td></tr></table>				2024	Gemeentelijke bijdrage	€ 2.968.341								
	2024														
Gemeentelijke bijdrage	€ 2.968.341														
Risico	Het Algemeen Bestuur heeft in 2019 besloten een algemene reserve van maximaal € 1,250 miljoen aan te houden. Het totaal van de kwantificeerde risico's per ultimo 2024 bedraagt € 1 miljoen. Het weerstandsvermogen (de vrij besteedbare reserves) bedraagt 1,6 miljoen. De weerstandscapaciteit is voldoende om de geïnventariseerde risico's op te vangen.														
Risico's t.o.v. weerstandsvermogen	Niet van toepassing. Het weerstandsvermogen is voldoende om de geïnventariseerde risico's op te vangen.														

Naam:	Westrom														
Gevestigd in	Roermond (hoofdkantoor)														
Openbaar belang	Westrom voert de Wet sociale werkvoorziening en de Participatiewet uit voor 5 Midden-Limburgse gemeenten. Westrom laat mensen participeren en integreren en brengt zoveel mogelijk mensen naar (regulier) werk of andere vormen van participatie in de samenleving. Ruim 1.300 medewerkers hebben passend werk bij of via Westrom. Daarmee vervult de organisatie een belangrijke maatschappelijke functie en is een van de grotere werkgevers in de regio. Westrom is een erkend leerwerkbedrijf en is meervoudig gecertificeerd. Vanaf 2025 zal de GR Westrom enkel nog fungeren als formeel werkgever voor de Wsw-medewerkers. De verdere uitvoering van de Wsw is per 1 januari 2025 opgedragen aan Doon Roermond B.V.														
Participanten	Aantal inwoners: bijna 170.000. Deelnemende gemeenten: Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.														
Bestuursstructuur	Er is een Algemeen- en een Dagelijks Bestuur. Het Algemene bestuur wordt gevormd door 2 collegeleden van elke deelnemende gemeente. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf wethouders en drie externe leden. De 3 externe leden van het dagelijks bestuur zijn tevens adviseur in het algemeen bestuur.														
Financiën	<table><tr><td></td><td>1-1-2024</td><td>31-12-2024</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 4.669.026</td><td>€ 7.176.410</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 4.429.541</td><td>€ 2.180.750</td></tr><tr><td colspan="3">Resultaat 2024: € 2.507.385</td></tr></table>				1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 4.669.026	€ 7.176.410	Vreemd vermogen	€ 4.429.541	€ 2.180.750	Resultaat 2024: € 2.507.385		
	1-1-2024	31-12-2024													
Eigen vermogen	€ 4.669.026	€ 7.176.410													
Vreemd vermogen	€ 4.429.541	€ 2.180.750													
Resultaat 2024: € 2.507.385															
Bijdrage/Belang	De kosten worden gedragen door de deelnemende gemeenten alsmede doorbetaling van de rijksbijdrage. <table><tr><td></td><td>2024</td></tr><tr><td>Gemeentelijke bijdrage</td><td>170.730</td></tr><tr><td>Doorbetaling rijksbijdrage</td><td>2.370.185</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>2.540.915</td></tr></table> Bijdrage 2024 door alle gemeenten: • Doorbetaling van de rijksbijdrage € 23,52 miljoen • Totale gemeentelijke bijdrage € 1,43 miljoen				2024	Gemeentelijke bijdrage	170.730	Doorbetaling rijksbijdrage	2.370.185	Totaal	2.540.915				
	2024														
Gemeentelijke bijdrage	170.730														
Doorbetaling rijksbijdrage	2.370.185														
Totaal	2.540.915														
Risico	Het totaal van de kwantificeerde risico's per ultimo 2024 bedraagt € 1,4 miljoen. Het weerstandsvermogen (de vrij besteedbare reserves) bedraagt 5,7 miljoen. De weerstandscapaciteit is voldoende om de geïnventariseerde risico's op te vangen.														
Risico's t.o.v. weerstandsvermogen	Niet van toepassing. Het weerstandsvermogen is voldoende om de geïnventariseerde risico's op te vangen.														

Naam	Reinigingsdienst Maasland														
Gevestigd in	Haelen														
Openbaar belang	Het vervullen van de zorgplicht van de lokale overheid ten aanzien van de inzameling van huishoudelijk afval en het vegen van straten en pleinen tegen de laagst mogelijke kosten met de meest optimale service. Daarnaast het exploiteren van milieuparken in het kader van flankerend beleid op het gebied van huisvuilinzameling als gevolg van de gekozen methodiek volume/frequentie.														
Participanten	Deelnemende gemeenten: Leudal, Maasgouw, Roerdalen, en Echt-Susteren. Totaal aantal aansluitingen bedraagt 42.917 waarvan Maasgouw 10.423 (peildatum 1-1-2024). De gemeente Echt-Susteren neemt alleen deel voor wat betreft milieuparken Echt-Susteren Noord.														
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren. Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door zeven collegeleden van de deelnemende gemeenten. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door drie wethouders.														
Financiën	<table><tr><th></th><th>1-1-2024</th><th>31-12-2024</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 1.168.000</td><td>€ 1.798.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 7.748.000</td><td>€ 7.717.000</td></tr><tr><td colspan="3">Resultaat 2024 (na bijdrage gemeenten) +/- € 56.591, aandeel gemeente Maasgouw +/- € 33.324.</td></tr></table>				1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 1.168.000	€ 1.798.000	Vreemd vermogen	€ 7.748.000	€ 7.717.000	Resultaat 2024 (na bijdrage gemeenten) +/- € 56.591, aandeel gemeente Maasgouw +/- € 33.324.		
	1-1-2024	31-12-2024													
Eigen vermogen	€ 1.168.000	€ 1.798.000													
Vreemd vermogen	€ 7.748.000	€ 7.717.000													
Resultaat 2024 (na bijdrage gemeenten) +/- € 56.591, aandeel gemeente Maasgouw +/- € 33.324.															
Bijdrage/Belang	Gemeentelijke bijdrage inzameling huishoudelijk afval naar rato van aantal aansluitingen en straatvegen op basis van daadwerkelijke veeguren en werkelijk geledigde kolken. <table><tr><th>Gemeentelijke bijdrage</th><th>2024</th></tr><tr><td>Inzameling huishoudelijk afval</td><td>1.641.228</td></tr><tr><td>Vegen wegen/ kolken zuigen</td><td>250.155</td></tr><tr><td>Zakelijke dienstverlening</td><td>36.172</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>1.927.555</td></tr></table> Bijdrage alle deelnemende gemeenten 2024: € 6.027.938			Gemeentelijke bijdrage	2024	Inzameling huishoudelijk afval	1.641.228	Vegen wegen/ kolken zuigen	250.155	Zakelijke dienstverlening	36.172	Totaal	1.927.555		
Gemeentelijke bijdrage	2024														
Inzameling huishoudelijk afval	1.641.228														
Vegen wegen/ kolken zuigen	250.155														
Zakelijke dienstverlening	36.172														
Totaal	1.927.555														
Risico	De algemene reserve en gevormde bestemmingsreserve bedragen € 1.798.000 en worden toereikend geacht om de geïnventariseerde risico's af te dekken.														
Risico t.o.v. weerstandsvermogen	Niet van toepassing. Het weerstandsvermogen is voldoende om de geïnventariseerde risico's op te vangen.														

Naam	Omnibuzz																		
Gevestigd in	Geleen																		
Openbaar belang	Omnibuzz is ingesteld in het belang van een kwalitatief hoogwaardige en een zo doelmatig mogelijke gezamenlijke regie op en uitvoering van het aan de gemeenten opgedragen doelgroepenvervoer. Ter bevordering van het te behartigen belang dragen de colleges van de deelnemende gemeenten daartoe de regie en de uitvoering van het doelgroepenvervoer over op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Wet op het primair Onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet op de expertisecentra met ingang van 11 december 2016 op aan Omnibuzz. Vanaf 1 augustus 2024 verzorgt Omnibuzz het leerlingenvervoer voor de Midden-Limburgse gemeenten (Echt-Susteren, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond en Weert).																		
Participanten	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, en Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert.																		
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz wordt gevormd door collegeleden van de 30 deelnemende gemeenten. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door 7 wethouders.																		
Financiën	<table><tr><td></td><td>1-1-2024</td><td>31-12-2024</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 3.005.000</td><td>€ 1.423.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 4.490.000</td><td>€ 7.608.000</td></tr><tr><td colspan="3">Resultaat 2024: € 631.104 . Dit resultaat wordt terugbetaald aan de deelnemende gemeenten.</td></tr></table>				1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 3.005.000	€ 1.423.000	Vreemd vermogen	€ 4.490.000	€ 7.608.000	Resultaat 2024: € 631.104 . Dit resultaat wordt terugbetaald aan de deelnemende gemeenten.						
	1-1-2024	31-12-2024																	
Eigen vermogen	€ 3.005.000	€ 1.423.000																	
Vreemd vermogen	€ 4.490.000	€ 7.608.000																	
Resultaat 2024: € 631.104 . Dit resultaat wordt terugbetaald aan de deelnemende gemeenten.																			
Bijdrage/Belang	<table><tr><td>Gemeentelijke bijdrage</td><td>2024</td></tr><tr><td>Wmo</td><td>542.244</td></tr><tr><td>Leerlingenvervoer</td><td>240.295</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>782.539</td></tr></table> <table><tr><td>Gemeentelijke bijdrage deelnemende gemeenten</td><td>2024</td></tr><tr><td>Wmo</td><td>27.307.159</td></tr><tr><td>Leerlingenvervoer</td><td>1.956.901</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>29.264.406</td></tr></table>			Gemeentelijke bijdrage	2024	Wmo	542.244	Leerlingenvervoer	240.295	Totaal	782.539	Gemeentelijke bijdrage deelnemende gemeenten	2024	Wmo	27.307.159	Leerlingenvervoer	1.956.901	Totaal	29.264.406
Gemeentelijke bijdrage	2024																		
Wmo	542.244																		
Leerlingenvervoer	240.295																		
Totaal	782.539																		
Gemeentelijke bijdrage deelnemende gemeenten	2024																		
Wmo	27.307.159																		
Leerlingenvervoer	1.956.901																		
Totaal	29.264.406																		
Risico	De vervoerskosten zijn afhankelijk van het daadwerkelijke vervoersvolume dat wordt afgenomen door de klanten uit de gemeente Maasgouw. Het betreft een open-eind regeling. De totaal benodigde weerstandscapaciteit o.b.v. de risico-inventarisatie bedraagt minimaal € 500.000 en maximaal € 760.000. De algemene reserve bedraagt ultimo 2024 € 726.000 en valt binnen de vastgestelde bandbreedte.																		
Risico's t.o.v. weerstandsvermogen	Niet van toepassing. Het weerstandsvermogen is nagenoeg voldoende om alle risico's te kunnen opvangen.																		

Naam	BsGW (Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen)														
Gevestigd in	Roermond														
Openbaar belang	BsGW is een zelfstandig samenwerkingsverband voor de heffing en inning van gemeentelijke belastingen en waterschapbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. De verzelfstandiging beoogt een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van belastingheffing en – inning. De Gemeenschappelijke Regeling is er om een wettelijke bepaling of beleidsregel - als het gaat om heffing en invordering - zo goed mogelijk uit te voeren. Het gaat hierbij om: - Gemeentelijke belastingen, inclusief activiteiten in het kader van de Wet waardering onroerende zaken. Dit is door de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur bepaald. - Waterschapbelastingen en de werkzaamheden van de administratie van gegevens ten behoeve van bestuursverkiezingen in het beheersgebied van de deelnemers.														
Participanten	Waterschap Limburg en gemeenten: Venlo, Bergen, Nederweert, Beek, Beekdaelen, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Maastricht, Sittard-Geleen, Heerlen, Brunssum, Landgraaf, Simpelveld, Voerendaal, Stein, Beesel, Gennep, Gulpen-Wittern, Eijsden-Margraten, Weert, Valkenburg aan de Geul, Kerkrade, Vaals, Meerssen en Mook en Middelaar.														
Bestuursstructuur	Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling (opgericht per 1-4-2011).														
Financiën	<table><tr><th></th><th>1-1-2024</th><th>31-12-2024</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>-/-€ 2.835.000</td><td>€ 5.224.000.</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 11.816.000</td><td>€ 11.562.000.</td></tr><tr><td colspan="3">Resultaat 2024 : € 3.723.000</td></tr></table>				1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	-/-€ 2.835.000	€ 5.224.000.	Vreemd vermogen	€ 11.816.000	€ 11.562.000.	Resultaat 2024 : € 3.723.000		
	1-1-2024	31-12-2024													
Eigen vermogen	-/-€ 2.835.000	€ 5.224.000.													
Vreemd vermogen	€ 11.816.000	€ 11.562.000.													
Resultaat 2024 : € 3.723.000															
Bijdrage/Belang	De netto exploitatiekosten worden gedragen door de deelnemers. BsGW gebruikt een methodiek waarbij de kosten worden toegerekend aan de producten van dienstverlening. Zo worden de kosten verdeeld over de deelnemers. De verdeelsleutels voor de kosten zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers. <table><tr><th></th><th>2024</th></tr><tr><td>Gemeentelijke bijdrage</td><td>429.057</td></tr></table>				2024	Gemeentelijke bijdrage	429.057								
	2024														
Gemeentelijke bijdrage	429.057														
Risico	Conform de begin 2023 uitgevoerde risicoanalyse ten behoeve van de begroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027 is het benodigd weerstandsvermogen vastgesteld op € 1,339 miljoen. Het beschikbaar weerstandsvermogen van BsGW per 31 december 2024 bedraagt € 1,501 miljoen.														
Risico's t.o.v. weerstandsvermogen	Niet van toepassing. Het weerstandsvermogen is voldoende om de geïnventariseerde risico's op te vangen.														

Naam:	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord (RUD LN)														
Gevestigd in	Roermond														
Openbaar belang	RUD Limburg-Noord is per 1 januari 2013 opgericht ter verbetering van: • de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening-, toezicht- en handhavingstaken (VTH-taken); • de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving. De regionale uitvoeringsdienst Limburg Noord is per 1 januari 2018 voortgezet op basis van een gemeenschappelijke regeling.														
Participanten	Gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert en Provincie Limburg.														
Bestuursstructuur	Er is een Algemeen en Dagelijks Bestuur. Samenstelling Algemeen Bestuur: De colleges van burgemeester en wethouders en Gedeputeerde Staten (GS) wijzen ieder uit hun midden een lid van het Algemeen Bestuur aan. Samenstelling Dagelijks Bestuur: Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de voorzitter en 2 andere leden, door en uit het Algemeen Bestuur aangewezen.														
Financiën	<table><tr><td></td><td>1-1-2024</td><td>31-12-2024</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 721.000</td><td>€ 1.038.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 1.673.000</td><td>€ 2.075.000</td></tr><tr><td colspan="3">Resultaat 2024: € 322.000</td></tr></table>				1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 721.000	€ 1.038.000	Vreemd vermogen	€ 1.673.000	€ 2.075.000	Resultaat 2024: € 322.000		
	1-1-2024	31-12-2024													
Eigen vermogen	€ 721.000	€ 1.038.000													
Vreemd vermogen	€ 1.673.000	€ 2.075.000													
Resultaat 2024: € 322.000															
Bijdrage/Belang	De kosten worden gedragen door de deelnemende gemeenten en de Provincie Limburg. De bijdragen van de deelnemende gemeenten staan in verhouding tot het aantal inwoners alsmede werkelijke afname van taken. <table><tr><td></td><td>2024</td></tr><tr><td>Gemeentelijke bijdrage</td><td>€ 65.500</td></tr></table>				2024	Gemeentelijke bijdrage	€ 65.500								
	2024														
Gemeentelijke bijdrage	€ 65.500														
Risico	Uit een risico inventarisatie door de RUD en de bijbehorende beheersmaatregelen blijkt dat de totale weerstandscapaciteit van € 527.000 voldoende groot is om de risico's (€ 212.250) op te vangen.														
Risico's t.o.v. weerstandsvermogen	Niet van toepassing. Het weerstandsvermogen is voldoende om de geïnventariseerde risico's op te vangen.														

Naam:	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling sociaal domein Limburg-Noord (MGR)														
Gevestigd in	Venray														
Openbaar belang	M.i.v. 2022 zijn 14 Noord- en Midden Limburgse gemeenten de samenwerkingsovereenkomst Beschermd Wonen (BW), Maatschappelijke Opvang (MO), Bemoeizorg (B) en Preventie (P) aangegaan met als doel om: - De continuïteit van de voorzieningen voor BW, MO, B&P voor kwetsbare inwoners met complexe problematiek te waarborgen - De regionale aanpak van de doelgroep als bedoeld in de regiovisie te waarborgen														
Participanten	Deelnemende gemeenten: Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert.														
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling met als bestuursorganen een Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur en voorzitter.														
Financiën	<table><tr><td></td><td>1-1-2024</td><td>31-12-2024</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 275.000</td><td>€ 270.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 14.296.272</td><td>€ 10.701.315</td></tr><tr><td colspan="3">Resultaat 2024 (na terugbetaling overschot): € 0</td></tr></table> Het positief rekeningsaldo van € 354.877 over de uitvoeringskosten van module 1 en module 2 wordt conform de geldende verdeelsleutels uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.				1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 275.000	€ 270.000	Vreemd vermogen	€ 14.296.272	€ 10.701.315	Resultaat 2024 (na terugbetaling overschot): € 0		
	1-1-2024	31-12-2024													
Eigen vermogen	€ 275.000	€ 270.000													
Vreemd vermogen	€ 14.296.272	€ 10.701.315													
Resultaat 2024 (na terugbetaling overschot): € 0															
Bijdrage/Belang	<table><tr><td></td><td>2024</td></tr><tr><td>Gemeentelijke bijdrage</td><td>€ 32.377</td></tr></table> De gemeente Maasgouw vertegenwoordigd 3,45% van de bijdrage in module 2 van de MGR dit staat voor een bedrag van € 15.621. Verder is er een jaarlijkse bijdrage van € 16.756 van de project- en uitvoeringskosten met betrekking tot segment 1 en crisis.				2024	Gemeentelijke bijdrage	€ 32.377								
	2024														
Gemeentelijke bijdrage	€ 32.377														
Risico	Het rekeningsaldo van de MGR wordt verrekend met de deelnemende gemeenten. De MGR bouwt geen eigen weerstandsvermogen op. Dit betekent dat de MGR geen dekking heeft voor tegenvallende resultaten. Het benodigde weerstandsvermogen op basis van ingeschatte risico's schat de MGR in op € 655.000.														
Risico t.o.v. weerstandsvermogen	Het totaal benodigd weerstandsvermogen € 655.000, met een deelnamepercentage van 3,45% bedraagt het risico € 22.600 (afgerond) voor Maasgouw.														

Naam	Grenspark Maas-Schwalm-Nette												
Gevestigd in	Roermond (secretariaat)												
Openbaar belang	Het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Schwalm-Nette is opgericht met het doel de grensoverschrijdende samenwerking te verbeteren. Het uiteindelijke doel is het realiseren van een regionale grensoverschrijdende identiteit, die gebaseerd is op de verscheidenheid van de natuur- en cultuurlandschappen binnen het Grenspark en het karakter van de mensen die hier leven. Eén van de belangrijkste doelen van de grensoverschrijdende samenwerking is het behoud en de ontwikkeling van de karakteristieke natuur en cultuurlandschappen. Door de samenwerking over de grens heen kan de regio zich beter en breder presenteren. Het presenteren en het verder verbeteren van de mogelijkheden tot recreatief gebruik van de gebieden aan weerszijde van de grens is een verder doel van de samenwerking. De basis voor het wekken van interesse voor dit waardevol grensgebied ligt in een afgestemde en uitgebreide promotie, marketing en communicatie. Het Grenspark voert daartoe projecten uit (veelal met EU subsidies).												
Participanten	De gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Beesel, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Venlo en het Duitse Naturpark Schwalm-Nette.												
Bestuursstructuur	Openbaar Lichaam naar Nederlands Recht (gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen). Het lichaam heeft een Algemeen en Dagelijks Bestuur.												
Financiën	Jaarlijkse bijdrage vanuit Duitse ministerie (NRW) en Provincie. Daarnaast een bijdrage vanuit participerende gemeenten. <table><tr><th></th><th>1-1-2024</th><th>31-12-2024</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>-/-€ 36.804</td><td>-/-€ 40.187</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 138.404</td><td>€ 187.219</td></tr><tr><td colspan="3">Resultaat 2024: -/- € 3.384</td></tr></table>		1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	-/-€ 36.804	-/-€ 40.187	Vreemd vermogen	€ 138.404	€ 187.219	Resultaat 2024: -/- € 3.384		
	1-1-2024	31-12-2024											
Eigen vermogen	-/-€ 36.804	-/-€ 40.187											
Vreemd vermogen	€ 138.404	€ 187.219											
Resultaat 2024: -/- € 3.384													
Bijdrage/Belang	Voor 2024 is een bijdrage groot € 2.708 aan lidmaatschaps-bijdrage verschuldigd. Voor het Interreg VI project “Buitenrijden in Grenspark Maas-Schwalm-Nette heeft Maasgouw is de laatste tranche betaald van € 2.606. <table><tr><th>Gemeentelijke bijdrage</th><th>2024</th></tr><tr><td>Jaarlijks lidmaatschap</td><td>2.708</td></tr><tr><td>Interreg VI project</td><td>2.606</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>5.314</td></tr></table>	Gemeentelijke bijdrage	2024	Jaarlijks lidmaatschap	2.708	Interreg VI project	2.606	Totaal	5.314				
Gemeentelijke bijdrage	2024												
Jaarlijks lidmaatschap	2.708												
Interreg VI project	2.606												
Totaal	5.314												
Risico	Beperkt tot de jaarlijkse bijdrage van € 2.708. Voor bijdrages aan eventuele projecten worden afzonderlijke voorstellen gedaan.												
Risico’s t.o.v. weerstandsvermogen	Niet van toepassing.												

B. VENNOOTSCHAPPEN EN COÖPERATIES

Naam	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML)		
Gevestigd in	Roermond		
Openbaar belang	OML draagt bij aan economische ontwikkeling van Midden-Limburg en streeft daarbij naar een verbetering van de leefbaarheid. De toegevoegde waarde van OML zit in het creëren van een goed huisvestingsklimaat voor bedrijven en hun omgeving.		
Participanten	Gemeenten Roermond, Leudal, Echt-Susteren, Maasgouw en Roerdalen.		
Bestuursstructuur	BV met de gemeenten als aandeelhouders en een raad van commissarissen.		
Financiën		1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 26.196.996	€ 27.499.381.
	Vreemd vermogen	€ 4.301.303	€ 5.185.143.
	Gerealiseerd resultaat 2024 € 1.302.385		
Bijdrage/Belang	De gemeente neemt deel in de vorm van aandelenkapitaal. Dit staat in verhouding tot het aantal inwoners. De deelname van Maasgouw is 533 aandelen tegen een aankoopwaarde van € 3.722 (= intrinsieke waarde ultimo 2008). Dit vertegenwoordigt een belang van ca. 14,4 %. De resterende aandeelhouders betreffen Echt-Susteren (725 aandelen), Leudal (799 aandelen), Roerdalen (463 aandelen), Roermond (1.180 aandelen).		
Risico	De deelnemende gemeenten staan samen garant voor de lening verstrekt door de Rabobank (borgstelling naar rato van aandelenbezit).		

Naam	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)												
Gevestigd in	Den Haag												
Openbaar belang	BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang. De doelstelling van BNG Bank is: Gedreven door maatschappelijke impact. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Dat is de drijfveer van BNG Bank. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.												
Participanten	De Nederlandse Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.												
Bestuursstructuur	Naamloze vennootschap met een raad van bestuur en een raad van commissarissen.												
Financiën	<table><tr><th>x € 1.000</th><th>1-1-2024</th><th>31-12-2024</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 4.721.000</td><td>€ 4.777.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 110.819.000</td><td>€ 123.614.000</td></tr><tr><td colspan="3">Gerealiseerd resultaat 2024: € 294.000</td></tr></table> Ieder jaar wordt door de bank dividend uitgekeerd. In 2024 is het dividend over 2023 uitgekeerd, zijnde € 2,16 per aandeel (totaal € 155.844). Netto uitgekeerd dividend bedraagt € 132.467,40	x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 4.721.000	€ 4.777.000	Vreemd vermogen	€ 110.819.000	€ 123.614.000	Gerealiseerd resultaat 2024: € 294.000		
x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024											
Eigen vermogen	€ 4.721.000	€ 4.777.000											
Vreemd vermogen	€ 110.819.000	€ 123.614.000											
Gerealiseerd resultaat 2024: € 294.000													
Bijdrage/Belang	De gemeente Maasgouw bezit in totaal 72.150 aandelen met een balanswaarde van € 172.201 hetgeen neerkomt op een zeer beperkt belang.												
Risico	Er is geen financieel risico behoudens de balanswaarde van de aandelen (€ 172.201) indien de BNG liquideert.												

Naam	Enexis Holding N.V.												
Gevestigd in	Den Bosch												
Openbaar belang	Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kunnen beschikken over energie, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven. Enexis beheert (via haar dochtervennootschap Enexis Netbeheer BV) het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ruim 2 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door ‘state of the art’-dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Betrouwbare energievoorziening • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen												
Participanten	Provincies en gemeenten.												
Bestuursstructuur	Naamloze vennootschap met een raad van bestuur en een raad van commissarissen.												
Financiën	<table><tr><th>x € 1.000</th><th>1-1-2024</th><th>31-12-2024</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 5.320.000</td><td>€ 5.538.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 5.140.000</td><td>€ 6.309.000</td></tr><tr><td colspan="3">Gerealiseerd resultaat 2024 (na belasting): € 254.000</td></tr></table> Jaarlijks wordt dividend uitgekeerd. In 2024 is over het jaar 2023 een bedrag ad € 214.142 aan dividend uitgekeerd, hetgeen neerkomt op € 0,24 per aandeel (afgerond).	x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 5.320.000	€ 5.538.000	Vreemd vermogen	€ 5.140.000	€ 6.309.000	Gerealiseerd resultaat 2024 (na belasting): € 254.000		
x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024											
Eigen vermogen	€ 5.320.000	€ 5.538.000											
Vreemd vermogen	€ 5.140.000	€ 6.309.000											
Gerealiseerd resultaat 2024 (na belasting): € 254.000													
Bijdrage/Belang	De gemeente Maasgouw bezit in totaal 0,59% van het aandelenkapitaal (885.600 aandelen) met een balanswaarde van € 854.526 hetgeen neerkomt op een zeer beperkt belang. Daarnaast participeert Maasgouw per 29 juli 2020 in een converteerbare hybride geldlening (tranche A) aan Enexis voor € 2.958.268 tegen een jaarlijkse rentevergoeding van 2,15%. De Limburgse aandeelhouders zijn verenigd in de VEGAL.												
Risico	Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V.												

Toelichting Essent deelnemingen

In 2009 heeft de gemeente Maasgouw besloten de aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent te verkopen aan energiebedrijf RWE. In 2014 heeft de gemeente Maasgouw besloten de aandelen in het afvalverwerkingsbedrijf van Attero te verkopen aan private equity organisatie Waterland. Uit deze verkoop vloeiden de volgende tijdelijke deelnemingen voort:

- CSV Amsterdam BV
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV

Onze gemeente is aandeelhouder in deze (tijdelijke)deelnemingen voor 0,59%. Vandaar hierna een beperkte toelichting per deelneming.

Rechtspersoon: Besloten Vennootschap

Vestigingsplaats: Den Bosch

Publiek belang: Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero. (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero)

CSV Amsterdam BV	31-12-2023	31-12-2024
Eigen Vermogen	€ 84.349	€ 8.580.202
Vreemd Vermogen	€ 64.446	€ 6.572
Resultaat na belasting		€ 8.095.853

Doelstelling

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V.

De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu 3 doelstellingen vervult:

- namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;
- namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV (hierna Waterland);
- het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

(ad. a)

In februari 2008 is Essent, met toestemming van de publieke aandeelhouders, een procedure begonnen tegen de Staat der Nederlanden waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) onverbindend zijn. Als gevolg van de WON hebben haar aandeelhouders schade geleden. Vanwege praktische moeilijkheden om de juridische procedure aan de verkopende aandeelhouders van Essent over te dragen, hebben de verkopende aandeelhouders en RWE afgesproken dat de onderliggende procedure over de vraag of de WON onverbindend zijn door Essent zal worden gevoerd. De verkopende aandeelhouders en RWE zijn verder overeengekomen dat de eventuele schadevergoedingsvordering van Essent op de Staat der Nederlanden die zou kunnen ontstaan als de rechter inderdaad van oordeel is dat (delen van) de WON onverbindend is, wordt gecedeerd aan de verkopende aandeelhouders, die deze vordering gebundeld zullen gaan houden via de deelneming (de Claim Staat Vennootschap B.V.).

De WON leidde er toe dat het productie- en leveringsbedrijf enerzijds en het netwerkbedrijf anderzijds gesplitst moesten worden. De Rechtbank heeft de vordering van Essent in eerste instantie afgewezen. Essent is tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan. In juni 2010 heeft het Gerechtshof in Den Haag de WON onverbindend verklaard. De Staat is tegen de uitspraak in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. De Hoge Raad heeft op 26 juni 2015 besloten dat de Splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Met deze uitspraak van de Hoge Raad zijn de vorderingen van Essent op de Staat definitief afgewezen. Voor de vennootschap is de procedure daarmee geëindigd.

(ad. b)

Bij de verkoop van Attero Holding N.V. aan Recycleco B.V. (Waterland Private Equity Fund V C.V.) in 2014 hebben de verkopende aandeelhouders van Attero (waaronder uw organisatie) een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan de koper Waterland. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims had Waterland bedongen (zoals gebruikelijk is bij dergelijke transacties) dat een deel van de verkoopopbrengst, zijnde € 13,5 miljoen, door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd

op een Escrow-rekening zou moeten worden aangehouden. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders bij de verkoop overgedragen aan CSV Amsterdam B.V.

Nadat in juni 2016 een compromis werd bereikt tussen CSV Amsterdam BV, Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. over betwiste (fiscale) claims alsmede over een belastingteruggave is in april 2020 een tweede en finale compromis bereikt tussen voor de beëindiging van alle resterende geschillen met betrekking tot betwiste (fiscale) claims, alsmede over een belastingteruggave. Het resterend vermogen op de Escrow-rekening is in mei 2020 onder inhouding van € 150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Beleidsvoornemens

CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de Aandeelhouderscommissie, de gerechtelijke procedure voeren tegen de Belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Afhankelijk van de uitspraak van de Rechtbank zal, in overleg met Aandeelhouderscommissie van CSV, de procedure al dan niet worden voortgezet. Na afwikkeling van deze gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijvoorbeeld door een mogelijk compromis tussen de Belastingdienst en CSV of een besluit van de Aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Financiële risico's

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV

Rechtspersoon:	Besloten Vennootschap (Geliquideerd in oktober 2024)
Vestigingsplaats:	Den Bosch
Publiek belang:	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent. (namens de verkopende aandeelhouders Essent)

Doelstelling

Op 30 september 2009 zijn de aandelen van Essent verkocht aan RWE. Onderdeel van Essent was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Ten tijde van deze verkoop is Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (PBE) opgericht om de resterende rechten en plichten af te wikkelen voor de verkopende aandeelhouders, voortvloeiend uit de deelneming van Essent in EPZ.

Ontwikkeling

In de eerste helft van 2024 zijn de laatste contractuele verplichtingen afgewikkeld. Vervolgens is in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVvA) op 25 april jl. het besluit genomen PBE te liquideren. Tevens is in deze AVvA besloten bij de vereffening van PBE, om administratieve lasten te minimaliseren, een kapitaalstorting in CSV Amsterdam BV (CSV) van € 400.000 te verrekenen. CSV heeft dezelfde aandeelhouders als PBE. CSV is opgericht om de rechten en plichten af te wikkelen voor de verkopende aandeelhouders, voortvloeiend uit de verkoop van Attero in 2013. De kapitaalstorting in CSV is benodigd om de nog resterende activiteiten uit te oefenen. Als gevolg van de liquidatie van PBE is er een vereffeningbalans opgesteld. In de AVvA op 26 september jl. is er ingestemd met deze vereffeningbalans en een terugbetaling van het gestorte aandelenkapitaal van in totaal netto € 1.027.541. (Op dit bedrag is de kapitaalstorting van € 400.000 CSV reeds in mindering gebracht). Voor onze gemeente betekent dit een netto uitkering van € 6.100 (afgerond).

Naam	Waterleiding Maatschappelijk Limburg NV (WML)														
Gevestigd in	Maastricht														
Openbaar belang	De kerntaak van WML is het duurzaam en doelmatig leveren van leidingwater aan inwoners, bedrijven en (overheids-)instellingen in Limburg. Drinkwater van uitstekende kwaliteit, 24 uur per dag en met de juiste druk. WML stelt de openbare drinkwatervoorziening veilig, beschermt bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water.														
Participanten	De grootste aandeelhouder is de Provincie Limburg met 21,8% aandelenbezit. De overige aandelen zijn naar rato van inwoneraantal verdeeld over de 31 Limburgse gemeenten.														
Bestuursstructuur	Naamloze vennootschap met één statutair bestuurder en een raad van commissarissen.														
Financiën	<table><tr><th>x € 1.000</th><th>1-1-2024</th><th>31-12-2024</th></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 206.105</td><td>€ 217.814</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 393.755</td><td>€ 403.411</td></tr><tr><td colspan="3">Gerealiseerd resultaat 2024: € 11.539</td></tr></table> Het positief resultaat wordt jaarlijks toegevoegd aan het eigen vermogen.			x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 206.105	€ 217.814	Vreemd vermogen	€ 393.755	€ 403.411	Gerealiseerd resultaat 2024: € 11.539		
x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024													
Eigen vermogen	€ 206.105	€ 217.814													
Vreemd vermogen	€ 393.755	€ 403.411													
Gerealiseerd resultaat 2024: € 11.539															
Bijdrage/Belang	De gemeente Maasgouw bezit 8 (van de 500) geplaatste aandelen met een balanswaarde van € 40.885. Dit betekent een zeer beperkt belang.														
Risico	Er geen financieel risico behoudens de balanswaarde van de aandelen (€ 40.885) indien WML liquideert.														

Naam	Nazorg Limburg B.V. (was Bodemzorg Limburg)														
Gevestigd in	Maastricht														
Openbaar belang	De vennootschap heeft ten doel: het aanbrengen en in stand houden van een voldoende voorzieningenniveau op stortplaatsen voor afval na beëindiging van de exploitatie alsmede het verwerven, vervreemden, huren, beheren en exploiteren van onroerende zaken die verband houden met en/of betrekking hebben op deze stortplaatsen. Bij het realiseren van het doel van de vennootschap kan onderscheid worden gemaakt tussen: - het aanbrengen van de voorzieningen, - het beheer van de aangebrachte voorzieningen, - het treffen van maatregelen om geconstateerde gebreken weg te nemen en het beheer van een nazorgfonds. De vennootschap heeft binnen het hiervoor aangegeven kader voorts ten doel het deelnemen in, het voeren van het beheer over, het financieren van andere ondernemingen en vennootschappen met een soortgelijk of aanverwant doel en het stellen van zekerheid voor schulden van anderen en al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.														
Participanten	Alle Limburgse gemeenten.														
Bestuursstructuur	Algemene Vergadering van Aandeelhouders.														
Financiën	<table><tr><td>x € 1.000</td><td>1-1-2024</td><td>31-12-2024</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 8.959</td><td>€ 11.038</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 28.857</td><td>€ 29.668</td></tr><tr><td colspan="3">Gerealiseerd resultaat 2024: € 2.079</td></tr></table>			x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 8.959	€ 11.038	Vreemd vermogen	€ 28.857	€ 29.668	Gerealiseerd resultaat 2024: € 2.079		
x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024													
Eigen vermogen	€ 8.959	€ 11.038													
Vreemd vermogen	€ 28.857	€ 29.668													
Gerealiseerd resultaat 2024: € 2.079															
Bijdrage/Belang	Het kapitaal is verdeeld in 27.640 aandelen van nominaal vijfenveertig eurocent (€ 0,45) elk. De gemeente Maasgouw heeft 590 aandelen. Alle aandelen luiden op naam. Aandeelbewijzen worden niet uitgegeven.														
Risico	Gezien het geringe belang loopt de gemeente Maasgouw maar een zeer gering risico.														

C. STICHTINGEN EN VERENIGINGEN

Naam:	Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden Limburg (Ons WCL)														
Gevestigd in:	Roermond														
Openbaar belang:	De Stichting Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL) is opgericht d.d. 28 november 1994. Het werkgebied van de Stichting Ons WCL bestaat uit 5 gemeenten. Door Ons WCL worden projecten gefinancierd en uitgevoerd die een bijdrage leveren aan de vergroting van de kwaliteit van de Midden-Limburgse natuur. De Stichting Ons WCL (Ons Waardevol Cultuur Landschap Midden-Limburg) heeft als doel: • het adviseren, ondersteunen en aanjagen van projecten in het kader van inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten • het zelfstandig uitvoeren van projecten, maar ook het afmaken van lopende WCL-projecten • het in stand houden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn in of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.														
Participanten:	Deelnemende gemeenten: Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.														
Bestuursstructuur:	Stichting														
Financiën:	<table><tr><td></td><td>1-1-2024</td><td>31-12-2024</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 271.405</td><td>Niet bekend</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 32.225</td><td>Niet bekend</td></tr><tr><td colspan="3">Gerealiseerd resultaat 2024: niet bekend</td></tr></table> Bij de definitieve vaststelling door het college van B&W waren deze cijfers nog niet bekend.				1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 271.405	Niet bekend	Vreemd vermogen	€ 32.225	Niet bekend	Gerealiseerd resultaat 2024: niet bekend		
	1-1-2024	31-12-2024													
Eigen vermogen	€ 271.405	Niet bekend													
Vreemd vermogen	€ 32.225	Niet bekend													
Gerealiseerd resultaat 2024: niet bekend															
Bijdrage/Belang:	<table><tr><td></td><td>2024</td></tr><tr><td>Gemeentelijke bijdrage</td><td>39.500</td></tr></table>				2024	Gemeentelijke bijdrage	39.500								
	2024														
Gemeentelijke bijdrage	39.500														
Risico:	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage van € 39.500.														

Naam	Discriminatie.nl Limburg (was Antidiscriminatievoorziening Limburg)												
Gevestigd in	Maastricht												
Openbaar belang	Het doel van deze stichting is het oprichten en in stand houden van een Anti Discriminatie Voorziening Limburg met de volgende taken: - klachtenmelding en klachtbehandeling; - registratie, monitoring en (beleids-)advisering; - voorlichting en preventie.												
Participanten	De gemeenten van de provincie Limburg, waarbij Maastricht optreedt als centrumgemeente voor de regio Zuid-Limburg en de gemeente Roermond optreedt als centrumgemeente voor de regio Noord- en Midden-Limburg.												
Bestuursstructuur	De bevoegdheden van de colleges van de van de deelnemende gemeenten zijn overgedragen aan de colleges van de centrumgemeenten. Voor de gemeente Maasgouw is dit de gemeente Roermond.												
Financiën	<table><tr><td></td><td>1-1-2024</td><td>31-12-2024</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>Nvt</td><td>Nvt</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>Nvt</td><td>Nvt</td></tr><tr><td colspan="3">Gerealiseerd resultaat 2024: Nvt</td></tr></table>		1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	Nvt	Nvt	Vreemd vermogen	Nvt	Nvt	Gerealiseerd resultaat 2024: Nvt		
	1-1-2024	31-12-2024											
Eigen vermogen	Nvt	Nvt											
Vreemd vermogen	Nvt	Nvt											
Gerealiseerd resultaat 2024: Nvt													
Bijdrage/Belang	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bedrag per inwoner aan de centrumgemeenten op basis van facturering. De gemeente betaald een bedrag per inwoner van € 0,40 per inwoner. <table><tr><td></td><td>2024</td></tr><tr><td>Gemeentelijke bijdrage</td><td>14.004</td></tr></table>		2024	Gemeentelijke bijdrage	14.004								
	2024												
Gemeentelijke bijdrage	14.004												
Risico	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage van € 14.004												

Naam	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)													
Gevestigd in	Haalen													
Openbaar belang	De statutaire taak is het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten bij het verwerken van het huishoudelijk afval en gft. Tot de taken behoort ook advisering aan de gemeenten en het deelnemen aan netwerken.													
Participanten	Alle Limburgse gemeenten m.u.v. Mook-Middelaar													
Bestuursstructuur	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks en een acht leden tellend algemeen bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen. Dit apparaat werkt samen met een netwerk van deskundige ambtenaren uit diverse regio's in de provincie.													
Financiën	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>1-1-2024</th><th>31-12-2024</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>€ 199.111</td><td>Niet bekend.</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>Niet van toepassing</td><td>Niet van toepassing</td></tr> <tr> <td colspan="3">Gerealiseerd resultaat 2024: niet bekend</td></tr> </tbody> </table> Bij de definitieve vaststelling door het college van B&W waren deze cijfers nog niet bekend.			1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 199.111	Niet bekend.	Vreemd vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Gerealiseerd resultaat 2024: niet bekend		
	1-1-2024	31-12-2024												
Eigen vermogen	€ 199.111	Niet bekend.												
Vreemd vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing												
Gerealiseerd resultaat 2024: niet bekend														
Bijdrage/Belang	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks € 0,30 contributie per inwoner. De gemeentelijke bijdrage over 2024 bedraagt € 7.321													
Risico	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage van € 7.321.													

Naam	Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)													
Gevestigd in	Echt													
Openbaar belang	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten die voortvloeien uit het aandeelhouderschap in Enexis Holding N.V. en de uit Essent voortkomende vennootschappen. De VEGAL heeft een faciliterende en verbindende rol bij de informatieverstrekking van en naar Enexis Holding N.V.													
Participanten	Alle Limburgse gemeenten													
Bestuursstructuur	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen.													
Financiën	<table border="1"> <thead> <tr> <th>x € 1.000</th><th>1-1-2024</th><th>31-12-2024</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>€ 13.298</td><td>€ 13.102.</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>Niet van toepassing</td><td>Niet van toepassing</td></tr> <tr> <td colspan="3">Gerealiseerd resultaat 2024: -/- € 196</td></tr> </tbody> </table>		x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024	Eigen vermogen	€ 13.298	€ 13.102.	Vreemd vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Gerealiseerd resultaat 2024: -/- € 196		
x € 1.000	1-1-2024	31-12-2024												
Eigen vermogen	€ 13.298	€ 13.102.												
Vreemd vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing												
Gerealiseerd resultaat 2024: -/- € 196														
Bijdrage/Belang	Contributie 2024: € 400.													
Risico	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse contributie.													

D. OVERIGE VERBONDEN PARTIJEN

Naam:	Samenwerking Midden-Limburg (SML)								
Gevestigd in:	N.v.t.								
Openbaar belang:	Sinds 1 januari 2015 functioneert het netwerk Samenwerking Midden-Limburg (SML). Binnen deze structuur werken 7 Midden-Limburgse gemeenten samen op de werkvelden Economie en Energie, Wonen en Zorg, Recreatie en Toerisme, Landbouw en Natuur, Infra en Mobiliteit en Euregionale aangelegenheden. De ambities voor de regionale samenwerking worden beschreven in een Agenda van Midden-Limburg die tevens actieplannen per werkveld bevat. Er is in 2023 met succes de regiodeal tranche 5 ingediend. Met de regiodeal tranche 5 wordt er voor de periode van 2025 – 2029 geopteerd voor een bedrag van 40 miljoen, met een SPUK bijdrage Rijk van 20 miljoen, dit zal een nieuwe impuls geven aan de brede welvaart in de regio. De 3 thema's die hiervoor zijn ingediend zijn economie, onderwijs, arbeid/ landschap en klimaatadaptatie/ leefbaarheid.								
Participanten:	Zeven gemeenten Midden-Limburg (Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Nederweert, Weert). Aantal inwoners: ca. 235.000.								
Bestuursstructuur:	Netwerkberaad SML (i.c. burgemeesters van de deelnemende gemeenten) en bestuurlijke overleggen per SML-werkveld (portefeuillehouders van deelnemende gemeenten).								
Financiën:	Er is geen sprake van een aparte organisatie of rechtsvorm. De samenwerking is gebaseerd op een bestuursovereenkomst. De financiën worden beheerd door de gemeente Roermond. Vertrekpunt voor de inrichting van de SML-structuur is dat de Midden-Limburgse gemeenten € 0,60 per inwoner ter beschikking stellen voor de proces- en organisatiekosten (m.n. SML-bureau van 1,2 fte). Vanaf 2022 wordt er naast de gemeentelijke bijdrage ook een bedrag gevraagd van € 1,00 per inwoner voor het proces van de Investeringsagenda/Regiodeal Midden-Limburg.								
Bijdrage/Belang:	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>2024</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gemeentelijke bijdrage</td><td>€ 14.500</td></tr> <tr> <td>Bijdrage regiodeal</td><td>€ 24.500</td></tr> <tr> <td>Totaal</td><td>€ 39.000</td></tr> </tbody> </table>		2024	Gemeentelijke bijdrage	€ 14.500	Bijdrage regiodeal	€ 24.500	Totaal	€ 39.000
	2024								
Gemeentelijke bijdrage	€ 14.500								
Bijdrage regiodeal	€ 24.500								
Totaal	€ 39.000								
Risico:	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage aan proces- en organisatiekosten.								

Naam:	Keyport 2020
Gevestigd in:	N.v.t.
Openbaar belang:	Binnen deze structuur werken 6 Midden-Limburgse gemeenten en de Brabantse gemeente Cranendonck samen met ondernemers en onderwijs-partijen. Deze triple helix samenwerking is gefocust op 2 van de 6 regionale opgaven in het regionaal economisch profiel van Midden-Limburg: "optimalisatie arbeidsmarkt" en "innovatie en ondernemerschap". In het Routeplan 2021-2024 van Keyport Next Level staat beschreven welke activiteiten de Keyport-organisatie ontplooit (en verder wil gaan ontplooiën) om invulling te geven aan de bovengenoemde opgaven. Het routeplan 2021-2024 en bijbehorende meerjarenbegroting is behandeld in de raad van oktober 2022.
Participanten:	6 gemeenten in Midden-Limburg (Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Nederweert, Weert) en de Brabantse gemeente Cranendonck. Regionale ondernemers en onderwijspartijen. Aantal inwoners: 225.000
Bestuursstructuur:	Algemeen Bestuur, bestaande uit vertegenwoordigers van (1) deelnemende gemeenten, (2) het regionale onderwijs en (3) het regionale ondernemersveld. Een delegatie van het AB vormt het DB.
Financiën:	Voor de jaren 2021-2024 heeft Keyport een meerjarenbegroting opgesteld gekoppeld aan de uitvoering van het Routeplan 2021-2024 Keyport Next Level. De begroting bestaat uit proceskosten (o.a. organisatie, communicatie) en uitvoeringskosten (projecten). De totale proceskosten worden gedekt door de bijdrage van de deelnemende gemeenten. Keyport-projecten worden mogelijk gemaakt door bijdragen van onderwijs, ondernemers en overheid.
Bijdrage/Belang:	Voor het jaar 2024: € 60.033 (€ 2,47 per inwoner).
Risico:	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.

Naam:	Euregio Rijn-Maas-Noord
Gevestigd in:	Mönchengladbach
Openbaar belang:	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich sinds 1978 in voor de Europese integratie voor ongeveer 2 miljoen burgers in dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse en Duitse inwoners van de Euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren. De Europese Unie, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Nederlandse regering ondersteunen dit plan. Dit doen zij door verschillende subsidieregelingen. Euregio Rijn-Maas-Noord coördineert de toekenning van Interreg-middelen in de betreffende grensregio en beschikt daardoor over middelen voor de subsidiëring van Duits-Nederlandse projecten. In de Euregiovisie 2014-2020+ 'Euregio maakt het verschil' zijn 5 speerpunten benoemd die grotendeels overeen komen met die van Keyport, SML en onze gemeente. Vanuit de kracht en behoeften van Maasgouw de samenwerking aangaan met partners binnen en buiten de gemeentegrenzen, is een belangrijke sleutel tot een sterker Maasgouw. Het grensoverschrijdende aspect van deze ontwikkelstrategie is een kansrijke en uitdagende opgave.
Participanten:	Nederlandse participanten: Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Landgraaf, Horst aan de Maas, Leudal, Nederweert, Maasgouw, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Sittard-Geleen, Venlo, Venray, Weert en MKB Limburg. Duitse participanten: Landeshauptstadt Düsseldorf, Mönchengladbach, Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Straelen, Geldern, Nettetal, Schwalmatal, Wassenberg, Selfkant en Wegberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, Kreis Heinsberg, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg.
Bestuursstructuur:	De Euregio Rijn-Maas-Noord is een publiekrechtelijk openbaar lichaam naar Duits recht met bestuur en ledenvergadering.
Financiën:	Geen jaarcijfers beschikbaar.
Bijdrage/Belang:	Voor het jaar 2024: € 9.000 (2 stemmen à € 4.500 per stem) en € 1.297 voor het Grensinfopunt (GIP).
Risico:	Financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.

Naam	Regionale Energie Strategie Noord- en Midden Limburg (Centrumregeling RES NML)
Gevestigd in:	Venlo
Openbaar belang:	Het faciliteren van de participanten in de uitvoering van het Klimaatakkoord. De centrumgemeente voert de volgende basistaken uit voor alle deelnemers: • voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen en herijken van de gezamenlijke strategische koers en ambities van de centrumregeling; • voorbereiden van de besluitvorming van de deelnemers over het vaststellen van regionaal energiebeleid; • monitoren van de voortgang van de gestelde doelen, welke door de deelnemers zijn vastgelegd in de onder de eerste twee bullits bedoelde beleidsdocumenten; • opbouwen, bundelen en delen van kennis; • voeren van bovenlokaal accountmanagement met strategische samenwerkingspartners; • voeren van de financiële administratie en verantwoording, waaronder het beheer van de algemene reserve; • opstellen van het werkprogramma voor de centrumregeling.
Participanten:	Provincie Limburg, Waterschap Limburg, gemeente Venlo (centrumgemeente), colleges van B&W van de gemeenten Mook en Middelaar, Bergen, Gennep, Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Beesel, Roermond, Weert, Nederweert, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Leudal.
Bestuursstructuur:	Tot deze centrumregeling is besloten in de raadsvergadering van 28 mei 2024, ingaande vanaf 1 januari 2024. Ter uitvoering van de opgenomen basistaken (zie openbaar belang) verleent iedere deelnemer mandaat aan het college van de centrumgemeente Venlo. De deelnemende bestuursorganen behouden hun eigen bevoegdheden om het (energie)beleid vast te stellen en om besluiten te nemen.
Financiën:	Dit samenwerkingsverband beschikt niet over een eigen en/of vreemd vermogen.
Bijdrage/Belang:	Jaarlijkse bijdrage is € 63.440 (€ 2,60 per inwoner).
Risico:	Financieel risico blijft beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.

5.6 Grondbeleid

In deze paragraaf worden de volgende aspecten van het grondbeleid nader beschouwd:

1. Visie op grondbeleid
2. Woondeal Limburg/ plancapaciteit
3. Stikstofbeleid
4. Bouwgronden in exploitatie
5. Strategische gronden
6. Gebiedsontwikkelingen
7. Risico's plannen en reservepositie

Visie grondbeleid

Nota grondbeleid

De Nota grondbeleid voor de periode 2024-2027 is in december 2023 door de raad vastgesteld. In deze nota zijn de kaders van het grondbeleid voor de periode 2024-2027 vastgelegd. Deze kaders zijn voornamelijk gebaseerd op de toekomstvisie van het ruimtelijk beleid, de evaluatie van het grondbeleid in de periode 2016-2022, de huidige economische omstandigheden en nieuwe wet- en regelgeving, waaronder de Omgevingswet en het Didam-arrest.

Uitgangspunten van de Nota Grondbeleid

In de nota zijn de uitgangspunten voor het beleid, de procedures, de uitvoering en de beheersing van de grondexploitatie opgenomen. De (voor de jaarrekening) relevante uitgangspunten zijn:

- **Faciliterende rol**
De gemeente heeft gekozen voor een overwegend faciliterend grondbeleid. De mogelijkheid bestaat om situationeel een actief grondbeleid te voeren, mits het financiële risico aanvaardbaar is. In geval van publiek-private samenwerking zal per plan worden beoordeeld welke vorm van samenwerking wordt aangegaan. Bij deze beoordeling spelen de volgende aspecten een belangrijke rol:
 - de grondpositie die de gemeente heeft;
 - de risico's die de gemeente mogelijk loopt;
 - complexiteit van het plan.
- **Geen relatie meer tussen grondexploitatie en ontwikkeling maatschappelijke voorzieningen.**
Uit oogpunt van een solide financieel beleid wordt geen directe relatie gelegd tussen de opbrengsten die voortvloeien uit de bouwgrondexploitatie en het realiseren van maatschappelijke voorzieningen. Eventuele toekomstige winsten uit de bouwgrondexploitatie worden toegevoegd aan de reserve ontwikkelingsbedrijf en kunnen vervolgens worden ingezet ter dekking van de uitgaven van de maatschappelijke voorzieningen. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat in de Nota reserves en voorzieningen 2021-2024 is vastgelegd dat het plafond van de Reserve Ontwikkelingsbedrijf op grond van een risicoanalyse € 1 miljoen bedraagt.
- **Voldoende invloed op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen**
In de nota grondbeleid komen alle facetten van de grondexploitatie aan de orde. Door deze nota heeft de gemeente voldoende invloed op de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen.

Financiële Kaders en beheersingsmaatregelen

Afhankelijk van de situatie dan wel eigen of geen grondposities, middelen, risico's, gewenste lokale ontwikkelingen kan de gemeente per complex inspelen op de gewenste positie. De in de nota grondbeleid opgenomen uitgangspunten zijn daarbij de basis. Hierna volgen de kaders en beheersmaatregelen van planning & control en risicomanagement.

Grondnota is uitgangspunt

De visie en beleidsvoornemens zoals vastgelegd in de nota grondbeleid zijn de basis voor de beheersing van de grondexploitaties.

Grondexploitatieopzet vastgesteld door de gemeenteraad bij ontwikkeling eigen plannen

De eigen gemeentelijke plannen doorlopen een aantal fasen. Nadat een plan de initiatieffase en vervolgens de definitiefase doorlopen heeft, wordt de exploitatieopzet voorgelegd aan de raad ter vaststelling. De vastgestelde exploitatieopzet is het kader voor de uitvoering en realisatie van het bestemmingsplan. Voor inzicht in de plannen worden extracomptabel exploitatieoverzichten per plan bijgehouden. De verwachte resultaten zijn hierin zichtbaar. Deze exploitatieoverzichten en de exploitatieopzetten worden elk jaar geactualiseerd bij het opstellen van de jaarrekening en de begroting. De jaarrekening geeft op basis van dit overzicht een totaaloverzicht van de boekwaardes, de verwachte resultaten en risico's. De begroting geeft de verwachting weer.

Programmabegroting

In de programmabegroting worden de visie, beleidsvoornemens en de plannen voor het komende jaar toegelicht.

Tussentijdse rapportage/verantwoording/bijsturing door Proraps

In de Proraps worden eventuele voorgedane afwijkingen gemeld.

Actualisatie grondexploitaties

De realisatie en de geactualiseerde exploitatieoverzichten samen geven inzicht in de looptijden, de verwachte resultaten, de risicoanalyse, de te vormen buffers van de onderhanden zijnde complexen.

De grondexploitaties worden 2x per jaar geactualiseerd. Actualisatie vindt plaats bij de begroting en de jaarrekening. De uitkomsten van deze actualisatie worden op basis van de nominale waarde verwerkt in de begroting en de jaarrekening.

Jaarrekening: risicoanalyse versus weerstandsvermogen

De realisatie en de geactualiseerde exploitatieoverzichten tezamen geven inzicht in de looptijden, de verwachte resultaten, de risicoanalyse, de te vormen buffers van de onderhanden zijnde complexen. Voorzieningen worden getroffen als dat nodig is. De omvang van de reserve Ontwikkelingsbedrijf wordt afgezet tegen de risico's en te vormen buffers om te kunnen beoordelen of de aanwezige weerstandsbuffer voldoende van omvang is om niet voorziene tegenvallers op te vangen.

Risicomanagement

In februari 2021 is de Beleidsnota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2021-2024 vastgesteld. De grondexploitaties zijn onderdeel van het risicomanagement, zowel de eigen grondexploitaties als de exploitatieovereenkomsten.

Risicomanagement is het proces van identificeren en beheersen van risico's. De risico's bij grondexploitaties kunnen over het algemeen groot van omvang en onzekerheden zijn, onder meer door:

- de omvangrijke (voor-)investeringen;
- de (lange) looptijd van projecten;
- de afhankelijkheid van marktomstandigheden en de algemene economische situatie.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat op dit moment sprake is van een gering risicoprofiel, mede vanwege het overwegend faciliterende/passieve grondbeleid van de gemeente.

Faciliterend grondbeleid en financiële risico's

Bij faciliterend grondbeleid wordt de ontwikkeling aan de markt overgelaten, maar door samenwerkingsovereenkomsten met marktpartijen probeert de gemeente sturing te geven. Is er sprake van samenwerkingsovereenkomsten, dan liggen de (financiële) risico's in de meeste gevallen bij de marktpartijen. Het risico dat de gemeente wel loopt is dat geplande woningbouwprogramma's, geplande maatschappelijke voorzieningen en eigen projecten stagneren. Dit kan in het geval van tegenvallende economische ontwikkelingen nadelige financiële consequenties hebben voor de gemeente. Daarnaast kan een

projectontwikkelaar failliet gaan waarna afwikkeling en nieuwe partijen gezocht dienen te worden waardoor de ontwikkeling stagneert.

In het kader van actief risicomanagement worden gelijktijdig met het actualiseren van de grondexploitatieberekeningen (2x per jaar) de risico's geïnventariseerd, geclassificeerd en gekwantificeerd. Waar nodig worden beheersingsmaatregelen getroffen en wordt nagegaan in hoeverre de beschikbare weerstandscapaciteit (= de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) voldoende is om de resterende risico's af te dekken.

Als laatste onderdeel van het risicomanagement wordt de omvang van de reserve Ontwikkelingsbedrijf afgezet tegen de risico's en te vormen buffers om te kunnen beoordelen of de aanwezige weerstandsbuffer voldoende van omvang is om niet voorziene tegenvallers op te vangen.

Reserve Ontwikkelingsbedrijf

De reserve vormt het weerstandsvermogen voor financiële risico's die voortvloeien uit de grondexploitaties en ruimtelijk-fysieke projecten. Onverwachte tegenvallers die niet opgevangen kunnen worden uit deze reserve komen ten laste van de Algemene Reserve.

De reserve wordt gevoed door voordelen op bouwgrondexploitaties en verkoop van onroerend goed.

Eventuele overschotten van het Reserve Ontwikkelingsbedrijf (alles boven 1 miljoen euro) wordt bij het vaststellen van jaarrekening overgeheveld naar de Algemene Reserve.

Wet- en regelgeving

Ten aanzien van de verslaggeving van de grondexploitaties geeft het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten voorschriften. De implicaties hiervan zullen onderstaand worden toegelicht.

Voorzieningen en verwachte tekorten

Voor tegenvallers die kunnen worden gekwantificeerd dienen voorzieningen te worden gevormd.

Voorzieningen worden onder meer gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.

Voorzieningen ter dekking van de (verwachte) tekorten in grondexploitaties worden gepresenteerd als een waarde correctie op de post bouwgrond in exploitatie.

Rentetoerekening

De rente die op grond van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) mag worden toegerekend is gebaseerd op de vreemd vermogen kosten in relatie tot het eigen vermogen. De gemiddelde gewogen rente is berekend op 0,86% voor het jaar 2024.

Plancapaciteit

De Woondeal Limburg is in maart 2023 ondertekend door de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en de diverse betrokken partijen, waaronder de gemeente Maasgouw. In de Woondeal en de uitwerking daarvan staat dat er in Limburg 29.550 woningen bij komen, waarvan het grootste deel in de sociale huur, de midden-huur en de betaalbare koop. De ambitie is om daarnaast nog eens 20.000 extra woningen te realiseren.

De afspraak is dat 2/3e van de nieuwe woningen betaalbaar is. Betaalbare woningen zijn alle woningen met een sociale huur tot € 900,07 per maand kale huur, midden-huur tot € 1.184,82 per maand kale huur en koopprijs tot en met € 405.000. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd op basis van CPI (consumentenprijsindexcijfer).

Daarnaast dient in de woningvoorraad gestreefd te worden naar 30% sociale huur.

De gemeente Maasgouw maakt samen met Nederweert, Weert, Leudal, Roermond, Roerdalen en Echt-Susteren onderdeel uit van Midden-Limburg. Binnen de regio Midden-Limburg bestaat een bruto woningbouwopgave van 10.350 woningen in de periode van 2022 t/m 2030. De gemeenten binnen de regio werken samen met de woningcorporaties en marktpartijen aan deze opgave.

In het coalitieakkoord is vermeld dat er in Maasgouw minimaal 400 woningen worden gebouwd in de periode 2022-2026. Om dat te realiseren werken we met woningcorporaties, projectontwikkelaars en particuliere initiatiefnemers aan de uitvoering van bouwplannen. De behoefte aan een uitbreiding van de woningvoorraad is vooral gericht op de betaalbare koop- en huursegmenten. Het aantal gerealiseerde nieuwbouwwoningen over 2023 bedraagt 63 en over 2024 40 en loopt daarmee achter op de gestelde doelen. Ook regionaal blijft de woningbouwproductie achter op het gewenste niveau. Dit heeft vooral te maken met de huidige marktontwikkelingen waar overwegend een afwachtende houding wordt ingenomen en onzekerheid heerst. Financiële haalbaarheid, het stikstofdossier, netcongestie, personeelsproblemen, voldoende beschikbaarheid van bouwmaterialen zijn enkele van de problemen waar initiatiefnemers tegen aan lopen. Met de bestaande plancapaciteit van 460 nieuwbouwwoningen en de in de Structuurvisie Wonen opgenomen ambitie van 100 extra woningen op jaarbasis, in de periode 2022-2026, kan Maasgouw ruimschoots uit de voeten.

Stikstofbeleid

Op 2 november 2022 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat de 'Bouwwijstelling Stikstof' niet voldoet aan het Europese natuurbeschermingsrecht. Daarom mag deze bouwwijstelling niet gebruikt worden bij bouwprojecten. Met de bouwwijstelling had het kabinet aangegeven dat de stikstofuitstoot, die bij de bouw vrijkomt, tijdelijk is en daarom losgekoppeld moet worden van de gebruiksfase. De Raad van State vindt dit niet juist, omdat het niet is uit te sluiten dat de natuur hierdoor schade oploopt. Hoewel de bouwwijstelling daarmee van tafel is, betekent dat niet dat er nu een algehele bouwstop geldt. Net als in de situatie vóórdat de bouwwijstelling werd ingevoerd, moet per project onderzoek worden gedaan naar de mogelijke gevolgen van de uitstoot van stikstof (dus zowel in de bouw- alsook de gebruiksfase). Dit betekent voor projecten, die nog een planologische procedure moeten doorlopen, een verzwaaring in het aantonen van de uitvoerbaarheid voor wat betreft het aspect stikstofuitstoot. Mogelijke oplossingen zijn daarbij het maken van een 'Passende Beoordeling' en 'Ecologische Onderbouwing' (met mogelijk aanvullende maatregelen) of de bouw van een project spreiden over een langere realisatieperiode. Het project 'Linne Zuidoost' is een voorbeeld van een project, waarin ontwikkelaar en gemeente een oplossing hebben gevonden voor de stikstofproblematiek door het temporiseren van de plannen.

Bouwgronden in exploitatie

Totaaloverzicht grondexploitatie

De volgende bouwgronden (bestemmingsplannen) heeft de gemeente in exploitatie:

- Linne Zuidoost (gemengd project)
- Nautische Boulevard Wessem

In de hierna volgende overzichten zijn de plannen met financiële gegevens en de verwachte resultaten opgenomen met de daarbij behorende looptijd van het plan.

Totaaloverzicht boekwaarde gronden 2024				
	Boekwaarde 1-1-2024	Lasten	Baten	Boekwaarde 31-12-2024
Bouwgronden in exploitatie				
Linne Zuidoost	€ -332.600	€ 82.800	€ 15.300	€ -265.100
Nautische Boulevard	€ 995.500	€ 82.000	€ -	€ 1.077.500
Nautische Boulevard - voorziening	€ -271.000	€ -9.000	€ -	€ -280.000
Totaal	€ 391.900	€ 155.800	€ 15.300	€ 532.400

	Looptijd	Totaal verwacht resultaat	Tussentijdse winstneming t/m 2024	Nog te realiseren winst
Linne Zuidoost	2026	€ 250.100	€ 160.800	€ 89.300
Nautische Boulevard	2027	€ -560.800	€ -	€ -
Totaal		€ -310.700	€ 160.800	€ 89.300

Op de volgende pagina's worden de grondexploitaties individueel toegelicht.

Linne Zuidoost

Op 28 oktober 2010 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan 'Linne Zuidoost' vastgesteld. Het bestemmingsplan 'Linne Zuidoost' bevat de realisatie van 238 woningen en een sportveldencomplex in Linne. Gelijktijdig met de vaststelling van dit bestemmingsplan heeft de gemeenteraad ook het exploitatieplan 'Linne Zuidoost' vastgesteld. Het exploitatieplan 'Linne Zuidoost' kent de functie van publiekrechtelijk kostenverhaal en bevat publiekrechtelijke regels over onderdelen van de wijze van uitvoering van de locatie (bijvoorbeeld fasering).

Op 18 december 2014 heeft de gemeenteraad van Maasgouw het bestemmingsplan 'Linne' vastgesteld. In dit bestemmingsplan zijn de alsdan inmiddels gerealiseerde 14 woningen, sportvoorziening en gedeelte van de openbare ruimte opgenomen. Voor een gedeelte van de deels gerealiseerde openbare ruimte van Linne Zuidoost blijft het bestemmingsplan 'Linne Zuidoost' van toepassing, zoals dit op 28 oktober 2010 is vastgesteld.

De gemeenteraad heeft op 18 februari 2016 de 1e herziening van het exploitatieplan 'Linne Zuidoost' vastgesteld (inclusief de bijbehorende interne grondexploitatie). Het exploitatieplan 'Linne Zuidoost' heeft, naast de functie van kostenverhaal bij particuliere exploitatie, ook tot doel regels te stellen bij de uitvoering van het bestemmingsplan. Die regels zien onder meer op fasering, het aanbrengen van koppelingen tussen de uitvoering van werken en werkzaamheden inzake de inrichting van de openbare ruimte en de verlening van omgevingsvergunningen voor het bouwen, eisen ten aanzien van de inrichting van de openbare ruimte alsmede regels over de wijze van uitvoering van de inrichting van de openbare ruimte en ruimtegebruik. Met de 1e herziening is de omvang van het exploitatieplangebied niet gewijzigd, zodat het vanaf dat moment verbonden is aan deels het bestemmingsplan 'Linne Zuidoost' en deels het bestemmingsplan 'Linne'.

Inmiddels heeft de marktpartij Linnerpark B.V. alle gronden verworven en is doende met de realisatie van de locatie. Naast de wettelijke verplichting tot jaarlijkse herziening van een exploitatie, leidt het feitelijke ontwikkelinitiatief van Linnerpark B.V. tot de noodzaak de exploitatieopzet van het exploitatieplan te actualiseren. Concreet betekent dit dat de bestaande grondexploitatie herzien wordt teneinde daarmee een adequaat kostenverhaal mogelijk te maken. De hiervoor benodigde 2e herziening van het exploitatieplan (inclusief de bijbehorende interne grondexploitatie) is vastgesteld in de raadsvergadering van 15 december

2020. In de raadsvergadering van 16 april 2024 is het bestemmingsplan 'Linne Zuidoost 2023' alsmede het exploitatieplan 'Linne Zuidoost, 3e herziening' vastgesteld. De herziening van het bestemmingsplan was wenselijk om enkele stedenbouwkundige uitgangspunten nader vast te leggen en om in het zuidwestelijke deel van het plangebied een verdichting met 18 (extra) woningen toe te staan. De vaststelling van dit bestemmingsplan en het belang om te komen tot actualisatie van de exploitatieopzet noodzaakten tot de 3e herziening van het exploitatieplan.

Op grond van de gewijzigde verslaggevingsvoorschriften (BBV) is het project Linne Zuidoost in 2019 administratief gesplitst. Voor het deel waarbij de gemeente een actief grondbeleid voert, worden de betreffende kosten en opbrengsten in de balans verantwoord als onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie. De in het kader van faciliterend grondbeleid te verhalen kosten en te ontvangen exploitatiebijdragen worden separaat op de balans verantwoord.

Inmiddels zijn alle gemeentelijke gronden verkocht. Uit de gemeentelijke grondexploitatie blijkt dat het plan naar verwachting wordt afgesloten met een positief resultaat van € 250.100. Tot en met 2023 zijn tussentijds winsten verantwoord voor een totaalbedrag van € 127.900. Op grond van de verslaggevingsvoorschriften is in 2024 een tussentijdse winstneming van € 32.900 aan de orde. Het voorstel is om dit tussentijdse resultaat toe te voegen aan de reserve ontwikkelingsbedrijf. Tot en met 2024 is tussentijds een winst van € 160.800 verantwoord.

Nautische Boulevard Wessem

Op 6 juni 2019 heeft de raad ingestemd met de exploitatieopzet Nautische Boulevard. De Nautische Boulevard is de doorontwikkeling van de Prins Mauritshaven in Wessem naar een 'one stop shop' voor de watersport.

De gebiedsontwikkeling is in samenwerking met OML uitgewerkt in een businesscase en een grondexploitatie. De businesscase kent een onrendabele top van € 1,1 miljoen. Deze onrendabele top wordt voor 50% gesubsidieerd door de Provincie Limburg, onder de voorwaarde dat het plangebied nautisch verkleurd. Het resterende deel van de onrendabele top komt voor rekening van de gemeente Maasgouw en wordt gedekt door inzet van de reserve 'Kansenkaart Herstructurering'.

In juli 2018 heeft de gemeente Maasgouw de locatie Maasdijk 3 op het voorterrein verworven met als doel om deze nautisch te laten verkleuren. Voor dit pand is vervolgens een huurovereenkomst inclusief koopoptie afgesloten met een ondernemer die uitstekend past binnen de 'one-stop shop' ontwikkeling op de Nautische Boulevard. In december 2022 heeft de betreffende ondernemer gebruik gemaakt van de koopoptie. De verkoop van Maasdijk 3 heeft een positief effect voor de grondexploitatie. In de oorspronkelijke businesscase was namelijk opgenomen dat het pand gesloopt zou worden. Nu het pand behouden blijft zijn er geen sloop- en saneringskosten meer aan de orde en door het behoud van de opstallen zijn er meer opbrengsten gerealiseerd dan was voorzien in geval van uitgifte van bouwrijpe grond.

In december 2020 heeft de gemeente een koopovereenkomst afgesloten voor de gedeeltelijke verwerving van Maasdijk 2. Het overige deel van Maasdijk 2 was al in bezit van de gemeente en werd verhuurd aan een onderneming die actief is in de zand- en grindwinning. Omdat deze activiteiten op de locatie niet passen binnen het concept van de Nautische Boulevard is met de ondernemer afgesproken dat deze bedrijfsactiviteiten uiterlijk 1 januari 2024 worden beëindigd. De locatie dient uiterlijk 1 januari 2024 vrij van opstallen, geheel ontruimd, vrij van huur, pacht of andere gebruikersrechten opgeleverd te worden. In augustus 2022 heeft de gemeente het eigendom verkregen van Maasdijk 2A met daarbij behorende opstallen (wasstraat), waarbij gelijktijdig een kadekavel gelegen aan de Maasdijk 2 is verkocht. De voornoemde transacties zijn gebaseerd op een eerder aangegane ruilovereenkomst.

Begin 2024 heeft het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegen om het voorterrein nautisch te laten verkleuren. Op dit voornemen zijn zienswijzen ingediend. Daarna is in 2024 de selectieprocedure doorlopen om een partner te selecteren. Met deze partner wordt de planvorming van het voorterrein van de Nautische Boulevard uitgewerkt. Op basis van de ingekomen zienswijzen, de ingebrachte expertise van de partner samen

met de ambtshalve wijzigingen en nadere onderzoeken wordt parallel gewerkt aan het verfijnen van het bestemmingsplan, de ontwikkelovereenkomst en de uitwerking van het plan. Deze uitwerking vergt een zorgvuldige procedure waarmee pas in de tweede helft van 2024 kon worden gestart.

Volgens de geactualiseerde grondexploitatie sluit het project af met een tekort van € 561.000 (2023: tekort € 542.000). Dit tekort wordt voor 50% gedekt door een provinciale subsidie (tot een maximum van circa € 545.000). Het gemeentelijk aandeel in het geraamde tekort wordt afgedekt door de raad toegekende middelen. Het gemeentelijk aandeel in het geraamde tekort is op grond van de verslaggevings-voorschriften verantwoord in een voorziening.

Gelet op de vele onzekerheden die inherent zijn aan een langlopend project, dienen de eerdere toegekende middelen ter afdekking van de onrendabele top van € 1,1 miljoen (op grond van de businesscase) volledig beschikbaar te blijven.

Strategische gronden

De volgende strategische gronden zijn in bezit:

- Rector Driessenstraat Heel
- Catualiumplein Heel
- De Sleije Heel
- Heuvelstraat Maasbracht
- Majoor Huthstraat Linne
- Reutsdael Heel, 2^e fase

De strategische gronden worden onderstaand kort toegelicht.

Rector Driessenstraat Heel

Rector Driessenstraat Heel is in de jaarrekening 2013 afgewaardeerd tot nihil omdat er geen vooruitzichten waren op de verkoop van gronden. Bij raadsbesluit van 18 januari 2018 zijn deze gronden in het kader van de aanpak planvoorraad komen te vervallen en is de bestemming gewijzigd naar 'Groen'. Momenteel wordt samen met een woningbouwcorporatie onderzocht of de bouw van zeven grondgebonden huurwoningen voor de doelgroep senioren financieel haalbaar is. De onderhandelingen en voorbereidingen worden op verzoek van de betreffende woningcorporatie tot april 2025 aangehouden in verband met een algehele heroverweging van hun projectenportefeuille en de daarmee samenhangende financiële investeringskracht.

Catualiumplein Heel

De gronden zijn in het verleden eveneens afgewaardeerd tot nihil vanwege het ontbreken van ontwikkelpotentieel. Bij raadsbesluit van 18 januari 2018 zijn deze gronden in het kader van de aanpak planvoorraad komen te vervallen. De nieuwe bestemming is openbaar groen.

De Sleije Heel

Het complex De Sleije in Heel is in de jaarrekening 2013 tot nihil afgeraamd. Bij raadsbesluit van 18 januari 2018 zijn deze gronden in het kader van de aanpak planvoorraad komen te vervallen en is de bestemming gewijzigd naar 'Groen'. Het perceel ligt binnen de begrenzing van het project 'Winkelhart Heel'. Als dat project tot uitvoering komt, zal de kavel in die planontwikkeling worden ingebracht.

Heuvelstraat Maasbracht

Op basis van de opdracht van de raad tot afbouw van het contingent is de boekwaarde van de Heuvelstraat in 2015 afgewaardeerd tot agrarische grondwaarde van € 4,50 per m².

Mede omdat bouwclaims ontbreken is besloten tot genoemde afwaardering. In het plan van aanpak 'Woonwagen- en standplaatsenbeleid' is dit gebied als zoekgebied opgenomen voor de realisatie van aantal nieuwe woonwagenstandplaatsen. Voor deze locatie zijn de ambtelijke gesprekken opgestart met woningcorporatie Wonen Limburg om de opgave verder te verkennen. Deze strategische gronden kunnen worden ingezet.

Majoor Huthstraat Linne

Bij raadsbesluit van 18 januari 2018 zijn deze gronden in het kader van de aanpak planvoorraad komen te vervallen en is de bestemming gewijzigd naar 'Groen'. In het plan van aanpak 'Woonwagen- en standplaatsenbeleid' zijn deze gronden aangewezen voor de realisatie van twee nieuwe woonwagenstandplaatsen. De haalbaarheidsonderzoeken hiervoor zijn afgerond en het college heeft op 3 december 2024 besloten de gronden te verkopen aan de bewoner van huisnummer 1, zodat hij er zelf twee standplaatsen voor zijn kinderen kan realiseren. De grond is getaxeerd en de verkooponderhandelingen lopen momenteel.

Reutsdael Heel, 2e fase

Fase 2 van woningbouwlocatie Reutsdael Heel (zijde Sportparklaan) is bij raadsbesluit van 18 januari 2018 in het kader van de afbouw planvoorraad 'on hold' gezet. De nieuwe bestemming is vooralsnog openbaar groen. Wel wordt onderzocht of de bouw van een aantal huurwoningen hier financieel haalbaar is. De onderhandelingen en voorbereidingen worden op verzoek van de betreffende woningcorporatie tot april 2025 aangehouden in verband met een algehele heroverweging van hun projectenportefeuille en de daarmee samenhangende financiële investeringskracht.

Gebiedsontwikkelingen

De gemeente heeft een faciliterende rol bij de volgende gebiedsontwikkelingen:

- Linne Zuidoost (gemengd project)
- Op de Konie Stevensweert
- Krijtenberg Beegden
- Sleydal Heel

Linne Zuidoost

Het project Linne Zuidoost is een zogenaamd gemengd project. Dit wil zeggen dat de gemeente zowel een actief als een faciliterend grondbeleid voert. Het merendeel van de gronden is in het bezit van projectontwikkelaars. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het onderdeel "Bouwgronden in exploitatie".

Op de Konie

Voor het project Op de Konie heeft de gemeenteraad op 29 januari 2019 een bestemmingsplan, exploitatieplan en interne grondexploitatie vastgesteld. Binnen het plangebied is hiermee de bouw van maximaal 29 woningen mogelijk gemaakt. De gemeente betaalt het bouw- en woonrijp maken van het plan. De kosten hiervoor worden op de eigenaren verhaald via een te betalen exploitatiebijdrage.

In februari 2020 heeft de gemeente met drie andere partijen gronden geruild (met gesloten beurzen). Deze grondruil was noodzakelijk om het nieuwe stedenbouwkundig plan voor het plangebied te kunnen realiseren. Met de grondruil heeft de gemeente de ondergrond voor de openbare ruimte in eigendom gekregen en zijn de bouwkvavels op naam van de ontwikkelpartijen gezet.

In 2020 heeft de gemeente haar voorbereidende werkzaamheden in het gebied voorlopig afgerond: de riolering en bouwwegen zijn aangelegd en de nieuwe speeltuin is ingericht en gebruiksklaar opgeleverd. De kosten voor de speeltuin zijn in de jaarrekening 2021 geactiveerd onder de materiële vaste activa en maken derhalve geen onderdeel meer uit van de grondexploitatie. Door de overheveling sluit de herziene grondexploitatie met een verwacht resultaat van rond de nullijn.

In 2021 is de bouw van de eerste woningen gestart. De bouw van de projectwoningen is in 2023 afgerond. In 2023 is ook de definitieve infrastructuur al aangelegd om de overlast voor degenen die er al wonen zo veel mogelijk te beperken. Naar gelang de bouwkvavels worden bebouwd, worden er nog aanpassingen doorgevoerd aan de trottoirs (aanleg inritten naar de woningen en eventueel verplaatsen lichtmasten).

Het project is met het ontvangen van de laatste te innen bijdragen in december 2024 nu inhoudelijk en financieel afgerond. Er is in 2024 bij de afsluiting in de jaarrekening sprake van € 117.400 winstneming.

Krijtenberg

De gemeente ontvangt van elke verkochte m² grond door de projectontwikkelaar een bijdrage van € 7. In 2024 is een bedrag van € 3.304 ontvangen. Dit bedrag is in de Algemene Reserve gestort. De ontwikkeling van het plangebied loopt gestaag door: in 2021 zijn er 5 projectwoningen opgeleverd en is het deel van de infrastructuur dat al gereed is door de projectontwikkelaar overgedragen aan de gemeente. Op 19 december 2023 is het laatste bestemmingsplan dat de laatste vijf bouwtitels planologisch mogelijk moet maken door de gemeenteraad vastgesteld. Afronding van het totale project wordt verwacht rond 2027.

Sleydal Heel

De gemeente ontvangt van elke verkochte m² grond een bijdrage voor bovenwijkse voorzieningen. In 2024 is een bedrag van € 3.750 ontvangen. Dit bedrag is in de Algemene Reserve gestort.

De oude exploitatie Sleydal Heel is in 2024 nagenoeg afgerond. Er is nog een aanvullende fase 5 in voorbereiding, waarvan het bestemmingsplan in 2025 wordt voorgelegd aan de raad.

Risico's plannen en reservepositie

Risico's

Het volgende risico's worden bij de grondexploitatie onderkend.

Netcongestie

Economische groei, woningbouw en digitalisering van de maatschappij leiden tot een aanzienlijke groei van de vraag naar elektriciteit. Daarnaast is sprake van een sterke groei van de opwekking van duurzame energie door middel van bijvoorbeeld zonnepanelen en windmolens. Door deze ontwikkelingen staat de capaciteit van het elektriciteitsnet in Nederland onder druk. Bij netcongestie kan de netbeheerder de vraag naar en het aanbod van transport van elektriciteit niet (volledig) verzorgen, doordat de capaciteit van het elektriciteitsnet ontoereikend is. Een groot deel van Nederland heeft inmiddels met (een bepaalde mate) van netcongestie te maken. Diverse partijen in de vastgoedsector, van de projectontwikkelaar tot de eindgebruiker zoals een zakelijk huurder of een bewoner, lopen het risico geconfronteerd te worden met een situatie waarin niet kan worden voldaan aan hun vraag naar transport van elektriciteit. Het gevolg hiervan is onder meer dat vastgoedprojecten mogelijk vertraging oplopen omdat panden niet op korte termijn aangesloten kunnen worden op het elektriciteitsnet. Deze vertraging kan mogelijk ook leiden tot hogere kosten (onder meer doordat aannemers een hogere risico-opslag calculeren). Enexis verdubbelt de komende jaren het aantal transformatorhuisjes in de gemeenten. Enexis heeft daarom de gemeenten verzocht rekening te houden met de potentiële verkoop van snippergroen aan Enexis. Deze 'ruimte' hebben ze nodig in de (nabije) toekomst voor transformatiehuisjes (trafo's).

Stikstof

De risico's voor wat betreft stikstof zijn nader uitgewerkt onder het kopje 'Stikstofbeleid' eerder in deze paragraaf; korthedshalve wordt hiernaar verwezen.

Reserve Nautische Boulevard

De raad heeft in juni 2019 besloten om een bedrag van € 550.000 uit de reserve 'Kansenkaart herstructurering' in te zetten ter dekking van het gemeentelijk aandeel in de onrendabele top van het project Nautische Boulevard. De onrendabele top blijkt uit de businesscase/grondexploitatie, welke in 2019 door de raad is vastgesteld. Vanwege de verslaggevingsvoorschriften (verwachte tekorten dienen afgedekt te worden door een voorziening) is dit bedrag nadien overgeheveld vanuit voornoemde reserve naar de Voorziening grondexploitatie Nautische Boulevard.

Bij de jaarrekening 2021 is de voorziening voor het verwachte tekort voor het project Nautische Boulevard verminderd van € 550.000 naar € 312.500 (50% van het geraamde tekort). Dit vanwege actualisatie van de grondexploitatie. De vrijval uit de voorziening van € 237.500 is bij de bestemming van het jaarrekeningsaldo

2021 toegevoegd aan de nieuw gevormde bestemmingsreserve Nautische Boulevard. Dit omdat de eerder beschikbare middelen van € 550.000 volledig beschikbaar moeten blijven voor het afdekken van risico's binnen het project.

Op basis van de recente grondexploitatie is het geraamde tekort € 561.000 en wordt de voorziening bepaald op een bedrag van € 280.000 (50%). Ultimo 2023 had de voorziening een omvang van €271.000. Dit betekent een toevoeging aan de voorziening voor een bedrag van € 9.000. Dit betekent dat de omvang van de bestemmingsreserve Nautische Boulevard € 280.000 dient te bedragen. De voorziening en bestemmingsreserve salderen tot een totaalbedrag van € 561.000, wat voldoende is om het tekort volgens de businesscase Nautische Boulevard af te dekken.

Reserve Ontwikkelingsbedrijf

In navolging van voorgaande jaren worden de resultaten van de diverse grondexploitaties verwerkt in de reserve Ontwikkelingsbedrijf. In het verleden is uit deze reserve geld gebruikt voor de ontwikkeling van maatschappelijke projecten. De economische ontwikkeling en de daaruit voortvloeiende herijking van projecten hebben geleid tot lager bijgestelde verwachte resultaten en uitputting van de reserve.

De reserve ontwikkelingsbedrijf was nihil ultimo 2016. De reserve is voorheen ingezet om de tekorten of lagere opbrengsten van de bijgestelde plannen financieel af te dekken.

Zoals opgenomen in de huidige grondnota komen onverwachte tegenvallers ten laste van de Algemene Reserve als die niet opgevangen kunnen worden door de reserve ontwikkelingsbedrijf.

Zoals vermeld in de Nota Reserves en voorzieningen 2021-2024 bedraagt het plafond van de Reserve ontwikkelingsbedrijf € 1 miljoen. Dit plafond is gebaseerd op een risicoanalyse. Overtollige middelen worden overgeheveld naar de Algemene reserve. Mocht door onvoorziene omstandigheden de omvang van de Reserve ontwikkelingsbedrijf op enig moment van onvoldoende omvang zijn om de onderkende risico's af te dekken, dan zal een gemotiveerd voorstel aan de raad worden voorgelegd om een deel van de Algemene reserve terug te laten vloeien naar de reserve ontwikkelingsbedrijf.

Een specificatie van de (voorgestelde) mutaties in de reserve Ontwikkelingsbedrijf is onderstaand weergegeven.

Reserve Ontwikkelingsbedrijf	
Saldo per 31 december 2023	€ 789.200
Resultaatbestemming 2023:	
- Bij: Winstneming 2023 project Bosserhofsveld (afgerond)	€ 33.500
- Bij: Tussentijdse winstneming 2023 project Linne Zuidoost	€ 50.400
- Bij: Bestemming vanuit jaarrekeningsaldo 2023 voor afdekking risico's	€ 126.900
Overige mutaties 2024:	
- Af: Huisvesting Wessem, bijdrage aan exploitatie	€ -13.000
- Bij: Voordeel verkoop gronden en gebouwen	€ 254.300
- Af: Overheveling surplus naar Algemene Reserve o.b.v. Nota Reserves en Voorzieningen (*)	€ -241.300
Saldo per 31 december 2024	€ 1.000.000
Voorstel saldobestemming jaarrekening 2024:	
- Bij: Winstneming 2024 project Op de Konie (afgerond)	€ 117.400
- Bij: Tussentijdse winstneming 2024 project Linne Zuidoost	€ 32.900
- Af: Overheveling surplus naar Algemene Reserve o.b.v. Nota Reserves en Voorzieningen (*)	€ -150.300
Actuele stand reserve "na resultaatbestemming door raad"	€ 1.000.000

(*) Op basis van een risicoanalyse is eerder becijferd dat de reserve Ontwikkelingsbedrijf een omvang van € 1 miljoen moet hebben voor het afdekken van de geïdentificeerde risico's. Het meerdere van € 150.300 in deze bestemmingsreserve wordt overgeheveld naar de Algemene Reserve.

Voor een nadere toelichting van de mutaties in de reserve Ontwikkelingsbedrijf wordt verwezen naar de toelichting bij de staat van reserves en voorzieningen in de jaarrekening 2024. Geconcludeerd kan worden dat de financiële positie van de grondexploitatie in relatie tot de risico's als voldoende kan worden aangemerkt.

5.7 Lokale heffingen

De lokale heffingen bestaan uit de gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Zij vormen een belangrijke inkomstenbron van de gemeente Maasgouw.

Algemene ontwikkelingen betreffende lokale heffingen

Vanaf het jaar 2013 voert BsGW te Roermond de heffing en inning van gemeentelijke belastingen uit namens de gemeente Maasgouw. Nagenoeg alle belastingen 2024 zijn opgelegd, behalve de water- en toeristenbelasting. De ledigingen afvalstoffenheffing 2024 zijn in februari 2025 opgelegd aan de inwoners. De betreffende baten zijn verantwoord in de jaarrekening 2024. De water- en toeristenbelastingaanslagen 2024 worden in het 2^e kwartaal 2025 door BsGW verzonden. Voor deze voornoemde water- en toeristenbelasting is een stelpost opgenomen op basis van de prognose.

Daarnaast verzorgt BsGW ook de afhandeling van verzoeken om kwijtschelding, de bezwaar-en beroepszaken en het innen van de parkeerboetes.

Woonlasten

Voor een beeld van de lokale lastendruk van Maasgouw in vergelijking met andere gemeenten worden de cijfers gebruikt die zijn ontleend aan de “Atlas van de lokale lasten 2024”.

Deze atlas wordt elk jaar door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo), een onafhankelijk onderzoeksinstituut verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen, gepubliceerd. De Atlas geeft jaarlijks een overzicht van de heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen, waaraan de onderstaande tabellen zijn ontleend.

Voor de woonlasten 2024 wordt een gemiddelde WOZ-waarde van € 352.521 aangehouden. Dit is de gemiddelde waarde van een woning in Maasgouw in 2024.

Gemiddelde woonlasten eigenaar-bewoner	Eénpersoonshuishouden 2024	Meerpersoonshuishouden 2024
Onroerendezaakbelastingen eigenaar	€ 306	€ 306
Afvalstoffenheffing	€ 245	€ 316
Rioolheffing	€ 280	€ 280
Totaal	€ 831	€ 902

Gemiddelde woonlasten huurder	Eénpersoonshuishouden 2024	Meerpersoonshuishouden 2024
Afvalstoffenheffing	€ 245	€ 316
Rioolheffing	€ 147	€ 147
Totaal	€ 392	€ 463

Eigenaar-bewoner	Eénpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden	Rangorde
Maasgouw	€ 831	€ 902	
Limburg	€ 931	€ 993	6
Nederland	€ 911	€ 994	75

Huurder	Eénpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden	Rangorde
Maasgouw	€ 392	€ 463	
Limburg	€ 352	€ 412	20
Nederland	€ 362	€ 457	173

In de kolom rangorde staat welke plaats Maasgouw inneemt ten opzichte van het Limburgs en Nederlands gemiddelde van een meerpersoonshuishouden.

Ten opzichte van alle Limburgse gemeenten heeft de gemeente Maasgouw een gunstige lastendruk voor eigen woningbezitters. De gemiddelde lastendruk voor een meerpersoonshuishouden in Maasgouw bedroeg in 2024 € 902 ten opzichte van € 993 gemiddeld in Limburg.

De lastendruk voor een huurder in Maasgouw ligt boven het gemiddelde in Limburg. Dit komt door de heffingssystematiek: in Maasgouw wordt het vastrecht rioolheffing in een eigendoms- en een gebruikersdeel opgesplitst. In Maasgouw bedroeg de lastendruk voor een meerpersoonshuishouden in 2024 € 463 ten opzichte van gemiddeld € 412 in Limburg.

Kwijtschelding en bezwaar- en beroepschriften

BsGW handelt namens de gemeente alle verzoeken om kwijtschelding en de bezwaar- en beroepszaken af. Kwijtschelding is mogelijk voor de volgende heffingen: rioolheffing, afvalstoffenheffing (uitgezonderd de extra ledigingen) en hondenbelasting (alleen voor de eerste hond). Voor alle overige heffingen is geen kwijtschelding mogelijk.

In totaal is er over belastingjaar 2024 voor € 107.499 aan kwijtschelding verleend. Begroot voor kwijtschelding is een bedrag van € 115.000. Onderstaande bedragen zijn de bedragen per 31 december 2024.

Afvalstoffenheffing	€	64.331
Hondenbelasting	€	1.454
Rioolheffing gebruiker	€	41.714
Totaal kwijtschelding 2024	€	107.499

Bron: Kwartaalrapportage 4e kwartaal 2024 BsGW

Onderstaand overzicht laat de aantallen (en de voorraad) kwijtscheldingsverzoeken en de bezwaar- en verzoekschriften zien. De vermelde aantallen zijn de aantallen per 31 december 2024 en zullen gedurende het komende jaar kunnen wijzigen op grond van nieuwe en afgehandelde bezwaar- en verzoekschriften over voorgaande jaren.

2024	Kwijtscheldingen	Bezwaarschriften
Binnengekomen	445	841
Afgehandeld	428	817
Nog af te handelen	17	24

Bron: Kwartaalrapportage 4e kwartaal 2024 BsGW

Onroerende zaakbelastingen

De tarieven voor de woningen zijn bepaald door de geraamde OZB-opbrengsten 2024, voor zowel woningen als niet-woningen, met 3% te verhogen ten opzichte van 2023. Deze indexering betreft de bestaande indexering (1%) en de nieuwe indexering (2%). Daarnaast is in de geraamde OZB-opbrengsten woningen rekening gehouden met extra opbrengsten in verband met areaaluitbreiding. De (gemiddelde) WOZ-waarden van woningen en niet-woningen hebben ook invloed op de tariefbepaling. Tarieven kunnen met een ander percentage toe- of afnemen dan de 3% opbrengstverhoging OZB.

Onderstaand is het volledige tarievenoverzicht voor de OZB opgenomen.

OZB	Tarief 2024	Tarief 2023	Vershil
Woningen eigenaar	0,0869	0,0805	7,95%
Niet-woningen eigenaar	0,2004	0,1967	1,88%
Niet-woningen gebruiker	0,1724	0,1759	-1,99%

Rioolheffing

De tarieven van 2024 zijn ten opzichte van 2023 conform GRP geïndexeerd met 3% en 3% voor inflatiecorrectie.

Onderstaand zijn de tarieven voor 2024 opgenomen.

Rioolheffing	Tarief 2024	Tarief 2023	Vershil
Eigenaar	€ 132,76	€ 125,14	6,09%
Gebruiker	€ 147,49	€ 139,02	6,09%
Eigenaar en gebruiker	€ 280,25	€ 264,16	6,09%

Het eigenarendeel bedroeg: € 132,76

Het gebruikersdeel bedroeg:

bij een gebruik van 1 m³ tot en met 400 m³ € 147,49

bij een gebruik boven de 400 t/m 4.800 m³ € 224,20

bij een gebruik boven de 4.800 t/m 10.000 m³ € 195,84

bij een gebruik boven de 10.000 t/m 20.000 m³ € 168,42

bij een gebruik boven de 20.000 m³ € 140,06

Afvalstoffenheffing

De verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen wordt in onze gemeente uitgevoerd door Reinigingsdienst Maasland en eigen medewerkers.

Het vastrecht voor de afvalstoffenheffing is afhankelijk van de volumes van de restafvalcontainers, te weten een vastrecht voor een 240 liter container, een vastrecht voor een 140 liter container en een vastrecht voor de overige containermaten (40, 60 en 80 liter).

Naast het vastrecht is voor iedere lediging van de restafvalcontainer en voor elke inworp in de ondergrondse restafvalcontainer een variabel tarief verschuldigd. Dit tarief is afhankelijk van de containermaat. Hierbij geldt dat hoe groter de containermaat, hoe hoger het variabel tarief is.

Het uitgangspunt is dat het tarief voor afvalstoffenheffing maximaal kostendekkend is.

De vastrechtstarieven afvalstoffenheffing waren in 2024 hoger dan in 2023. De belangrijkste reden hiervoor is het gewijzigde afvalbeleid. Het nieuwe afvalbeleid heeft in 2022 gunstigere resultaten opgeleverd dan vooraf waren voorzien. Er wordt minder afval aangeboden en het afval wordt beter gescheiden. Vanuit financieel perspectief hebben deze gunstige effecten van het ingevoerde afvalbeleid een negatieve uitwerking voor de gemeentelijke exploitatie. Het aanbieden van minder afval, leidt niet volgens een lineair verband tot lagere (semi-vaste) kosten. Op basis van deze verschuivingen is in 2023 afgestapt van het principe van 100% kostendekkendheid in afwachting van een totale evaluatie van het afvalbeleid. Voor 2024 is voorgesteld om 100% kostendekkendheid weer als uitgangspunt te nemen. De stijging wordt enerzijds veroorzaakt door de inhaalslag die gemaakt moet worden omdat voor 2023 de afvalstoffenheffing niet 100% kostendekkendheid is vastgesteld. Anderzijds leiden de kostenstijging in de afvalmarkt, hogere verwerkingskosten GFT, hogere bijdrage aan RD Maasland en lagere opbrengsten voor oud papier tot een hoger tarief.

Afvalstoffenheffing	Tarief 2024	Tarief 2023	Vershil
240 liter minicontainer restafval	€ 248,50	€ 209,50	18,62%
140 liter minicontainer restafval	€ 233,50	€ 194,50	20,05%
< 140 liter minicontainer restafval	€ 203,50	€ 164,50	23,71%
Gebruik makend van ondergrondse verzamelcontainer	€ 203,50	€ 164,50	23,71%

Ledigingstarief afvalstoffenheffing	Tarief 2024	Tarief 2023
240 liter minicontainer restafval	€ 12,00	€ 12,00
140 liter minicontainer restafval	€ 7,00	€ 7,00
80 liter minicontainer	€ 4,00	€ 4,00
60 liter minicontainer	€ 3,00	€ 3,00
40 liter minicontainer	€ 2,00	€ 2,00
Ondergrondse verzamel container	€ 3,00	€ 3,00

Hondenbelasting

De tarieven van 2024 zijn ten opzichte van 2023 met 3% geïndexeerd en afgerond op hele euro's.

Hondenbelasting	Tarief 2024	Tarief 2023	Vershil
Eerste hond	€ 52,00	€ 50,00	4,00%
Tweede hond	€ 77,00	€ 75,00	2,67%
E.v. hond boven twee	€ 103,00	€ 100,00	3,00%
Kennel	€ 258,00	€ 250,00	3,20%

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is een algemene belasting die door de gemeente wordt geheven. De achterliggende gedachte van toeristenbelasting is dat ook niet-inwoners (toeristen) gebruik maken van gemeentelijke voorzieningen, terwijl de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds hiermee geen rekening houdt. De (extra) kosten vanwege de toeristische functie kunnen zodoende (deels) worden vergoed door de toeristenbelasting. De eigenaar van de verblijfplaats (bijvoorbeeld de hoteleigenaar, campinghouder of rederij) ontvangt de belastingaanslag voor toeristenbelasting. Deze mag de toeristenbelasting aan de 'bezoeker' doorberekenen. De gemeente is autonoom in het bepalen van de hoogte van de toeristenbelasting.

Het tarief toeristenbelasting 2024 is ten opzichte van 2023 gestegen met € 0,43 tot € 2,00 per overnachting/etmaal.

Watertoeristenbelasting

Het tarief watertoeristenbelasting 2024 is ten opzichte van 2023 eveneens gestegen met € 0,43 en bedroeg € 2,00.

Forensenbelasting

De forensenbelasting dient ertoe om mensen die relatief veel in onze gemeente verblijven, maar geen ingezetene zijn van onze gemeente, mee te laten betalen aan gemeentelijke voorzieningen. Het doel is niet om kosten van deze voorzieningen één op één te verhalen, maar juist om een bijdrage te vragen aan het algemene voorzieningenniveau van onze gemeente. De forensenbelasting vertoont derhalve veel gelijkenis met de toeristenbelasting.

De hoofdregel is dat personen die, zonder dat ze hun hoofdverblijf in de gemeente hebben, meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning tot hun beschikking hebben, forensenbelasting betalen. Er zijn een aantal vrijstellingen van toepassing, zoals voor personen die verblijven in een inrichting tot verpleging of verzorging.

De tarieven 2024 zijn ten opzichte van 2023 met 3% geïndexeerd en afgerond op hele euro's. De belasting bedroeg in 2024 € 180 per woning, over 2023 was het € 175. Indien de woning een waarde in het economische verkeer heeft van meer dan € 50.000 wordt deze € 180 verhoogd met € 323 (was € 314 in 2023) tot in totaal € 503.

Leges

Uitgangspunt is dat de leges alleen worden verhoogd met het inflatiepercentage zoals opgenomen in de meicirculaire. Voor het jaar 2024 bedroeg dit percentage 3 %. De maximumtarieven voor reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart, rijbewijzen, schriftelijke vertrekkingen uit de Basisregistratie personen, de verklaring omtrent het gedrag en de tarieven voor de speelautomaten zijn wettelijk vastgelegd.

Lijkbezorgingsrechten

De lijkbezorgingsrechten werden in 2024, evenals voor 2023, met het inflatiepercentage verhoogd. Het inflatiepercentage bedraagt 3 %.

Marktgelden

De marktgelden werden in 2024, conform eerdere jaren, verhoogd met het inflatiepercentage. Het inflatiepercentage bedraagt 3 %.

Parkeerbelasting

Alleen in de kern Thorn wordt parkeerbelasting geheven. Bij de behandeling van de belastingverordeningen 2024 is besloten om het parkeertarief te handhaven op het niveau van 2023. Voor de beide betaalde parkeerplaatsen in Thorn, te weten Meers en Waterstraat, geldt een dagtarief van € 3,00.

Inkomsten gemeentelijke heffingen

In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde inkomsten gemeentelijke heffingen 2024 afgezet tegen de begroting 2024 en de realisatie 2023.

Afwijkingen worden daar waar nodig toegelicht in het programma in de jaarrekening waar het toebehoort.

Heffingsoort	Begroting 2024	Rekening 2024	Rekening 2023
OZB eigenaar woning	€ 3.169.500	€ 3.196.400	€ 2.867.200
OZB eigenaar niet-woning	€ 1.205.200	€ 1.120.000	€ 1.348.300
OZB gebruiker niet-woning	€ 925.100	€ 920.600	€ 904.100
Rioolheffing	€ 3.448.700	€ 3.435.900	€ 3.246.100
Afvalstoffenheffing	€ 3.115.700	€ 3.137.200	€ 2.766.200
Hondenbelasting	€ 135.900	€ 127.200	€ 128.200
(Water)toeristenbelasting	€ 1.046.000	€ 926.900	€ 677.200
Forensenbelasting	€ 159.100	€ 137.000	€ 187.900
Leges overig	€ 705.800	€ 773.900	€ 373.000
Bouwleges	€ 1.000.000	€ 740.200	€ 385.700
Lijkbezorgingsrechten	€ 75.700	€ 80.800	€ 91.600
Marktgelden	€ 8.300	€ 10.400	€ 9.600
Parkeergelden	€ 110.000	€ 119.000	€ 113.600
Totaal	€ 15.105.000	€ 14.725.500	€ 13.098.700

Onderzoek kostendekkendheid leges en heffingen

Op grond van de verslaggevingsvoorschriften (BBV) dient in de paragraaf lokale heffingen inzicht te worden gegeven in de kostendekkendheid van de tarieven van de diverse leges en heffingen. Om dit te realiseren wordt gebruik gemaakt van de tool Kostendekkendheid.nl. Dit is een webapplicatie waarmee jaarlijks de kostendekkendheid van de leges, rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten berekend kan worden.

Uitkomsten onderzoek kostendekkendheid leges

Onderstaand zijn de uitkomsten van het onderzoek naar de kostendekkendheid van de leges gespecificeerd naar de diverse titels (gebaseerd op de jaarcijfers 2024).

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	Bedrag
Totaal kosten	€ 1.068.711
Totaal baten	€ 562.342
Kostendekkendheidspercentage	53%

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat de kostendekkendheid van Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening 53% bedraagt. Er is weinig ruimte om de tarieven te verhogen omdat de opbrengsten grotendeels behaald worden door paspoorten en rijbewijzen. Deze tarieven zijn momenteel gelijk aan de maximaal toegestane hoogte.

Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet	Bedrag
Totaal kosten	€ 461.655
Totaal baten	€ 207.425
Kostendekkendheidspercentage	45%

De kostendekkendheid van Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet bedraagt 45%. De kostendekkendheid is sterk gedaald ten opzichte van voorgaand jaar.

Met ingang van 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging in werking getreden. De tariefbepalingen die betrekking hebben op de omgevingswet zijn opgenomen in hoofdstuk 2 van de tarieventabel. In dit hoofdstuk zijn voor 2024 bestaande tariefbepalingen gewijzigd of vervallen en nieuwe tariefbepalingen toegevoegd waardoor de tarieven volledig opnieuw zijn berekend. Veel aanvragen zijn nog in 2023 ingediend en afgehandeld in 2024. Doordat de tariefbepalingen van 2023 afwijken van 2024 zijn deze opbrengsten en toegerekende kosten niet meegenomen in de berekening van de kostendekkendheid 2024, waardoor deze laag is.

Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2	Bedrag
Totaal kosten	€ 12.496
Totaal baten	€ 4.786
Kostendekkendheidspercentage	38%

Het relatief lage kostendekkendheidspercentage voor Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2 van 38% wordt onder meer veroorzaakt doordat de raad in het verleden heeft besloten om geen leges meer te heffen voor evenementen. De leges uit Titel 3 hebben vooral betrekking op aanvragen van vergunningen op grond van de Drank- en Horecawet en de Algemene plaatselijke verordening.

Conclusie

De kostendekkenheid mag voor het totaal van de leges (titel 1 en 2) maximaal 100% bedragen. De kostendekkendheid leges van de Gemeente Maasgouw is 50% en voldoet daarmee aan de wettelijk gestelde eisen.

Recapitulatie Hoofdstuk 1,2 en3	Kosten	Opbrengsten	Dekking
Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	€ 1.068.711	€ 562.342	53%
Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet	€ 461.655	€ 207.425	45%
Totaal Hoofdstuk 1 en 2	€ 1.530.366	€ 769.767	50%
Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2	€ 12.496	€ 4.786	38%
Totaal Legesverordening	€ 1.542.862	€ 774.553	50%

Uitkomsten onderzoek kostendekkendheid begraafrechten

Op basis van de jaarcijfers 2024 zijn de uitkomsten van het onderzoek als volgt.

Totaaloverzicht begraafrechten	Bedrag
Totaal kosten	€ 238.313
Totaal baten	€ 79.838
Kostendekkendheidspercentage	34%

De kostendekkendheid van de begraafrechten staat, net zoals bij veel andere gemeenten, onder druk vanwege het feit dat steeds meer crematies plaatsvinden in plaats van begravingen. Hierdoor worden minder baten gerealiseerd terwijl de kosten van het onderhoud van de begraafplaatsen (op A-niveau) vrijwel constant blijven (of zelfs stijgen) en elke kern een eigen begraafplaats heeft.

Uitkomsten onderzoek kostendekkendheid rioolheffing

De kosten van de rioolheffing worden volledig doorbelast in het tarief. Dit leidt tot een maximale kostendekkendheid van 100%.

Kosten		Bedrag
7.2	Riolering	€ 3.142.900
	Reserves en voorzieningen	€ -846.800
	Overhead	€ 615.900
	BTW	€ 523.900
Totaal Kosten		€ 3.435.900

Opbrengsten		Bedrag
1.1	Rioolheffing	€ 3.435.900
Totaal Opbrengsten		€ 3.435.900

Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten		€ 3.435.900
Totaal opbrengsten		€ 3.435.900
Kostendekkendheidspercentage		100 %

Uitkomsten onderzoek kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Kosten		Bedrag
7.3	Afval	€ 2.602.700
	Reserves en voorzieningen	€ 0
	Overhead	€ 235.100
	BTW	€ 345.700
Totaal Kosten		€ 3.183.500

Opbrengsten		Bedrag
1.1	Afvalstoffenheffing	€ 3.137.300
Totaal Opbrengsten		€ 3.137.300

Totaaloverzicht		Bedrag
Totaal kosten		€ 3.183.500
Totaal opbrengsten		€ 3.137.300
Kostendekkendheidspercentage		98,6 %

Het kostendekkendheidspercentage op basis van de begroting bedroeg 100%.

Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat de kostendekkendheid in 2024 op 98,6 % uitkomt.

5.8 Openbaarheid

Inleiding

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) gedeeltelijk in werking getreden. Het deel van de wet dat op deze datum in werking is getreden ziet op de zogenoemde “passieve openbaarmaking” (openbaarmaking op verzoek). Met ingang van 1 november 2024 is ook de actieve openbaarmaking in werking getreden voor de eerste tranche van vijf informatiecategorieën:

- wetten en andere algemeen verbindende voorschriften,
- overige besluiten van algemene strekking,
- informatie over organisatie en werkwijze,
- bereikbaarheidsgegevens, en
- vergaderstukken en -verslagen van de Staten-Generaal.

Nadien zullen er nog een tweede, derde en vierde tranche met informatiecategorieën, die actief openbaar gemaakt dienen te worden, bekend gemaakt worden.

Wet open overheid

De Woo beoogt een transparante en actief openbaar makende overheid. Met dit doel kan het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter worden gediend. De Woo kent daarom de verplichting voor overheden om bepaalde categorieën informatie uit eigen beweging openbaar te maken. Om actieve openbaarmaking structureel en duurzaam te kunnen organiseren is het van belang dat de informatiehuishouding van overheden op orde is. De Woo bevat een algemene zorgplicht om documenten in goede, geordende en toegankelijke staat te houden en schrijft maatregelen voor om digitale documenten duurzaam toegankelijk te maken.

Implementatie

De inwerkingtreding van de Woo heeft een grote impact op de gemeentelijke organisatie. Om die impact en de daaraan gekoppelde benodigde maatregelen te duiden hebben de drie MER-gemeenten en de GR MER een gezamenlijke opdracht verstrekt aan een adviesbureau. Dit bureau heeft op 22 februari 2023 een rapport opgeleverd met daarin opgenomen de resultaten van de uitgevoerde nulmeting, een impactanalyse en een implementatieplan.

Het adviesbureau stelt dat de Woo een “taakverzwarend” karakter heeft voor bestuursorganen. Daarbij gaat het enerzijds om incidentele kosten voor de invoering van de Woo en anderzijds om structurele kosten voor uitvoering van de Woo. De incidentele kosten voor de uitvoering betreffen vooral aanpassingen aan de ICT, het informeren van de organisatie (communicatie en verandermanagement) en het goed inregelen van het informatiebeheer overeenkomstig de Woo. De structurele kosten voor de uitvoering van de Woo betreffen vooral de uitvoering van actieve openbaarmaking en het conform de vereisten afhandelen van Woo-verzoeken.

Het rapport van het adviesbureau vormt de basis voor toekomstige concrete acties ten behoeve van de implementatie van de Woo. In oktober 2023 is gestart met het implementatieproject voor de drie MER-gemeenten en de GR SC MER. Inmiddels heeft de projectgroep in 2024 goede vorderingen gemaakt. Zo is er overgegaan tot de aanschaf van een anonimiseringsstool, is er een uniform proces voor het afhandelen van een Woo-verzoek vastgesteld en is er een digitale faciliteit voor het indienen van een Woo-verzoek beschikbaar gesteld. Ook wordt er momenteel onderzocht welk publicatieplatform geschikt is voor gebruik binnen de MER-organisaties en hoe voor de lange termijn invulling gegeven wordt aan de (wettelijk verplichte) Woo-contactfunctionaris.

Een aantal deelprojecten zijn (conform overall planning) gestart en lopen op schema.

Van fase 1 zijn de deelprojecten afgesloten. Voor fase 2 zijn de nieuwe deelprojecten geformuleerd en wordt hier mee gestart in het 1^e kwartaal van 2025. De verwachting is dat de anonimiseringsstool 2025 live gaat.

De implementatie loopt gelijk met fase 2 van het WOO-WEP project. De deelprojecten die in fase 2 gaan lopen zijn:

- Aanschaf en implementatie publicatieplatform en Woo-index
- Pilot van de Woo-contactfunctionaris en Woo-Redacteur
- Opleiden van medewerkers

5.9 Vluchtelingen

Inleiding

Het jaar 2024 stond in Nederland voor een aanzienlijk deel in het teken van een opvangcrisis. De opgaven voor gemeenten in Nederland om opvang en/of huisvesting voor ontheemden uit Oekraïne, asielzoekers en statushouders te realiseren waren, en zijn nog steeds, fors.

Het op 2 juli 2024 geïnstalleerde kabinet zet in op een forse inperking van de immigratie door met name een streng asielbeleid. De ingezette koers heeft ondanks dat het ingezette beleid nog weinig concreet is, wel invloed op het sentiment en de beeldvorming in de samenleving en brengt het voor gemeenten een onzekere situatie mee.

Ontheemden Oekraïne

Sinds de inval van Rusland in Oekraïne in februari 2022 zijn miljoenen Oekraïners gedwongen geweest te vluchten. Nederland en ook Maasgouw biedt opvang aan de vele ontheemden uit Oekraïne die een veilig heenkomen zoeken. Met het voortduren van de oorlog in 2024 was de behoefte aan opvang aanwezig en nam de behoefte zelfs toe.

Organisatorisch zijn per 1 april 2024 de taken voor wat betreft de opvang van ontheemden uit Oekraïne van de Veiligheidsregio Limburg-Noord overgegaan naar het 'Samenwerkingsverband Limburg Noord'. De gevolgen van deze overgang zijn voor de gemeente Maasgouw zeer beperkt gebleven.

Op 25 juni 2024 besloten de EU-lidstaten om de Richtlijn Tijdelijke Bescherming te verlengen tot en met 4 maart 2026. Hierdoor kunnen vluchtelingen uit Oekraïne langer in EU-lidstaten verblijven en hebben ze in alle EU-lidstaten tijdelijk recht op opvang, medische zorg, werk en onderwijs.

Op 1 juli 2024 trad de Tijdelijke wet opvang Oekraïners in werking en werd het staatsnoodrecht beëindigd. Tegelijkertijd werd de wettelijke plicht tot het innen van een eigen bijdrage ingevoerd voor vluchtelingen uit Oekraïne met een baan of eigen inkomsten. De gemeentelijke implementatie daarvan is afgerond waardoor per 1 januari 2025 het innen van de eigen bijdrage is ingevoerd.

Gemeenten ontvangen op grond van het Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO) een normbedrag waarvan de gemeente in beginsel alle kosten moet betalen zoals huur voor accommodatie en inventaris, gas, water en licht, locatiebegeleiding, diverse verstrekkingen en (personeels)kosten voor de projectorganisatie. Per 1 januari 2024 werd het te ontvangen normbedrag naar beneden bijgesteld tot een bedrag van € 61,00 per dag per gerealiseerde plek. Dit was € 83,00 exclusief leefgeld. Per 1 januari 2025 vond een nieuwe verlaging plaats van € 61,00 naar € 44,00 per dag per gerealiseerde plek.

Per 31 december 2024 waren er in Nederland zo'n 120.000 Oekraïners ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP). In Maasgouw bedroeg het aantal ingeschrevenen in de BRP per 31 december 2024 267 personen. Daarvan verbleven 261 Oekraïners in de gemeentelijke opvang. De overige verbleven in de particuliere opvang of huurden zelf.

In Maasgouw hebben we het aantal opvangplekken voor Oekraïners in 2024 uitgebreid van 204 plekken op 1 januari 2024 naar 296 plekken op 31 december 2024. Het uitgangspunt is nog steeds kleine locaties en een zo goed mogelijke spreiding over de gehele gemeente. Vanaf medio 2024 zet het college gelet op de landelijke ontwikkelingen en de impact van de huidige opvang op de samenleving niet langer in op het realiseren van meer opvangplekken, behalve mogelijke kleinschalige uitbreidingen en de realisatie van een opvanglocatie om gezinsherenigingen mogelijk te maken.

Een goede begeleiding van vluchtelingen en de inzet op kleinschalige locaties hebben een positief effect op de acceptatie door de omgeving en op de tevredenheid onder de vluchtelingen. De arbeidsparticipatie onder de Oekraïense vluchtelingen is behoorlijk hoog.

De maatschappelijke begeleiding door VluchtelingenWerk Nederland is voortgezet. In 2024 zijn de huisregels geactualiseerd en is gestart met een vorm van 'mobiele surveillance' door een beveiligingsbedrijf. Vanwege wachtlijsten bij Gilde Educatie heeft in 2024 de gemeente zelfstandig taalonderwijs georganiseerd voor Oekraïense vluchtelingen.

Taakstelling huisvesting statushouders

De taakstelling voor de eerste helft van 2024 bedroeg 26 (2024 I) de taakstelling voor de tweede helft van 2024 bedroeg 25 (2024 II).

Deze taakstellingen voor het jaar 2024 hebben we helaas niet gehaald. In 2024 zijn er in Maasgouw 40 statushouders komen wonen.

Asielopgave

Op 1 februari 2024 trad de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, beter bekend als de Spreidingswet, in werking. Ondanks dat het kabinet in 2024 heeft aangekondigd dat het voornemens is deze wet in te trekken, geldt de wet op dit moment gewoon. Bovendien hebben de gemeenten in Limburg gezamenlijk uitgesproken hun inzet op het asioldossier te willen continueren en samen bij te dragen aan de verlichting van de situatie in Ter Apel.

Met het COA zijn ook in 2024 enkele locaties bekeken en onderzocht. Dit heeft in 2024 niet geleid tot het realiseren van asielopvang in onze gemeente. Op 31 oktober 2024 heeft de Commissaris der Koning als rijksorgaan het provinciaal verslag gestuurd, gevolgd door een addendum in december 2024. Op 20 december 2024 nam de minister van Asiel en Migratie het verdeelbesluit.

Financiën

Om de opvang van ontheemden uit Oekraïne te bekostigen is vanaf 1 april 2022 de Regeling Opvang ontheemden Oekraïne (RooO) in werking getreden. De RooO bevat regels over de tijdelijke wettelijke taak voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne door burgemeesters en hun gemeenten. In de regeling is onder andere de hoogte van de maandelijkse financiële toelage (eet- en leefgeld) geregeld die de vluchtelingen uit Oekraïne ontvangen om in hun levensbehoeften te kunnen voorzien.

De vergoeding aan gemeenten voor de verstrekkingen aan Oekraïners en de uitvoeringskosten is geregeld in de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO). Daarnaast gelden er nog een aantal specifieke regelingen bijvoorbeeld voor onderwijs en zorg.

In 2024 is twee keer een voorschot aangevraagd en ontvangen voor een totaal bedrag van € 5.577.800 op basis van de te realiseren opvangplekken. Ook heeft er een afrekening over 2023 plaatsgevonden waarbij we nog een bedrag van € 5.000 hebben terugbetaald. Verder zijn een drietal aanvragen voor vergoeding van transitiekosten gehonoreerd voor een totaal bedrag van € 243.200. Transitiekosten zijn kosten die gemeenten maken voor het geschikt maken of realiseren van gebouwen voor de opvang van ontheemden.

Totaal overzicht baten:

Omschrijving	Bedrag €
Voorschot bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne 2024	5.577.900
Definitieve afrekening bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne 2023	-/- 5.000
Ontvangen vergoeding transitiekosten 2024	243.100
Verwachte afrekening bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne inclusief vergoeding verstrekkingen 2024	333.100
Totaal baten 2024	6.149.100

Tegenover deze baten staan de volgende werkelijke lasten:

Omschrijving	Bedrag €
Huisvestingskosten (huur, schoonmaak, belasting, klein onderhoud)	1.303.300
Leefgeld en overige verstrekkingen	331.000
Transitiekosten	243.100
Begeleiding vluchtelingen van o.a. vluchtelingenwerk	164.400
Inhuur personeel	89.500
Personeel dienstverlening	78.000
Vervoerskosten	57.200
Bijdrage SC MER m.b.t. invoering inning eigen bijdrage	48.900
Kleine aanschaffingen /inventaris	28.500
Totaal lasten 2024	2.343.900

Totaal overzicht	Bedrag €
Totaal baten 2024	6.149.100
Totaal lasten 2024	-/- 2.343.900
Totaal overschot 2024	3.805.200

Naar aanleiding van de ingevulde verantwoording naar het Rijk de zogenaamde SiSa ontvangen wij over het jaar 2024 een afrekening van € 333.100. Naast de daadwerkelijke uitgaven van € 2.343.900 zijn er ook uitgaven m.b.t. de inzet van ambtelijke capaciteit van het kernteam Vluchtelingen (inclusief advies vanuit de organisatie). Met deze inzet is ca 4.600 uur gemoeid, tegen een gemiddeld uurtarief van € 80,00 resulteert dit in een bedrag van € 368.000 aan inzet ambtelijke capaciteit. Omdat het kernteam is ingevuld met eigen medewerkers, zijn de kosten van de ambtelijke inzet niet toegeschreven aan het "project" vluchtelingen opvang, maar maken deze deel uit van het reguliere personeelsbudget. De inhuur van personeel om de reguliere werkzaamheden van de medewerkers die in het kernteam werkzaam zijn op te vangen, zijn wel opgenomen bij de uitgaven. Naast deze personeelskosten is er ook extra personeel bij het team dienstverlening ingezet voor de administratieve afhandeling van het registreren en inschrijven van alle vluchtelingen.

Er is wederom een groot verschil tussen de daadwerkelijke inkomsten van het rijk en onze uitgaven in 2024. In 2024 ontvingen wij een normbedrag van € 61,00 per gerealiseerde opvangplek per dag. Door scherp te blijven op de uitgaven en een scherpe afweging, zijn we erin geslaagd onder het normbedrag te blijven. Verder voeren we de taken rondom de opvang van vluchtelingen uit met medewerkers van onze eigen organisatie waardoor bijvoorbeeld bespaard wordt op hoge kosten van (externe) projectleiders. Voor de zorg op de locaties zelf hebben we een overeenkomst met vluchtelingenwerk afgesloten. De kosten van onze eigen medewerkers zijn opgenomen in het personeelsbudget.

De kosten van Vluchtelingenwerk brengen wij ten laste van het budget vluchtelingen dat wordt gevoed vanuit inkomsten van de rijksoverheid. Ook is van belang dat gelet op onze inzet op kleinschalige locaties en (vakantie)woningen, wij niet de kosten van 24/7 beveiliging hebben. Ook dit heeft aanzienlijke invloed op de totale kosten.

Recapitulatie	Bedrag €
Totaal overschot 2024	3.805.200
2 ^e Prorap 2024 in algemene reserve gestort	-/- 3.238.400
Restant overschot 2024	566.800

In 2024 is in de 2^e Programmarapportage een berekening gemaakt van de verwachte inkomsten en uitgaven over het gehele 2024. Het verwachte overschot in de 2^e Prorap van bedroeg € 3.238.400 en is volledig in de algemene reserve gestort. Op basis van de werkelijke uitgaven over het gehele jaar is het overschot € 3.805.200 (€ 6.149.100 -/- € 2.343.900). Het restant overschot 2024 van € 566.800 (€ 3.805.200 -/- € 3.238.400) valt vrij in het rekeningsaldo 2024.

In de jaarrekening 2023 is een bestemmingsreserve aanpak t.b.v. vluchtelingen gevormd voor een bedrag van € 1.314.100. In 2024 zijn hier geen bedragen uit gehaald om uitgaven te dekken omdat wij nu nog voldoende budget ontvangen van het Rijk.

Hierbij wordt opgemerkt dat het mogelijk kan zijn dat voor een adequate uitvoering van de opvang vluchtelingen in de komende jaren een beroep moet worden gedaan op deze reserve en indien nodig de algemene reserve, bijvoorbeeld bij het realiseren van huisvesting en/of opvang voor een van de benoemde doelgroepen.

5.10 Rechtmatigheid

Toelichting rechtmatigheidsverantwoording

De Gemeentewet stelt dat het college zorg draagt voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. Vanaf het boekjaar 2023 geeft de gemeente een rechtmatigheidsverantwoording af. De rechtmatigheidsverantwoording hebben wij opgenomen in de jaarrekening. Onderstaand hebben wij een toelichting opgenomen op deze rechtmatigheidsverantwoording.

Bij vaststelling van het controleprotocol op 3 juni 2025 heeft de raad de zogenaamde verantwoordingsgrens in deze bepaald op 3%.

De verantwoordingsgrens is een door de gemeenteraad vastgesteld bedrag, waarboven het college van B&W de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De verantwoordingsgrens bedraagt derhalve afgerond € 2.970.000.

Aanvullend is opgenomen:

Afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording kennen een rapportagegrens van € 100.000. Het college rapporteert derhalve alle bevindingen omtrent de financiële rechtmatigheid boven de rapporteringsgrens in de pragraaf rechtmatigheid.

Vanuit de controle zijn de volgende rechtmatigheidsafwijkingen geconstateerd:

- Fouten: € 3.561.000, waarvan € 1.221.000 betrekking heeft op de aanbestedingsrechtmatigheid en € 2.340.000 op de begrotingsrechtmatigheid.

Toelichting op de bovengenoemde afwijkingen (fouten)

Aanbestedingsrechtmatigheid: naleving van de Europese aanbestedingsregels

Voor een totaalbedrag van € 1.221.000 is sprake van afwijkingen van de aanbestedingsregels. Dit betreft een 12-tal aanbestedingsdossiers. Zes dossiers betreft afwijkingen die betrekking hebben op constatering vanuit het verleden die nog steeds van toepassing zijn op 2024. Voor vier dossier geldt dat contract per eind 2024 is beëindigd waardoor afwijking in 2025 niet meer van toepassing zal zijn. Voor één dossier hebben wij, op grond van de kadernota rechtmatigheid 2024, de omvang van de opdrachtwaarde in 2024 als afwijking opgenomen. Dit betekent dat de opdrachtwaarde van zowel 2024, 2025 en 2026 als fout is meegenomen. Dit betreft een totaal bedrag van € 184.000.

Om toekomstige afwijkingen te mitigeren, zetten wij in op verdere professionalisering van de spendanalyse en het bijbehorende contractmanagement. Daarnaast zal worden onderzocht in hoeverre een vroegtijdige signaleringsfunctie binnen de bestaande applicaties kan worden geïntegreerd en, waar mogelijk, toegepast.

Begrotingsrechtmatigheid

De begrotingsoverschrijdingen $\geq$ € 100.000 bedragen in totaal € 2.340.000:

- Programma 1 Algemeen bestuur en bedrijfsvoering € 440.000;
- Programma 5 Leefomgeving, wonen en economie € 1.860.000;
- Programma 7 Algemene dekkingsmiddelen € 27.000.

Deze begrotingsoverschrijdingen worden als onrechtmatig, maar op grond van het controleprotocol als acceptabel gekwalificeerd. De overschrijdingen passen binnen het bestaande beleid en/of worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten. Deze begrotingsonrechtmatigheden zijn in de programmaverantwoording nader toegelicht ("Wat heeft het gekost").

Ten aanzien van de investeringskredieten is sprake van een onrechtmatigheid van afgerond € 13.000. Voor twee investeringen (aankoop vervoersmiddelen) zijn de kredieten niet bijgesteld in de programmarapportage.

De geconstateerde afwijkingen hebben geleid tot bijsturingsmaatregelen die al deels zijn geëffectueerd. Periodiek wordt de voortgang van deze bijsturingsmaatregelen bijgehouden binnen de reguliere planning- en control cyclus.

